

Mbui Yedi inga yekuandikwavyo ni Luka Uwoongoezi

Mbui yedi kulawana na Luka ni mwenga ya vitabu vine mwe Diyagane dihya vitamwiiza ugima wa Yesu Klistu. Kiya kimwe chetangwa injili mana yakwe Mbui Yedi. Vitabu ivyo viandikwa na Matayo na Maliko na Luka na Yohana kisingi Yesu ekuyaho na bada kuuya na nyuma kwa Yesu. Luka khekuandika du mbui ya ugima wa Yesu, akini pia kaandika mbui zekugosolwazo na wahina wa Yesu bada kuuya na nyuma na kuyuyuka kwakwe, mwe kitabu chetangwacho Ntendwa ya Wagiiwa. Khahana mntu amanyae ukwei ni kitabu iki kiandikwa hambu kisingi kihi kitabu iki kiandikwa akini wamanyi wangi wevana kugombeka yadahika kiandikwa myaka ya makumi mfungate kuvokea ekuvyaigwaho Klistu.

Muandikaji ni Luka, ambae viyaviya nekawa bwana mganga, uandikaji wakwe na ekutamwi- iavyo vyoonyesha mntu uyo ni mmanyi. Luka nee kakunda kutamwiiza vitana mbui zenye zekuwazo ya ugima wa Yesu, akitamwiiza mbui inga zekulawiiavyo, ili watuhu wadahe kumanya kwa utana wasomaho Luka 1:1-3 Luka khekuwa Myahudi Wakolosai 4:10-14 na kaandika mwe hali ambayo wantu wesao kuwa Wayahudi

wadahe kumanya. Inu yaoneka pwii viya eku-gombekavyo mazweeya ya Kiyahudi Luka 1:8.

Mbui yedi yekuandikwayo na Luka yaigana na kitabu cha Matayo na Maliko, kwaviya vyagombeka mbui ziazia vituhu kwa kuigana. Gatigati mwe vitabu vitatu, Luka alavya mbui zigombekazo kuvyaigwa kwa Yohana Mbatiiiza. Luka naho agombeka mbui ya kuekewa mavigav-iga chando 3:3, 11:4, 17:3-4, 23:34, 24:47 na mviko chando 3:21; 5:16; 6:12; 11:1-12; 22:32.

Yeumondani

Luka agombeka Mbui Yedi na kugombeka kwa mbwai kaandika kitabu icho, mwe chando cha 1:1-4.

Naho akagombeka kuvyaigwa kwa Yesu na agombeka Yesu ekujiikavyo kwa ndima yakwe aha mwe inusi 1:5 - 4:13.

Naho Luka yagombeka ndima ekugosoazo Yesu hasa vihii na mahinyo yakwe 4:14 - 21:38.

Kisiikizi, Luka abindiiza kwa kugombeka ni viivihii Yesu ekuuyaho na nyuma na kugewa mwe mbia na kuyuyuka kwakwe, mwe chando mbii 22-24.

¹ Mkuu Teofilo.

Kwaviya, wantu wangi wekaa na kuandika mbui ziya zekulawiiyazo umu mwetu.

² Waandika inga tekugombekwavyo na wada wekuonao mbui izo kwa meso yao kuvokea aho bosi mwe ndima ya Yesu. Awo nee wekubiikiyao mbui ya Yesu.

³ Ivyo mkuu Teofilo, tekubindaho kusungu-umanya mbui inu kwa akii kuvokea aho bosi,

khiona ni vitana na miye nikuandikie mbui izi kwa vitana,

⁴ nawe udahe kumanya ukwei wa mbui zose wekuhinywazo.

Kuvyaigwa kwa Yohana Mbatiza kwa ambizwa

⁵ Kisingi Helode ekuwaho seuta wa si ya Yudea nekuwa na mviki yumwe zina dakwe Zakalia, wa kizumwezumwe cha uviki cha Abiya. Mkaziwe nee aketangwa Elizabeti, nae nekawa wakolwa da mviki Haluna.

⁶ Wose waidi wekaa inga viya wekukundigwavyo ni Muungu, wekaa kwa kutongea miko na miagiyo yose ya Zumbe kwesaho waa.

⁷ Khawokuwa na wana kwaviya Elizabeti nee khana uvyazi, na wose waidi nee ni wadaa.

⁸ Msi umwe, Zakalia yekuwaho zamu yakwe ya kugosoa ndima ya uviki mwe Nyumba ya Muungu,

⁹ kulawana na mazweeya ya waviki, Zakalia akasagulwa kwa kutoewa kula kwengi ya mwe Nyumba ya Zumbe kufukiza ubani. Ivyo Zakalia akengia mwe Nyumba ya Muungu.

¹⁰ Zumwezumwe kuu da wantu nee wakin-tana chongoi wakavika kisingi icho cha kufukiza ubani.

¹¹ Mndima wa uko uwanga kwa Muungu wa Zumbe akamwawiiya uko gati, akagooka phande ya kuume wa ingo da kufukizia ubani.

¹² Zakalia ekumuonaho yuda mndima wa uko uwanga kwa Muungu, akavituka na akaogoha muno.

¹³ Iya mndima wa uko uwanga kwa Muungu akamwamba, Zakalia, “Usekuogoha Kwaviya Muungu kautegeeza uviki wako, na mkazio Elizabeti endaakuvyaiye mwana kigosi, nawe wendaumwetange zina dakwe Yohana.

¹⁴ Nawe wendauwe na kinyemi kikuu na wantu wose wendawawe na kinyemi kwaajii ya kuvyaigwa kwakwe.

¹⁵ Endaawe mkuu hemeso ya Zumbe. Khanaadomee divai wala phombe, naho endaamemeezwe Muye wa Muungu kuvokea mwe ifu da mami yakwe.

¹⁶ Endaawavuze wantu wangi wa Isilaeli kwa Zumbe Muungu yao.

¹⁷ Endaamwongwee Zumbe, naho endaawe na udaho na muye inga viya Eliya. Endaawaike hamwe vituhu tate na wana wao, endaawag-oswee wesaokuzumiiya wawe na umanyi wa wantu wedi, na kumwiikia Zumbe wantu wendaowawe tayali kumhokea.”

¹⁸ Zakalia akamwamba yuda mndima wa uko uwanga kwa Muungu, “Nendanimanye viivihi mbui inu ati niya kwei? Kwaviya miye ni mdaa, naho mkazangu nae ni mdaa.”

¹⁹ Mndima wa uko uwanga kwa Muungu akamtambaisa, “Miye ni Gablieli, mndima wa Muungu na khiagiiwa nitamwiiye nawe nikwambe mbui yedi.

²⁰ Kwaviya khwekuzumiiya mbui zangu zendazozilawiiye kwa kisingi chakwe. Ivyo khau-naudahe kutamwiiya adi ayo nekugombekayo yendahoyaiganie.”

²¹ Kisingi kiya, wada wantu wekuwao wakamhafiza Zakalia uku wahondomaa kwa kucheewa kulawa kwakwe mwe Nyumba ya Muungu.

²² Ekulawaho chongoi khekudaha kutamwiiya kwaajii nekawa akatamwiiya nao kwa utangio. Wantu wakamanya kinagaubaga kuna ekuonado mwe Nyumba ya Muungu. Kwaviya nee atamwiiya nao kwa mikono.

²³ Zamu yakwe ya kugosoa ndima yakwe yekusiaho, akauya kaya kwakwe.

²⁴ Kisingi kwemboka, Elizabeti akenua ifu, nae khekulawa kaya kwakwe kwa kisingi cha miongo mishano.

²⁵ Akagombeka, “Zumbe ivi nee eku-nigosweeavyo kisingi iki, kanikauwa na kuniusia soni yangu ya kwesekuvyaa nekuwayo nayo hemeso ya wantu.”

Kuvyaigwa kwa Yesu kwaambizwa

²⁶ Yekubuwaho muongo wa mtandatu, mndima wa uko uwanga kwa Muungu etangwaye Gablieli nekaagiiwa ni Muungu aite kwe mzi zina dakwe Nazaleti uko si ya Galilaya,

²⁷ kwa mndee yumwe mwenye kiwaa etangwae Malia, mwekuwaye kaombwa na mntu yumwe zina dakwe Yusufu wa kolwa da Daudi.

²⁸ Mndima wa uko uwanga kwa Muungu akamlawiiya Malia akamuugusa, “Ewe mwekujaiwaye wedi na Muungu, Zumbe yu hamwe nawe.”

²⁹ Malia ekusikiaho mbui izo neawa na maatu, akamamakhanya mbui izi zina mana yani?

³⁰ Mndima wa uko uwanga kwa Muungu akamwamba Malia, “Usekuogoha kwaviya Muungu kakujaiya wedi wakwe,

³¹ Wendawenue ifu, naho wendaavyae mwana kigosi, na zina dakwe wendaumwetange Yesu.

³² Uyo endaatende mkuu naho endaetangwe Mwana wa Muungu ekuwaye uko uwanga wa vyose. Zumbe Muungu endamwekhe kigoda cha useuta cha Daudi tati yake.

³³ Endaawe seuta wa kolwa da Yakobo kwa misi yose kwesiho kisiikizi, naho useuta wakwe khaunauwe na kisiikizi.”

³⁴ Malia akamtambaisa yuda mndima wa uko uwanga kwa Muungu, “Yadahika viivihi, mbui iyo mana miye nina kiwaa?”

³⁵ Mndima wa uko uwanga kwa Muungu akamtambaisa, “Muye wa Muungu wendaukwezee, na udaho wa Muungu ekuwaye mkuu wa vintu vyose wendaukugubike inga kizui. Kwaajii iyo mwana endaeavyaigwe endaawe Mng'azi naye endaetangwe Mwana wa Muungu.

³⁶ Naho umanye Elizabeti nduguyo nae kenua ifu etiho ni mdaa, na isasa ni muongo mtandatu kwakwe, yee ambae wantu wammanya kuwa khadaha kuvyaa,

³⁷ kwaviya khahana mbui yesayokudahika kwa Muungu.”

³⁸ Naho Malia akagombeka, “Miye ni mndima wa Zumbe, igosoke mbui inga wekugombekavyo.” Yuda mndima wa uko uwanga kwa Muungu akaita.

Malia amvuiya Elizabeti

³⁹ Mwe kisingi kiya Malia akafunga ntambo kuita kwa kinyionyio mwe mzi umwe weuko mwe miima ya Yudea.

⁴⁰ Aho akengia mwe nyumba ya Zakalia aka-muugusa Elizabeti.

⁴¹ Ahoaho Elizabeti ekusikiaho uugusi wa Malia mwana mwekuwa mwe ifu dakwe Elizabeti akehituahitua. Naho udaho wa Muye wa Muungu ukamwezea Elizabeti.

⁴² Naho akagombeka kwa mgutio mkuu, “Wee kujaiwa kusima wavyee wose, na mwana wendayeumvyae kajaiwa.

⁴³ Miye nndai hata mmaa wa Zumbe yangu abue hangu?

⁴⁴ Nakwamba, vuupu nekutegeezaho uugusi wako mwana mwe ifu dangu akawa nanyemi na kwehituahitua.

⁴⁵ Kujaiwa wee mwekuzumiiya kuwa yendayawe kwei yada Zumbe ekugombekayo.”

Wiya wa ntogoo wa Malia

⁴⁶ Malia akamba.

“Muye wangu wamtogoa Zumbe,

⁴⁷ Muye wangu unanyemi kwaajii ya Muungu Mwohozi yangu,

⁴⁸ Kwaajii kanikumbuka, miye mndima wakwe mdodo!

Ivyo kuvokea isasa wantu wose, wendawane-tange mwenye kujaiwa,

⁴⁹ Kwaviya Muungu mwenye udaho, kanigosoeya mbui khuu.

Zina dakwe ni ng'azi.

⁵⁰ Mbazi zakwe kwa wantu wamvikiao,

Kwekaa kwa vyekuvyaigwavyo na vyekuvyaigwavyo,

⁵¹ Kagosoa mbui khuu kwa mkono wakwe, Kawasambaatisha wenao vibui umamakhanyi ya mioyo yao.

⁵² Akawaseeza maseuta wakuu kulawa he vigoda vyao vya useuta,

Kawenua wekuwao wadodo.

⁵³ Wenaosaa endaaweguse vintu vitana, Na wenye vintu vingi endaawause mikono yebue.

⁵⁴ Kamwambiza Isilaeli, mndima yakwe, Akakumbuka kuwafiiya mbazi.

⁵⁵ Inga ekuwaikiavyo kiaga baba zetu, Ibulahimu Na vyekuvyaigwavyo vyakwe misi yose kwesiho kisiikizi!"

⁵⁶ Malia akekaa na nduguye Elizabeti kwa kisingi kibuacho miongo mitatu, naho akauya kaya kwakwe.

Kuvyaigwa kwa Yohana Mbatiza

⁵⁷ Kisingi cha kwefungua kwakwe Elizabeti kikabua, akefungua mwana kigosi.

⁵⁸ Wantu wa hehi yakwe na wanduguze weku-manyaho mbui inu ati Zumbe kamfiya mbazi muno, wakawa na kinyemi hamwe naye.

⁵⁹ Mwana ekubuwaho msi wanane wakeza kumgwisia. Wakakunda kumwetanga Zakalia zina da tati yakwe.

⁶⁰ Akini mami yakwe akamba, "Khivyo! Zina dakwe endaetangwe Yohana."

⁶¹ Wakamwamba, "Khahana yoyose mwe kolwa dako mwe zina inga ido?"

⁶² Naho wakamwamba kwa ntangio ya mikono tati yakwe, wamanye mwana endaekigwe zina dani.

⁶³ Zakalia akaombeza kibao cha kuandikiya, akaandika ivi, “Zina dakwe ni Yohana.” Wose wakahondomaa!

⁶⁴ Ahoaho Zakalia akadaha kutamwiiya vituhu, naho akavoka kumtogo Muungu.

⁶⁵ Wantu wahehi yakwe wose wakaogoha muno, na mbui iyo ikaambazika kiya hantu mwe miima ya si ya Yudea.

⁶⁶ Na wose wekusikiaho mbui iyo, wakamamakhanya mwe mioyo yao na kweuza, “Mwana uyu endaawe mntu yevii vihi?” Kwaajii udaho wa Zumbe neuwa hamwe naye.

Uwoni wa Zakalia

⁶⁷ Zakalia tati yakwe da Yohana, akezewa na udaho wa Muye wa Muungu, naye akatamwiiya uwoni unu.

⁶⁸ “Atogolwe Zumbe Muungu wa Isilaeli! Kwaajii kawezea na kuwaohowa wantu wakwe.

⁶⁹ Katekha mwohozi mwenye udaho, Uvyaigwa wa Daudi mndima wakwe.

⁷⁰ Katiikia kiaga aho kae, kwa sia ya waoni wang'azi,

⁷¹ Kamba endatathowe kulawa kwa wamasa wetu.

Na kulawa kwa wada wose wesaokutikunda.

⁷² Akagombeka endaawaonee mbazi wadaa wetu Na kukumbuka diyagane dakwe ng'azi.

⁷³ Kiaga ekumwekhacho Ibulahimu baba yetu.

⁷⁴ Tioholwe mwe mikono ya wamasa wetu, Tidahe kumgosoeya ndima kwesaho kuogoha.

⁷⁵ Ili tiwe wazumizi kwa Muungu, na kuwa wantu wategeezao miagiiyo yakwe.

Misi yose ya ugima wetu.

⁷⁶ Nawe mwanangu, wendawetangwe Muoni wa Muungu ekuwaye uko uwanga wa vintu vyose,

Wendaumuongwee Zumbe ukamuikie

Vitana sia yakwe.

⁷⁷ Wendauwabiikie wantu kuwa wendawao-holwe

Kwa kuekewa mavigaviga yao.

⁷⁸ Ukundiso wa Muungu na mbazi zakwe zating'azia inga zua diawiado kulawa uwanga.

⁷⁹ Kwetu swie he kiza na kizui cha ufe, na ung'azi unu wendautumwikie na kutuongweeya mwe sia ya uivanisa."

⁸⁰ Yuda mwana neakuwa kimo na udaho wa muye. Akekaa he kiwawe adi ekweaviizavyo kwa wantu wa Isilaeli.

2

Kuvyaigwa kwa Yesu

Matayo 1:18-25

¹ Kisingi kiya Kaisali Agosto, Seuta mkuu wa Walumi kaagiiya wantu wose wa inusi wa useuta wa Lumi wataaziwe.

² Kutaaziwa uko nekuwa kwa bosi, aho Kileniyo ekuwaho mkuu wa mzi wa Siliya.

³ Wantu wose wakaita kutaaziwa, kiya mntu mwe mzi wakwe ekuvyaigwaho.

⁴ Yusufu naye akahauka kulawa mwe mzi wa Nazaleti si ya Galilaya, kwaviya nekawa wa

uvyaigwa wa Daudi akaita Betilehemu mwe mzi wa Yudea ekuvyaigwaho Seuta Daudi.

⁵ Akaita kwe kutaaziwa hamwe na Malia ekuwaye kamuomba, na Malia mwenye nee anaifu.

⁶ Wekuwaho uko Betilehemu, msi wakwe Malia wa kuvyaa neibua.

⁷ Nee avyaa mwanawe wa bosi, mwana kigosi akamvika nguo za kiteke, akamgoneza mwe dewa da kudiiya ng'ombe kwaajii khawekupata phasi mwe nyumba zakugona wageni.

Waisi na wandima wa uko uwanga wa Muungu

⁸ Mwe si ida neekuwa na waisi wekuwao wacheeza, wakainda matintimo ya ngoto na kiyo.

⁹ Mndima wa uko uwanga kwa Muungu akalawiya ahoaho na ukuu wa Zumbe ukawang'azia phande zose, naho wakaogoha muno.

¹⁰ Mndima wa uko uwanga kwa Muungu akagombeka, "Msekuogoha, khiwaetea mbui yedi yendayoiwatamize wantu wose.

¹¹ Ivyeo mwe mzi wa Daudi kavyaigwa mwohozi kwaajii yenu, yee nee Zumbe Klistu."

¹² Inu ne yendayoiwe utangio kwenu, mwendamumbwiiye mwana mteke kazengetezwa magunya na kagonezwa mwe dewa da kudiiya ng'ombe.

¹³ Ahoaho zumwezumwe kuu da wandima wa uko uwanga kwa Muungu, wakamtogoa Muungu na kugombeka,

¹⁴ "Tunyo kwa Muungu uko uwanga kwa Muungu,

Na uivanisa mwe inusi kwa wantu awakundao."

¹⁵ Wandima wa uko uwanga kwa Muungu wakahauka na kuuya uwanga kwa Muungu, wada waisi wakagombekana mbui, “Titeni mwe mzi wa Betilehemu tikakauwe ido dekulawiado, Zumbe ekutigombekado.”

¹⁶ Naho wakaita kinyio, wakambwiiya Malia na Yusufu hamwe na yuda mwana mteke kagonezwa mwe dewa da kudiiya ng'ombe.

¹⁷ Waisi awo wekumuonaho uyo mwana wakagombeka wavyazi wakwe mbui zose wekwembiwazo na wandima wa uwanga wa Muungu kuusu uyo mwana.

¹⁸ Wose wekusikiaho ayo nee wahondomaa uwanga ya mbui izo wekugombekwazo na waisi.

¹⁹ Malia akaika mbui izo mwe moyo wakwe na kumamaakhanya muno.

²⁰ Wada waisi wakauya, wakamtunya na kumtogo Muungu kwa yose wekutegeezayo na kuona, kwaviya yose neyawa inga wekuwavyo wembigwa na mndima wa uko uwanga kwa Muungu.

Mwana ekhigwa zina

²¹ Yekubuwaho msi wa nane, kisingi cha kungwisa mwana chekubuwaho, wakamwekha zina da Yesu, zina ambado kekhigwa na mndima wa uko uwanga kwa Muungu kisingi Malia khazati kwenuwa ifu.

Yesu egalwa he Nyumba ya Muungu

²² Misi yekubuwaho kwa Yusufu na Malia kusuntwa inga wekukundigwavyo na miagiiyo ya Musa ekwekhigwazo ni Zumbe, wavyazi awo

wakamdoa mwana, wakaita naye Yerusalemu na kumwiika hemeso ya Zumbe.

²³ Inga viya yekuandikwavyo mwe miagiiyo ya Zumbe, “Kiya mvyagwa wa bosi wa kigosi endaawe wa Zumbe.”

²⁴ Naho viyaviya wakaita wakalavya ntambiko, inga yekugombekwavyo mwe miagiiyo ya Zumbe, “Suwa waidi hambu makinda maida ya njiwa.”

²⁵ Kisingi kiya uko Yerusalemu nehawa na mntu yumwe zina dakwe Simoni naye nee ni mntu yedi hemeso ya Muungu. Yee nee akakauwiiya kwa hovu uhozi wa Isilaeli na Muye wa Muungu nee uhamwe naye.

²⁶ Muye wa Muungu nee kamwekha kiaga khana auye na nyuma adi endahoamwone Zumbe Klistu ekusagulwaye ni Muungu.

²⁷ Na wavvazi wakwe Yesu wekumweetaho he Nyumba ya Muungu mwana yao wamgosweeya inga yekukundigwavyo na miagiiyo ya Musa. Aho, Muye wa Muungu ukamwoongweeya Simoni akengia he Nyumba ya Muungu.

²⁸ Simoni akamhokea mwana mwe mikono yakwe, uku akamtogoa Muungu akamba.

²⁹ “Isasa Zumbe, kuiganiza kiaga chako, Umwekee mndima yako aite kwa uivanisa.

³⁰ Kwaajii kwa meso yangu khimuona muhozi,

³¹ Ambae kumsagua kuwa muhozi wa wantu wa si zose.

³² Uyu endaawe ung'azi kwa kuwagubuiya wantu wesaokuwa Wayahudi wammanye Muungu,

Na kwaajii ya ukuu kwa wantu wako wa Isilaeli.”

³³ Wavyazi wakwe da Yesu nee wahondomaa kwa mbui ekugombekazo Simoni kwaajii ya mwana.

³⁴ Simoni akawajaiya na kumwamba Malia mami yakwe da Yesu, “Mwana uyu endaawe vokeo da kugwa kwa wantu wangi na watuhu kuoholwa wa si ya Isilaeli, naye endaawe utangio kulawa kwa Muungu na wantu wangi wenda waiemee.”

³⁵ Na ivyo umamakhanyo wa wantu wangi yendayaoneke pwii. Nawe mwenye usungu wekuwao inga paange kai wenda uwoke moyo wako.

³⁶ Nee kuwa na Muoni mvyee aketwanga Ana, biti Fanueli, wa mbai wa Asheli mvyee uyo nee ni mdaa muno. Nee kekaa na mgosi yakwe kwa myaka mfungate kuvokea ekutegulwaho.

³⁷ Naho mvyee uyo ekufiiwaho ni mgosi akasi-gaa ikedu adi kisingi icho ekuwaho mdaa wa myaka makumi mane na nne. Kisingi icho chose nee akekaa he Nyumba ya Muungu, ehiniza kuda na kuvika kiyo na musi.

³⁸ Naho akabua saa idaida, akavoka kumtogo Muungu naye akagombeka mbui za mwana uyo kwa wantu wose wekuwao wamgoja kuona ni viivihii Muungu endavyo awaohoe wantu wa mzi wa Yelusalemu.

Kuuya Nazaleti

³⁹ Yusufu na Malia wekubindao kugosoa yose yekukundigwayo na miagiiyo ya Zumbe, wakauya Nazaleti, mwe mzi wa Galilaya.

⁴⁰ Yuda mwana neakuwa, akaendeeya kuwa na udaho, na akamema umanyi, na wedi wa Muungu ukawa hamwe naye.

Yesu he Nyumba ya Muungu

⁴¹ Wavyazi wakwe Yesu nee wawa na mazweeya ya kuita Yelusalemu kiya mwaka kisingi cha sikukhuu ya Pasaka.

⁴² Yesu ekuwaho na myaka kumi dimwe na mbii, wose wakaita kwe sikukhuu iyo inga yekuwavyo mazweeya.

⁴³ Aho sikukhuu yekusiaho, wakavoka ntambo ya kuuya kwao, yuda mwana Yesu akasigaa Yelusalemu kwesiho wavyazi wakwe kumanya.

⁴⁴ Wakamanya kuwa yuumo mwe zumwezumwe da wantambo, wakaita kutwa ngima, nee wavoka kumwondeza mwe wanduguze na wambuya wao.

⁴⁵ Kwaviya khawekumwona, wakauya Yelusalemu kumwondeza

⁴⁶ Msi wa ntatu, wakambwiiya he Nyumba ya Muungu, kekaa gatigati ya wahinyi, awategeeza na kuwauza mbui.

⁴⁷ Wose wekutegeezaho mbui zakwe wakaondomaa kwaajii ya akii yakwe na ntambaisi zakwe nizaumanyi.

⁴⁸ Wavyazi wakwe wekumuonaho wakahondomaa. Mami yakwe akamuza, “Mwanangu, kwa mbwai kutigosweeya ivyo? Miye na Tati yako nee tikakoondeza kwa usungu.”

⁴⁹ Yesu akawatambaisa, “Kwambwai mwaniondeza? Khamwekumanya nakundigwa nekae mwe nyumba ya Tate yangu?”

⁵⁰ Akini wavyazi wakwe khawekumanya mana ya mbui ekuwagombekayo.

⁵¹ Aho Yesu nee auya hamwe na wavyazi wakwe Nazaleti, akawa awategeeza. Mami yakwe akaika mbui iyo mwe moyo wakwe.

⁵² Naye Yesu akaendeeya kuwa na umanyi na kimo, na akaendee kukundiswa ni Muungu na wantu.

3

Yohana mbatiiza abiikia wantu

Matayo 3:1-12; Maliko 1:1-8; Yohana 1:19-28

¹ Mwaka wa kumi dimwe na shano wa uongweezi wa seuta mkuu Kaisali Tibelio, Pontio Pilato ne kawa mkuu wa si ya Yudea, na Helode ne kawa seuta wa Galilaya na nduguye Filipo nekawa seuta wa hantu ha Ituleya hamwe na Tilakoniti, na Lusania nekawa seuta wa Abilene,

² Anasi na Kayafa newawa Waviki Wakuu wa Muungu. Kisingi icho nei mbui ya Muungu yekumwezeaho Yohana mwana wa Zakalia kwe kiwawe.

³ Naho Yohana akaita hantu he mizi yekuhakanayo na zigizigi da mazi Yolodani akabiikia, “Hitukani mkaeke mavigaviga yenu na kubatiizwa, na Muungu endaawaekee mavigaviga yenu.”

⁴ Nee ivyo yekuandikwavyo mwe kitabu cha Isaya Muoni wa Muungu, “Mgutio wa mntu wetanga mwenyika ‘Mgosoeyani Zumbe sia yakwe Nyooshani myemboko yakwe.’”

⁵ Kiya koongo dendadimemeezwe,

Kiya kiima na muima vindavisambazwe,
Hekuhotokaho hendahanyooshwe na
Sia zesazo kutama zindazigosolwe

⁶ Wantu wose wendawauwone uhozi aetao
Muungu.”

⁷ Aho Yohana neawamba diya zumwezumwe
da wantu wose wekubuaao wabatiizwe, “Ny-
winywi uvyazi wa mdudu! Nndai mwekuwahaza
mguuke sugusa yezayo?”

⁸ Oneshani mbui zenu kuwa mhituka na
kubada mavigaviga yenu. Msekuvoka isasa kwe-
gombekea, ‘Iblahimu ni tati yetu.’ Nawambeni
kwei, Muungu adaha kuyagoso maiwe aya yawe
wana wa Ibulahimu.

⁹ Na hoyo diikwa kae mwe mazindo ya miti,
ivyo kiya mti wesaokuvyaa matunda matana
wendausengwe na kwasigwa mwe moto.”

¹⁰ Zumwezumwe da wantu dikamuuza, “Ti-
tende mbwai?”

¹¹ Yohana akawatambaisa, “Mwenye mag-
wanda maida amwekhe yuda mwesaekuwa na
gwanda, mwenye khande atende ivyoivyo.”

¹² Watoza kodi nao wakeza wabatiizwe waka-
muuza, “Mhinyi na swiswi titende mbwai?”

¹³ Yee akawamba, “Msekutoza kodi inga
mwekuagiwayo.”

¹⁴ Nawo maasikali wakamuuza, “Swie nasi ti-
tende mbwai?”

Akawatambaisa, “Msekudoa vintu vya mntu
yoyose kwa kumhoka kwesaho kumwahiiya
masa kwa uhokho, naho toshekani kwa maiho
yenu.”

¹⁵ Wantu wose wekuwao wakauwiya chenda-
chokilawiie, newavoka kweuza mwe mioyo yao

kuhusu Yohana, kuwa yee ati nee Klistu ekusag-ulwaye ni Muungu.

¹⁶ Aho Yohana akawamba wose, “Miye nawa-batiiza kwa mazi, akini eza mwenye udaho kusima, miye uyo khifaa katu kuchopoa sigi za sabana zakwe, uyo enda awabatiize kwa Muye wa Muungu na kwa moto.

¹⁷ Ana kiheo cha kuhetea khande mwe mikono yakwe, endaakusanye khande yakwe na kui-ika mwe taa, na mahehe ayoke moto we-saokukomeka.”

¹⁸ Kulawana na mahinyo matuhu mangi, Yohana akawahembeeza na kuwabiikia wantu Mbui Yedi.

¹⁹ Yohana akamwakia seuta Helode kwaviya nekamdoa Helodia mvyee wa nduguye na kum-tenda mkaziwe na kwajii ya mavigaviga yose ekuwayo agosoa.

²⁰ Naho Helode akaendeeya na ufyaimi wakwe kwa kumgea Yohana mwe kifungo.

Yesu abatiizwa

Matayo 3:13-17; Maliko 1:9-11

²¹ Wantu wose wekubindiizwaho kubatiizwa, na Yesu akabatiizwa, ekuwaho akavika, uwanga kwa Muungu kukavuguka,

²² na Muye wa Muungu ukamwezea nekawa na mwii inga sua. Mgutio ukategeezeka ku-lawa uwanga kwa Muungu, “Wee nee mwanangu nikukundisae, nitamiiwae naye.”

Uvyaigwa wa Yesu

Matayo 1:1-17

²³ Yesu ekuvokaho ndima yakwe nekawa na myaka makumi matatu, na wantu wammamakhanya yee ni mwana wa Yusufu, Yusufu mwana wa Heli.

²⁴ Eli mwekuwa mwana wa Masati, na Masati mwekuwa mwana wa Lawi, na Lawi mwekuwa mwana wa Meleki, na Meleki mwekuwa mwana wa Yanai, na Yanai mwekuwa mwana wa Yusufu,

²⁵ na Yusufu mwe kuwa mwana Matasia, na Matasia mwekuwa mwana wa Amosi, na Amosi mwekuwa mwana wa Nahumu, na Nahumu mwekuwa mwana wa Hesili, na Hesili mwekuwa mwana wa Nagai,

²⁶ na Hagai mwekuwa mwana wa Maati, na Maati mwekuwa mwana wa Matasia, na Matasia mwekuwa mwana wa Semei, na Semei mwekuwa mwana wa Yoseki, na Yoseki mwekuwa mwana wa Yoda,

²⁷ na Yuda mwekuwa mwana wa Yohanani, na Yohanani mwekuwa mwana wa Lesa, na Lesa mwekuwa mwana wa Zelubabeli, na Zelubabeli mwekuwa mwana wa Shealiteli, na Shealiteli mwekuwa mwana wa Neli,

²⁸ na Neli mwekuwa mwana wa Meliki, na Meliki mwekuwa mwana wa Adi, na Adi mwekuwa mwana wa Kosamu, na Kosamu mwekuwa mwana wa Elimadamu, Elimadamu mwekuwa mwana wa Eli,

²⁹ na Eli mwekuwa mwana wa Yoshua, na Yoshua mwekuwa mwana wa Eliezeli, na Eliezeli mwekuwa mwana wa Yotimu, na Yotimu mwekuwa mwana wa Masati, na Masati mwekuwa mwana wa Lawi,

³⁰ na Lawi mwekuwa mwana wa Simoni, na Simoni mwekuwa mwana wa Yuda, na

Yuda mwekuwa mwana wa Yusufu, na Yusufu mwekuwa mwana wa Yonamu, na Yonamu mwekuwa mwana wa Eliakimu,

³¹ na Eliakimu mwekuwa mwana wa Melea, na Melea mwekuwa mwana wa Mena, na Mena mwekuwa mwana wa Matasa, na Matasa mwekuwa mwana wa Nasani, na Nasani mwekuwa mwana wa Daudi,

³² na Daudi mwekuwa mwana wa Yese, na Yese mwekuwa mwana wa Obedi, na Obedi mwekuwa mwana wa Boazi, na Boazi mwekuwa mwana wa Salimoni, na Salimoni mwekuwa mwana wa Nashoni,

³³ na Nashoni mwekuwa mwana wa Aminadabu, na Aminadabu mwekuwa mwana wa Adimini, na Adimini mwekuwa mwana wa Alini, na Alini mwekuwa mwana wa Hesiloni, na Hesiloni mwekuwa mwana wa Pelesi, na Pelesi mwekuwa mwana wa Yuda,

³⁴ na Yuda mwekuwa mwana wa Yakobo, na Yakobo mwekuwa mwana wa Isaka, na Isaka mwekuwa mwana wa Ibulahimu, na Ibulahimu mwekuwa mwana wa Tela, na Tela mwekuwa mwana wa Naholi,

³⁵ na Naholi mwekuwa mwana wa Selugi, na Selugi mwekuwa mwana wa Leu, na Leu mwekuwa mwana wa Pelegi, na Pelegi mwekuwa mwana wa Ebeli, na Ebeli mwekuwa mwana wa Sala,

³⁶ na Sala mwekuwa mwana wa Kainamu, na Kainamu mwekuwa mwana wa Alifakisadi, na Alifakisadi mwekuwa mwana wa Shemu, na Shemu mwekuwa mwana wa Nuhu, na Nuhu mwekuwa mwana wa Lameki,

³⁷ na Lameki mwekuwa mwana wa Mesusela,

na Mesusela mwekuwa mwana wa Henoki, na Henoki mwekuwa mwana wa Yaledi, na Yaledi mwekuwa mwana wa Mahalaleli, na Mahalaleli mwekuwa mwana wa Kainani,

³⁸ na Kainani mwekuwa mwana wa Enoshi, na Enoshi mwekuwa mwana wa Seti, na Seti mwekuwa mwana wa Adamu, na Adamu mwekuwa wa Muungu.

4

Kugeezwa kwa Yesu

Matayo 4:1-11; Maliko 1:12-13

¹ Yesu ekulawaho mwe zigizigi da mazi da Yolodani uku kamema Muye wa Muungu, akaongoewa na Muye wa Muungu adi he kiwawe.

² Uko nee ageezwa na ibiisi kwa kisingi cha misi makumi mane. Kisingi chose khekuda chochose na bada ya misi iyo akaumwa nsaa.

³ Ibiisi akamwamba, “Ati wee ni Mwana wa Muungu gombekea iwe idi dihituke diwe bumunda.”

⁴ Yesu akamtambaisa, “Iyandikwa, ‘Mntu khanaekae kwa kuda bumunda du.’ ”

⁵ Naho ibiisi akamdoa akamwegaa hantu hauwanga akamwoonyesha Useuta wose wa inusi.

⁶ Ibiisi akamwamba, “Nenda nikwekhe udaho uwanga ya Useuta wose na vintu vyose, kwaviya vyose nchekhigwa, nadaha kumwekha yoyose nimkundae.

⁷ Ukanikintia mavindi na cheni chako kikadonta asi, ivi vyose vyendaviwe mai yako.”

8 Yesu akamtambaisa, “Iyandikwa, ‘Wendaumvike na kumkintia mavindi Zumbe Muungu yako na kumgosoeya yee ikedu.’ ”

9 Ibiisi akamdoa adi Yelusalemu he mnaa wa Nyumba khuu ya Muungu, akamwamba, “Ati wee ni Mwana wa Muungu, etambike asi.”

10 Kwaviya Iyandikwa, endaawaagiiye Wandima wa uko uwanga kwa Muungu wakuinde,

11 vituhu, “Wendawakudoe mwe mikono yao, usekweza kwekungwaa muundi mwe iwe.”

12 Akini Yesu akamtambaisa, “Iyandikwa, ‘Usekumgeeza Zumbe Muungu yako.’ ”

13 Ibiisi ekubindaho kumgeeza kwa kiya sia, akambada kwa kisingi.

Yesu avoka ndima yakwe uko Galilaya

Matayo 4:12-17; Maliko 1:14-15

14 Aho Yesu akauya Galilaya, kamema udaho wa Muye wa Muungu, na mbui zakwe zikaambazika kiya hantu hehi ya mzi uda.

15 Naye nee akawahinya wantu mwe Nyumba za kukintania Wayahudi, na kiya yumwe akamtogoa.

Yesu aemewa uko Nazaleti

Matayo 13:53-58; Maliko 6:1-6

16 Viyaviya, Yesu akaita Nazaleti hantu ekueewaho, na Msi wa Kuhumwiza akengiye mwe Nyumba ya kukintania Wayahudi inga yekuwavyo mazweeya yakwe. Akagooka asome Maandiko ya Muungu kwa mgutio.

17 Akahokea kitabu cha Muoni Isaya, akakigubua na akabwiiya hantu hekuandikwaho,

18 “Muye wa Zumbe uhamwe nami, Kwaviya kanisagua niwabikiye, wakiwa Mbui Yedi.

Kaniagiya niwabiikiye wada wekufungwao, mbui ya kuvugwiiwa kwao,

Na wada mantuntu wadahe kukauwa vituhu
Na kaniagiya niwaohoe wasuumizwao,

19 Na kubiikiya kisingi kibua,
Zumbe eza kuwaohoa wantu wakwe.”

20 Naho akakigubika kiya kitabu, akamwekha mndima, naho akekaa. Wantu wose wekuwao mwe Nyumba ya kukintania Wayahudi nee wamfwiiya meso.

21 Naho akavoka kuwamba, “Maandiko ya Muungu aya mwekutegeezayo yaigania ivyeo.”

22 Wose wakatamiwa naye, wakahondomaa kwa mbui ntana ekugombekazo. Wakauzana, “Huyu khio mwana wa Yusufu?”

23 Naye akawamba, haika mwendamngombeke mtamwiiyo unu, “Mganga ehonye mwenye. Vituhu mwendamngombeke, ‘Yose tekuyategeezayo kuyagoso kuda Kapelinaumu, yagoso hanuhanu mwe mzi wako.’ ”

24 Akaendee kutamwiiya, “Nawamba kwei, khahana Muoni mzumiiwa mwe mzi wakwe.”

25 Akini tegeezani! Kwei, kuwa na wavyee wangi wekufiiwao ni wagosi mwe si ya Isilaeli kisingi cha Eliya. Uwanga kwekufungwaho, kisingi icho fua iyeka kunya kwa kisingi cha

myaka mitatu na miongo mtandatu, nekuwa na saa khai mwe si yose.

²⁶ Ivyo Eliya khekuagiiwa kwa mntu yoyose wa Isilaeli, iya kwa mvyee yumwe ekufiiwaye ni mgosi wa Salepta mwe si ya Sidoni.

²⁷ Naho, mwe si ya Isilaeli kisingi cha Muoni Elisha nekuwa na wenye utamu wa nyoka wangi, akini khahana yoyose ekusuntwaye iya Naamani mwenyezi wa si ya Shamu.

²⁸ Wose wekuwao mwe ida Nyumba ya kukintania Wayahudi wekusikiaho ayo nee wakimwa muno.

²⁹ Wakagooka wakamlavya chongoi ya mzi wao wekuzengwao uwanga ya muima, wakamwegaa hadi mwe kisiikizi cha muima wamwase asi.

³⁰ Akini Yesu akemboka ahoaho gatigati ya zumwezumwe da wantu akaita.

Mntu mwenye zaiko

Maliko 1:21-28

³¹ Naho Yesu akaseeya Kapelinaumu, mwe mzi wa Galilaya, nee akahinya wantu Msi wa Kuhumwiza.

³² Wakahondomaa muno kwa mahinyo yakwe, kwaviya nee akahinya kwa udaho.

³³ Na mwe ida nyumba ya kukintania Wayahudi nekuwa na mntu ekuwaye mwekukwewa na zaiko fyaimi, akatoa vuzo kuu.

³⁴ “Una mbwai na swie, wee Yesu wa Nazaleti? Kweza kutidagamiza? Nakumanya undai. Weye ni Mng’azi wa Muungu.”

³⁵ Yesu akadiwakiya ido zaiko fyaimi akadigombeka, “Nyamaa na umlawe mntu uyu!”

Yuda zaiko akamgwisa yuda mntu asi hemeso yao wose, akamlawa kwesao kumuumiza hantu.

³⁶ Wantu wose wakahondomaa, nee waambizana, “Inu ni mbui yevivihi, kwaviya kwa udaho na nguvu agombeka mazaiko walawe, nao walawa!”

³⁷ Mbui zakwe Yesu zikavoka kuambazika kiya hantu mwe si ida.

Yesu awahonya wantu wangi

Matayo 8:14-17; Maliko 1:29-34

³⁸ Yesu nealawa mwe ida Nyumba ya kukintania Wayahudi akaita kaya kwa Simoni. Mvyee yumwe, mkwewe da Simoni nekawa na bombom khai, wakamwombeza amhonye

³⁹ Yesu akeza akagooka hehi naye akawakia diya bombom, nado dikamwekea. Yuda mvyee akenuka ahoaho, kuwembikia khande.

⁴⁰ Zuwa dekuswaho, wose wekuwao na watamu wao mbaimbai nee wegalwa kwakwe, naye akawadonta kwa mikono yakwe, akawahonya.

⁴¹ Mazaiko nee yawalawa wantu wangi wakatoa vuzo wakagombeka, “Wee ni Mwana wa Muungu!” Akini Yesu akawawakia, naho khekukunda wagombeke, kwa viya wammanya yee nee Klistu.

Yesu abiikia uko Uyahudi

Maliko 1:35-39

⁴² Kioi dakwe keo, Yesu akahauka akaita hantu heikedu. Wantu wawa wakamwondeza. Awo wantu wekubuaho hantu ekuwaho, wakageeza kumuemeza asekuhauka kwao.

⁴³ Akini yee akawamba, “Nakundigwa kubiikia Mbui Yedi za Useuta wa Muungu mwe mizi mituhu, kwaviya khiagiiwa kwaajii iyo.”

⁴⁴ Nekawa abiikia mwe Nyumba za kukintania Wayahudi mwe mzi wa Yudea.

5

*Yesu awetanga wahinyi wa bosi
Matayo 4:18-22; Maliko 1:16-20*

¹ Msi umwe, Yesu ekuwaho kagooka khandakhanda ya tondoo da mazi ya Genesaleti, na wantu wangi newamzunguuka uku wakefintafinta, wategeeza mbui ya Muungu.

² Akoona ngaawa mbii khandakhanda ya tondoo da mazi. Walowa wa samaki newalawa, wasunta nyavu zao.

³ Yesu akengia mwe ngaawa mwenga yekuwayo ya Simoni, nee amuombeza Simoni aisogeze mwe tondoo da mazi kulawa mpwani, Yesu akahinya zumwezumwe da wantu uku kekaa mwe ngaawa.

⁴ Ekubindaho kuhinya, akamwamba Simoni, “Yegae ngaawa adi mwekiindi, mkazitambike nyavu mdahe kulowa samaki.”

⁵ Simoni akamtambaisa, “Zumbe titenda ivyo kio kigima khatokuambua kintu, akini kwaviya kugombeka, nenda nizatambike nyavu.”

⁶ Ekubindaho kugosoa ivyo, wakalowa samaki wangi, ivyo nyavu zao zikavoka kudumuka.

⁷ Wakawetanga wezwao wekuwao mwe ngaawa ntuhu weze kuwaambiza. Wakeza,

wakamemeeza ngaawa zose mbii samaki, zikawa hehi na kuzama.

⁸ Simoni Petulo ekuonaho ayo, akakinta mavindi hemeso ya Yesu akamba, “Hauke he meso yangu ee Zumbe, kwaviya mie ni mwenye mavigaviga!”

⁹ Simoni hamwe na weziwe wose wakahondomaa kwa ugenyezi wa samaki wangi viya.

¹⁰ Viyaviya Yakobo na Yohana, wana wa Zebedayo wekuwao walowa wa samaki weziwe Simoni, Yesu akamwamba Simoni, “Usekuogoha kuvokea isasa wendauwe mlowa wa wantu.”

¹¹ Naho, bada ya kuzieta zia ngaawa mpwani, wakabada vyose wakamtongea.

*Yesu amhonya mntu mwenye utamu nyoka
Matayo 8:1-4; Maliko 1:40-45*

¹² Aho Yesu ekuwaho mwe mzi umwewao, mntu yumwe mwenye utamu wa nyoka mwii mgima Yesu akamwona. Naho, mntu uyo akagonea ifu akamwombeza Yesu, “Zumbe, ukakunda wadaha kuning'aza!”

¹³ Yesu akenua mkono, akamdonta na kugombeka, “Nakunda, ng'azika!” Ahoaho akahona utamu wa nyoka.

¹⁴ Yesu akamwagiiya akamwamba, “Usekumwamba mntu yoyose mbui izi, iya hita mwenga kwa mwenga kwa Mviki, ukalavye lavyo kwa Mviki inga Musa ekuagiiavyo na kuwa uvuhuzi kwa wantu wose kuwa kusuntwa.”

¹⁵ Akini mbui za Yesu zikaendeeya kuambazika kiya hantu. Mazumwezumwe mangi ya wantu wakakintana kumtegeeza na kuhonywa matamu yao.

16 Akini yee akaita hantu hesahokuwa na wantu uko akavika.

*Yesu amhonya mntu mwekuhoowa
Matayo 9:1-8; Maliko 2:1-12*

17 Msi umwe, Yesu nekawa akahinya. Mafalisayo na Wahinya wa Miagiiyo kulawa mwe kiya mzi wa Galilaya na Yudea na Yelusalemu, newekaa aho. Udaho wa Zumbe ne uwa hamwe naye kwaajii ya kuhonya watamu.

18 Ahoaho wantu wakeza, wamwenua mntu yumwe mwekuhoowa mwii, kagona mwe usazi wakageeza kumwengiza ndani, wamwiike hemeso ya Yesu.

19 Kwaajii ya zumwezumwe da wantu dekumemado, khawokudaha kubua hehi na Yesu. Ivyo wakabovoa hantu ha chusi yekuwayo uwanga ya hantu ekuwaho Yesu, nee waseeza javi da yuda mwekuhoowa. 20 Yesu ekuonaho wekuwavyo na uzumizi mkuu, akamwamba mntu uyo, "Mmbuya kuekewa mavigaviga yako."

21 Wahinya wa Miagiiyo na Mafalisayo waka-voka kweuza wenye, "Nindai uyu atamwiaye mbui zakufuu? Khahana mntu adahae kuekea mavigaviga iya Muungu ikedu!"

22 Yesu akawamanya mamakhanyo zao, akawauza, "Mwamamakhanya mbwai mwe mioyo yenu?"

23 Ni dihi dekuhuhado muno Kugombeka, 'Kuekewa mavigaviga,' hambu kugombeka, 'Gooka, uite?'

24 Naho nakunda mmanye kwaviya Mwana wa Mntu ana udaho wa kukea wantu mavigaviga mwe inusi.” Aho akamwamba uyo mwekuhoowa, “Gooka, doa javi dako, uite kaya.”

25 Ahoaho uyo mntu mwekuhoowa akagooka hemeso ya wose, akadoa usazi wakwe akaita kaya kwake uku amtogoa Muungu.

26 Wose wakatozwa na umako na kwengiwa ni maatu, nee wamtogoa Muungu wakagombeka, “Ivyeo tiona ntangio.”

Yesu amwetanga Lawi

Matayo 9:9-13; Maliko 2:13-17

27 Yekwembokaho ayo, Yesu akalawa chongoi akamwona mtoza kodi yumwe etangwaye Lawi, kekaa hantu hakwe hakudoea kodi. Yesu akamwamba, “Nitongea”

28 Naye akavibada vyose akamtongea.

29 Naho Lawi akamgosoeya Yesu ntafuno mwe nyumba yakwe, na zumwezumwe kuu dawatoza kodi na wantu wangi wawa wekaa hamwe nae.

30 Akini Mafalisayo na Wahinyi wa miagiiyo wakawa wawang'ung'uzikia wahina wakwe na kuwamba, “Kwa mbwai mwada na kudomea na watozao kodi na wenao mavigaviga?”

31 Yesu akawatambaisa, “Wenye mii mitana khawakunda mganga, wamkundao ni wada wekuwao watamu.

32 Nchekweza kuwetanga wantu wedi, iya wenye mavigaviga, wadahe kuhituka.”

Mbui ya kwehiniza kuda

Matayo 9:14-17; Maliko 2:18-22

³³ Wantu watuhu wakamwamba, “Wandima wa Yohana mbatiiza wehiniza kuda kiya maa na kuvika, na wandima wa Mafalisayo wagosoa ivyoivyo. Akini wahina wako wada na kudomea.”

³⁴ Yesu akawatambaisa, “Wada wagonekwao mwe ndoza khawakundigwa kwehiniza kuda kwaviya Zumbe wa ndoza yu hamwe nao?”

³⁵ Akini kisingi chendakibue ambaho Zumbe wa ndoza* enda ausigwe gatigati yao, kisingi icho nee wendaho wehinize kuda.

³⁶ Yesu akawamba msimo unu, “Khahana mntu asengae kilaka mwe gwanda dihya na kuika mwe gwanda dekusakaado, inga akatenda ivyo endaawe kasenga ido dihya, na kida kilaka cha gwanda dihya khakina chendane na ido gwanda dekusakaado.

³⁷ Naho wantu khawageya divai mphya mwe mikwiji ya babu yekusakaayo, inga akatenda ivyo iyo divai mphya yendaitatue iyo mikwiji ya babu na divai yendayetike na mikwiji iyo yendaibanike.

³⁸ Divai mphya yagewa mwe mikwiji ya babu mihya.

³⁹ Khahana mntu atamiwaye kudomea divai mphya bada ya kudomea divai ya kae kwa kugombeka ‘Ida ya kae ni ntana muno.’ ”

6

*Yesu nee Zumbe wa Msi wa Kuhumuiza
Matayo 12:1-8; Maliko 2:23-28*

* 5:35 5:35 Zumbe wa ndoza yaonyesha ni Yesu

¹ Msi umwe wa kuhumwiza, Yesu nekawa akemboka mwe minda ya uhemba, na wahina wakwe wakavoka kusenga masuke ya uhemba na kuyahugusua mwe mikono yao na kuda.

² Wamwe wa Mafalisayo wakawauza wahina, “Kwa mbwai mwagosa yesayokukundigwa Msi wa Kuhumwiza?”

³ Yesu akawatambaisa, “Khamkusoma viya ekugosoavyo Daudi hamwe na wenziwe wekuwaho na saa?

⁴ Daudi nee engiya mwe Nyumba ya Muungu, akadoa yada mabumunda yekuikwayo hemeso ya Muungu akada na kuwekha wenziwe. Na khayokukundigwa mntu yoyose kuda mabumunda ayo, iya Waviki wowodu.”

⁵ Yesu akawamba, “Miye mwana wa Mntu nee Zumbe wa Msi wa Kuhumwiza.”

*Yesu ahonya mntu mwekuhoowa mkono
Matayo 12:9-14; Maliko 3:1-6*

⁶ Msi mtuhu wa Kuhumwiza, Yesu neengia mwe Nyumba ya kukintania Wayahudi, nee awahinya. Mwe nyumba iyo, nekuwa na mntu ambae mkono wakwe wa kuume neuwa uhoaa.

⁷ Wahinya wa miagiiyo ya Muungu na Mafalisayo nee wakoondeza kumkoeya masa Yesu, ivyo wakamkauwa kwa hehi ati endaahonye Msi wa Kuhumwiza.

⁸ Akini Yesu akamanya mamakhanyi zao, akamwamba yuda mwe mkono wekuhoao, “Enuka, gooka gatigati yao.” Yuda mntu akagooka gatigati yao.

⁹ Naho Yesu akawamba wada Wahinyi wa miagiiyo na Mafalisayo akagombeka, “Nawauza nywie, kulawana na miagiiyo yetu ni dihi tana kugosoa msi wa kuhumwiza, kugosoa mbui ntana hambu kugosoa mbui ya ufyaimi? Kuohoa ugima hambu kuyadagamiza?”

¹⁰ Akawafuiya meso phande zose, akamwamba yuda mntu, “Enua mkono wako.” Akawenua mkono wakwe ukawa mgima vituhu.

¹¹ Wada wakuu wakakimwa muno, wakeambizana wowo kwa wowo, ni viivihi wendacho wamgoswee Yesu.

*Yesu asagua Wagiwa kumi dimwe na waidi
Matayo 10:1-4; Maliko 3:13-19*

¹² Msi umwe Yesu akaita kwe muima kuvika, akacheeza uko kiyo kigima akamvikia Muungu.

¹³ Kwekuchaho akawetanga wahina wakwe, nae akasagua kumi dimwe na waidi nee awetanga wagiwa,

¹⁴ Simoni, yuda Yesu ekumwekhaye zina da Petulo na Andulea nduguye na Yakobo na Yohana na Fiipo na Batolomayo,

¹⁵ Matayo na Tomaso na Yakobo wana wa Alifayo na Simoni ekwetangwaye Zelote mntu mwekuwa mvunizi wa si yakwe,

¹⁶ Yuda mwana Yakobo na Yuda Isikalioti yuda mwe kumhituka Yesu.

*Yesu ahinya na kuwahonya wantu
Matayo 4:23-25*

¹⁷ Yesu ekuseeaho kwe muima hamwe na waagiiwa wakwe, Yesu akagooka hantu ekuwaho tambalale. Aho nekuwa na zumwezumwe kuu

da wahina wakwe na zumwezumwe da wantu wekulawao phande zose za si ya Yudea na mzi wa Yelusalemu na mpwani ya mizi ya Tilo na Sidoni,

¹⁸ Wose wakabua kumtegeeza Yesu na kuho-nywa matamu yao. Nee awahonya wose wekuwao na mazaiko.

¹⁹ Wantu wose newakunda kumdonta, kwajii ya udaho wekulawao kwakwe na kuwahonya wose.

Kinyemi na usungu

Matayo 5:1-12

²⁰ Yesu akawahitukia wahina wakwe, akamba, “Mjaiwa nywie wakiwa, kwaviya Useuta wa Muungu ni wenu!

²¹ Mjaiwa nywie mwenao saa isasa, Kwa viya msi weza mwendamweguswe, Mjaiwa nywie mwiiyao isasa, Kwaviya misi yezayo mwendamseke kwa kinyemi.

²² “Mjaiwa nywie wantu wendahowawakimwe, na kuwabahuwa, wendawawadumue, na kuwa-banangia zina kwaajii ya Mwana wa Mntu.

²³ Aho kae wadaa wenu wagosoa ivyoivyo kwa waoni wa Muungu ivyo yendahoyalawiie kuwani na nyemi na kuvina kwaviya funge yenu ni khuu huko uwanga kwa Muungu.

²⁴ Akini mmbwii yenu nywie mwenao vintu vingi.

Kwaviya mbinda kwekhigwa kae nyemi yenu.

²⁵ Mmbwii yenu nywie mwegutao isasa, Kwaviya misi yeza mwendamuwe nasaa. Mmbwii yenu nywie msekao kwa kinyemi isasa,

Kwaviya misi yeza mwendamuomboleze na kuiya.

²⁶ “Mmbwii yenu nywie hada wantu wose wan-itogoao, kwaviya wadaa wao wawagosweeya waoni wa uwokho ivyoivyo.

Kuwakunda wamasa
Matayo 5:38-48; 7:12

²⁷ “Akini nawagombekea nywie mnitegeezao, wakundiseni wamasa wenu, wagosweeni vyedi wada wamikimao.

²⁸ Wajaiyeni wada wawabadiao lazi, na wavikieni wada wamigosweeyao ufyaimi.

²⁹ Mntu akakutoa funda dimwe mhituiye dakaidi. Mntu akakuhoka gwanda dako mbadie na shati dako viyaviya.

³⁰ Mntu akakuombeza kintu mwekhe, na mntu akakuhoka vintu vyako vyose usekukunda akuvuzie.

³¹ Mkundavyo wantu wawagoswee nywie, wagosweeni ivyoivyo.

³² “Na mkawa mwawakundisa wada wawakundao nywie, ivi, mwenda mpate funge dani? Kwaviya hata wenye mavigaviga wawakunda wada wawakundao wowo.

³³ Naho, inga mkawagosweeya mbui ntana, wada du wawagosweeyao matana, mwenda mpate funge dani kwaviya wenao mavigaviga wagoa ivyoivyo.

³⁴ Naho inga mkawekha wada du mkauwiyao wendawamiihe, ivi mwenda mpate funge dani? Hata wenao mavigaviga wawekha wenye mavigaviga wezwao ili wawavuzie kihimo kiyakiya.

³⁵ Iya nywie wakundiseni wamasa wenu na kuwagosomea mbui ntana, wekheni msekukauwiya kuvuziwa. Naho funge yenu yendaiwe khuu, nanywi mwenda muwe wana wa Muungu mwe uko uwanga kwa Muungu. Kwaviya yee ni mng'azi kwa wada wesao ntogoo na wafyaimu.

³⁶ Kuwani na mbazi inga Tate yenu ekuwavyo na mbazi.

Kuwekha sugusa watuhu

Matayo 7:1-5

³⁷ “Msekuwekha sugusa watuhu, na nywie mwenda mwekhigwe sugusa, msekuwalaumu watuhu, na nywie khamna mlaumiwe, waekeni watuhu, nanyi mwenda muekewe.

³⁸ Wekheni watuhu vintu, nanyi mwendamwekhigwe. Eehe, mwendamhokee he mikono yenu kihimo chekumemacho, na kuomoewa na kwetika etika. Kwaviya kihimo kiyakiya muhimiacho kwa watuhu nee endachoahimie Muungu kwenu.”

³⁹ Yesu akawamba msimo unu akawauza, “Ivi tuntu adaha kumuongweeya tuntu mweziwe?. Eehe wose waidi wenda wengie mwe tubwi”

⁴⁰ Mhina khamwemboka mhinyi wakwe, akini kiya mhina akabinda kuhinywa awa inga mhinyi wakwe.

⁴¹ “Kwa mbwai waona kibasi mwe ziso danguguyo na ahoaho khuona basi mwe ziso dako?

⁴² Wadaha viivihi kumwamba nduguyo, ‘Ndugu, goja nikuuse kibasi mwe ziso dako,’ na uku khuona basi mwe ziso dako mwenye? Mbakha weye! Voka kulavya basi deumo mwe

ziso dako, na aho nendiho wendaho uwone vitana na kudaha kuusa basi dekuwado mwe ziso da nduguyo.”

Mti na matunda yakwe

Matayo 7:16-20; 12:33-35

⁴³ “Mti mtana khauvyaa matunda yesayo kutama, naho mti wesao kutama khauvyaa matunda yatamayo,

⁴⁴ kiya mti wamanyika kwa matunda yakwe. Kwaviya wantu khawatunda tini mwe misongoma wala zabibu mwe miwa.”

⁴⁵ Mntu mtana alavya matana kulawa mwe moyo wakwe na mntu mfyaimi hulavya yesayo kutama mwe moyo wakwe, kwaviya mntu ugombeka kulawana na yada yekumemayo mwe moyo wakwe.

Wazengi waidi

Matayo 7:24-27

⁴⁶ “Kwambwai mwanetanga, ‘Zumbe, Zumbe’, na uku khamgoso yada nigombekayo?

⁴⁷ Nendaniwaonyeshe ni viivihi eivyo mntu yuda ezae kwangu na kutegeeza mbui zangu na kuzigosoa.

⁴⁸ Uyo aigana na mntu azengaye nyumba, mwekufuka asi na kuika msingi wakwe uwanga ya iwe na yakalawiiya mafuiko ya zigizigi da mazi, mfeeji wa mazi ukaitoa ida nyumba, iya khaidaha kusingisika, kwaajii nee iwa izengwa vyedi.

⁴⁹ Akini yoyose ategenezaye mbui zangu na ake-sekugosoa chochose, uyo aigana na mntu ekuzengaye nyumba uwanga ya msanga kwesiho kuika

msingi. Mafuiko ya zigizigi da mazi neyalawiiya, mfeeji wa mazi ukaitoa nyumba ida, ikagwa na kubanika na kubondekabondeka.”

7

Yesu amhonya mndima wa mkuu wa Lumi Matayo 8:5-13

¹ Yesu ekubindaho kugombeka mbui yedi kwa wantu, akengia mzi wa Kapelinaumu.

² Uko nekuwa na mkuu yumwe wa asikai wa Kilumi neekawa na mndima wakwe, neakamkundisa muno. Uyu mndima nekawa mtamu hehi na kuuya na nyuma. ³ Mkuu wa asikai wa Lumi ekusikiaho mbui za Yesu, neawaagiiya wadaa wa Kiyahudi, wakamwombeze eze amhonye mndima uyo wa mkuu wa Lumi.

⁴ Wekubuwaho kwa Yesu, ne wamhembeeza muno, wakamba, “Mntu huyu afaa kuambizwa,

⁵ kwaajii yee aikundisa si yetu, na nee mwekutizengea ida Nyumba ya kukintania Wayahudi.”

⁶ Naho, Yesu akaita hamwe nao. Ekuwaho hehi na kubua kwe nyumba ya yuda mkuu wa maasikai, yuda mkuu wa masikai wa Lumi akawaagiiya wambuya wakwe wamwambe Yesu, “Zumbe, usekwepisha muno, kwaviya miye khi-faa weye wengie mwe nyumba yangu.

⁷ Naho miye nchekweona inga nafaa kweza kwako. Akini gombeka mbui du, na mndima yangu enda ahone.

⁸ Kwamana hata miye uwanga yangu kuna wagookezi, na nena asikai asi yangu. Nikamwamba yumwe ‘Hita,’ naye

aita, nikamwamba mtuhu ‘Soo,’ naye eza. Nikamwamba mndima yangu,, ‘Gosoa idi’ nae agosoa.”

⁹ Yesu ekusikiaho mbui iyo akahondomaa, naho akahitukia diya zumwezumwe da wantu wekuwao wamuondeza akamba, “Nchekuona mwenye uzumizi inga unu mwe wantu wose wa Isilaeli.”

¹⁰ Naho wada wantu wekuwao waagiiwa kwa Yesu wekuuyaho kaya nee wambwiiya yuda mndima kahona.

Yesu amyuyusa mwana wa mvyee ekufiiwaye ni mgosi

¹¹ Kisingi kwemboka, Yesu akaita mwe mzi umwe wetangwao Naini. Na wahina wakwe na zumwezumwe kuu da wantu wakaita hamwe naye.

¹² Naho, ekuwaho yu hehi na uvi mkuu wa mzi, wakalawiiya wantu wenua kiimba cha mwana kigosi yumwe, mwana wa ikedu wa mvyee mwekufiiwa ni mgosi. Wantu wangi wa mzi uda neswawa hamwe na uyo mvyee.

¹³ Zumbe Yesu ekumwonaho mvyee uyo akamfiiya mbazi, akamwamba, “Usekuiiya.”

¹⁴ Naho akatimia hehi akadidonta diya tusi, na wada wekuwao wadenua wakagooka. Yesu akamba, “Mbwanga, nakwamba enuka.”

¹⁵ Yuda Mbwanga ekuyae na nyuma akenuka na kwekaa, akavoka kutamwiiya. Na Yesu akamwegaa yuda mwana kwa mami yakwe.

¹⁶ Wantu wose wakaogoha muno na kumtogo Muungu na kugombeka, “Muoni wa Muungu

mkuu kalawiiya gatigati yetu. Muungu keza kuwaohowa wantu wakwe.”

¹⁷ Mbui izo ekuzigosoazo Yesu zikaambazika kose mwe si ya Yudea na mizi yose ya hehi.

*Wahina kulawa kwa Yohana Mbatiiiza
Matayo 11:2-19*

¹⁸ Wahina wa Yohana Mbatiiiza wakamwamba Yohana mbui izo zose ekugosoazo Yesu. Nee Yohana awetanga wahina wakwe waidi,

¹⁹ nee awagiiya kwa Zumbe Yesu wamuuze, “Wee nee yuda tekuwaye tikamkauwia, hambu tigoje mtuhu?”

²⁰ Wada wahina wekumbwiiyaho Yesu wakamwamba, “Yohana mbatiiza katiagiiya kwako tikuuze, ‘Wee nee yuda mwekuwa tikamkauwia, hambu tigoje mtuhu?’ ”

²¹ Kisingi ichoicho, Yesu nee ahonya wantu wangi wekuwao wasuumizwa ni matamu na wekukwewao na mazaiko na matuntu wangi wakadaha kuona.

²² Ivyo Yesu akawatambaisa, “Hitani mkamwambe Yohana yada yose mwekuyaonayo na kuyategeeza, matuntu waona, wekuviao miundi wenda, wenye utamu wa nyoka wang'azika, viziba wasikiya, wekuuyao na nyuma wayuyuswa, na wakiwa wabiikiwa Mbui Yedi.”

²³ Kajaiwa mntu yuda ambae khana matumatu nami.

²⁴ Wahina wa Yohana Mbatiiiza wekuhaukaho, Yesu akavoka kugombeka na diya zumwezumwe da wantu mbui za Yohana Mbatiiiza,

“Mwekuitaho kwe kiwawe mwona mbwai? Nee ni inde dikasingiswa nkhusi?

²⁵ Hambu mwita kukauwa mbwai? Nee mwita kumkauwa mntu mwe kuvaa gwanda ntana? Manyeni kuwa wavaa magwanda ya hea nyingi na kwekaa wekazi wa ntunyo na makwasukwasu wekaa mwe mazumba ya maseuta.

²⁶ Naho nambiani, mwita koon mbwai? Nee mwita kumwona Muoni wa Muungu? Eehe, nkwei akini yee mwekumuonaye kembokesa Muoni.

²⁷ Mwe Maandiko matana Muungu atamwiiya uwanga ya Yohana akamwamba, ‘Yesu kuwa namuagiiya mindima yangu Yohana akuongwee na kukuikia vitana sia yako.’ ”

²⁸ Yesu akabiindizia kwa kugombeka, “Nawamba, mwe wantu wekwekaisao mwe inusi khahana ekuwaye mkuu kusima Yohana Mbatiza. Na ivyo, yuda ekuwaye mdodo mwe Useuta wa Muungu ni mkuu kusima yee.”

²⁹ Wantu wose wekusikiaho ayo na watoza kodi nee watogoa wedi wa Muungu, aho nee wada wekuwao wauhokea ubatiizo wa Yohana.

³⁰ Akini Mafalisayo na wahinyi wa miagiyo newaemea nteganyi ya Muungu yekukundigwayo wakaemea kubatiizwa ni Yohana.

³¹ Yesu akaendee kugombeka, “Naho, nendaniwaiganize wantu wa kivyazi iki na kintu chani? Ni wantu wa namna yani?

³² Ni inga wabwanga wekwekao gwiiyo na kwambizana, kizumwezumwe kimwe na kituhu, ‘Tiwatoea fiimbi wala khamwekuvina, titoa wiya wa bwaimbwo wala kamwekuiya’

³³ Kwaviya Yohana mbatiiza keza, akehiniza kuda na khekudomea divai, nanywi mkamba, 'Kakwewa ni mazaiko!'

³⁴ Mwana wa Mntu keza, ada na kudomea, nanywi mwamba, 'Mkauweni uyu ni mmeo na mkozi, ni mmbuya wa watoza kodi na wenye mavigaviga!'

³⁵ Na ivyo, umanyi wa Muungu yamanyika kuwa ni ntana kwa wantu wose waizumiiyao."

Yesu mwe nyumba ya Simoni Mfalisayo

³⁶ Mfalisayo yumwe nee kamgoneka Yesu kuda khande mwe nyumba yakwe. Na Yesu akengia mwe nyumba ya uyo Mfalisayo, na akekaa kuda khande.

³⁷ Naho mwe mzi uda nekuwa na mvyee yumwe mwekuwa na mavigaviga. Ekusiki-aho Yesu yuuko mwe nyumba ya uyo Mfalisayo, akadoa nchupa yekugosolwayo na iwe detegwado alabasta yekumemezwayo mavuta matana ya hea nyingi.

³⁸ Akeza, akagooka hehi ya miundi ya Yesu, akaiya na mesozi yakwe yakamwetikiya Yesu mwe miundi. Uyo mvyee akaihangusa miundi ya Yesu kwa fii zakwe. Naho akaiyumbatia na kuihaka yada mavuta matana.

³⁹ Mfalisayo yuda ekumgonekae Yesu ekuon-aho ayo, akamamaakhanya mwe moyo wakwe, "Inga mntu uyu nee ni muoni wa Muungu wa kwei nee kamanya mvyee uyu niwa viivihi, ni mwenye mavigaviga."

⁴⁰ Yesu akamwamba uyo Mfalisayo, "Simoni, nna mbui ya kukugombeka."

Naye Simoni akamwamba, “Eehe! Mhinyi, nigombeka.”

⁴¹ “Wantu waidi newawa wamkopa mntu hea. Yumwe nee kamwekha vintii vya madini ya feza mia shano, na mtuhu vintii vya madini vya feza elufu shano.

⁴² Wekuvotwaho kuiha madeni yao. Uyo mntu wakaekewas wose waidi. Isasa ni yuhi gati ya aho waidi enda amkundise muno zumbe?”

⁴³ Simoni akamtambaisa, “Ni kwei yuda ekue-keewaye deni kuu endaamkundise yuda zumbe.”

Yesu akamwamba, “Ni kwei.”

⁴⁴ Naho akamhitukia yuda mvyee na kumwamba Simoni, “Wamwona mvyee uyu? Aho miye nekwengiaho hana he nyumba yako khwekunekha mazi ya kusunta miundi yangu, akini mvyee uyu kanisunta miundi yangu kwa mesozi yakwe na kunihangusa kwa fii zakwe.

⁴⁵ Wee khwekuniugusa kwa kuniumbatia, akini mvyee uyu kuvokea nekwengiaho hana kawa akaumbatia miundi yangu.

⁴⁶ Wee khwekunionyesha untana wako kwa kunihaka mavuta ya mzaituni mwe mtwi, akini uyu mvyee katenda ivyo kwa kunihaka mavuta matana mwe miundi yangu.

⁴⁷ Kwa iyo nakwamba kaekewa mavigaviga yakwe kwaviya kaonesha ukundiso mkuu. Mwenye kuekewa vidodo mavigaviga, kakundisa vidodo.”

⁴⁸ Aho, Yesu akamwamba yuda mvyee, “Kuekewa mavigaviga yako.”

⁴⁹ Naho wada wekuwaaho wekaa hamwe wakauzana, “Ni ndai uyu adahaye kukeka mavigaviga?”

⁵⁰ Naye Yesu akamwamba yuda mvyee, “Uzumizi wako ukuohowa, hita kwa uivanisa.”

8

Wavyee wekutongeanao na Yesu

¹ Yekwembokaho ayo, Yesu nee kemboka mwe mizi na mizi akabiikia Mbui Yedi za Useuta wa Muungu. Wada wahina kumi dimwe na waidi wakatongeano naye.

² Hamwe na wavyee watuhu Yesu ekuwalavyao mazaiko na kuwahonya matamu, wakatongeano naye. Awo nee wakina Malia mwekwetangwae Magdalene, mwe kuavigwa mazaiko mfungate,

³ Yoana na mkaza Kuza, mndima mkuu wa Helode na Susana na wavyee watuhu. Awo wavyee nee wakamgosweeya ndima kwa vintu vyao vyose Yesu hamwe na wahina wakwe.

Msimo wa mntu mhanda mbeyu

Matayo 13:1-9; Maliko 4:1-9

⁴ Kisingi kimwe zumwezumwe kuu da wantu nediswa dakintana, na wantu nee wamwezea Yesu kulawa kwe kiya mzi. Na Yesu akawamba msimo unu.

⁵ “Mhasi kenda kuhanda mbeyu zakwe. Ekuwaho aketia mbeyu ntuhu zikagwa mwe sia, na wemboka sia wakazijata na wadege wa uwanga wakazida.

⁶ Ntuhu zikagwa mwe uongo wekuwao na maiwe, na zekuhotao zikanyaa kwaajii ya kwe-sekuwa na uwisiuwisi.

⁷ Mbeyu ntuhu zikagwa kwe miti ya mis-ongoma, na ida miti ya miwa yekuhotaho hamwe nazo nakuzifintafinta iyo mitengea ikanyaa.

⁸ Ntuhu nezigwa mwe sanga wenye khande, zikahota na kuvyaa vitana.”

Ekubindaho kugombeka ayo, Yesu akalavya mgutio, akamba, “Mwenye magutwi na ategeeze!”

Niya ya kuhinya kwa misimo
Matayo 13:10-17; Maliko 4:10-12

⁹ Wahina wakwe Yesu wakamuuza mana ya msimo uwo.

¹⁰ Naye akawatambaisa, “Nywinywi mwekhigwa umanyi wa kumanya ukwei wa Useuta wa Muungu ambao aho kae khawekumanyika akini isasa uikwa pwii, akini awo watuhu wendawembigwe kwa misimo, wakakauwa wasekudaha kuona, na wakateggeeza wasekumanya.”

Yesu asosoa msimo wa mhasi
Matayo 13:18-23; Maliko 4:13-20

¹¹ Mana ya msimo unu ni inu, Mbeyu ni mbui ya Muungu.

¹² Ziya zekugwazo mwe sia zaonyesha wantu wada wateggezao ida mbui, ikaukaaho ibiisi akeza na kudihusa mwe mioyo yao wasekweza kumzumii na kuholwa.

¹³ Ziya zekugwazo mwe maiwe zaonyesha wada wantu wateggezaho ida mbui wakaihokea

kwa kinyemi. Akini inga ziya mbeyu, wantu awo khawana mazindo na mbui iyo khayekaa mwe mioyo yao kwaviya wazumiiya kwa kisingi du, na kisingi wageezwaho kubadana na mbui iyo.

¹⁴ Ziya mbeyu zekugwazo mwe miti ya miwa ni wantu wada wategeezao ida mbui, akini kisingi si kisingi, wahaukao wafintwafintwa na maatu, na vintu vyao vyose, na wekazi wa kiya msi nao khawakua mwe mbui ya Muungu.

¹⁵ Na ziya zekugwazo mwe sanga ntana nee wada wategeezao ida mbui wakaizumiiya kwa moyo mtana na wa kutegeeza. Awo kuzizimiza na kuendeeza kugosoa mbui zimbukundisazo Muungu.

Taa yekugubikwayo kwa nyungu

Maliko 4:21-25

¹⁶ Wantu khawawasha taa na kuigubika kwa nyungu hambu kuiika mzungui. Akini waika uwanga ya kiango ili wantu wengiaho gati wadahe kuona ung'azi.

¹⁷ “Ivyoivyo chochose chekufiswacho chenda kigubulwe, na sii yoyose yesayokumanyika na yendaimanyike pwii.

¹⁸ “Kwa iyo, muwe meso mtegeezavyo. Kwaajii yoyose mwenacho endaekigwe na ngeeko, akini yuda mwesena, hata kiya afikiicho anacho, chendakidoigwe.”

Ndugu wa kwei wa Yesu

Matayo 12:46-50; Maliko 3:31-35

¹⁹ Aho mami yakwe da Yesu na wanduguze wakamwezea, akini khawokudaha kumwezea hehi kwaajii ya zumwezumwe da wantu.

²⁰ Mntu yumwe akamwamba Yesu, “Mami yako na wanduguzo wagooka chongoi, wakunda wakuone.”

²¹ Akini Yesu akawamba wantu wose, “Mmaa yangu na wandugu zangu ni wada wategeezao mbui ya Muungu na kuditoza.”

Yesu atwiiza khusi
Matayo 8:23-27; Maliko 4:35-41

²² Msi umwe, Yesu nekakwea ngaawa hamwe na wahina wakwe, akawamba, “Tidumuwe ntondoo da mazi tiite adi phande ya kaidi.” Naho, wakavoka ntambo.

²³ Ekuwaho wakatamba kwa ngaawa iyo, Yesu akagona. Ahoaho khusi khai ikavoka kuvuma, mazi yakavoka kwengia mwe ngaawa, newawa hehi na kudagamia.

²⁴ Wada wahina wakamtimia Yesu, wakamwenua wakamwamba, “Zumbe, Zumbe! Tadagamia!”

Yesu akenuka akaiwakia ida khusi na mkubwaniso wa mazi, navyo vikatwiiya, nee kwatuiya.

²⁵ Naho akawamba, “Uzumizi wenu u hahi?”

Akini wowo wakatozwa ni umako na kugoha uku wakagombekana, “Uyu ni ndai, ata agiia khusi na mkubwaniso wa mazi, navyo vyamtegeeza?”

Yesu amhonya mntu mwekukwewa ni mazaiko
Matayo 8:28-34; Maliko 5:1-20

²⁶ Waendeeya na ntambo, wakabua mpwani ya si ya Wagelasi zekuhakanazo na ntondoo da mazi da Galilaya.

²⁷ Ekuwaho aseeya mpwani, mntu yumwe ekuwaye kakwewa na mazaiko akamwezea kulawa he mzi uda. Kwa misi mingi mntu uyo kheekuwa akavaa magwanda, wala khekuwa akekaa mwe nyumba iya mwe mambiya.

²⁸ Ekumuonaho Yesu, aketambika ahosi hemeso yakwe na kugombeka kwa mgutio mkuu, "Wee Yesu Mwana wa Muungu ekuwaye uko uwanga, una mbui yani na miye? Nakuhembeeza usekunisumiiza!"

²⁹ Nee kamba ivyo kwaviya Yesu nekamwamba uyo zaiko amlawe mntu uyo. Zaiko ido ne dikamkwea mntu uyo maa kwa maa, na etiho wantu wamuika ndani na kumzengeteza kwa minyololo na mphingu, akini kiya maa akazidumua mphingu izo, akegalwa na zaiko ido adi he kiwawe.

³⁰ Naho, Yesu akamuza, "Zina dako ni ndai?" Yee akamtambaisa.

"Zina dangu ni 'Hindoo' " kwaajii mazaiko mangi nee yammema.

³¹ Ayo mazaiko wakamhembeeza Yesu asekuwegaa tubwi dilehado desado kuwa na kisiikizi.

³² Hantu aho nekuwa na tintimo kuu da nguwe wakaiswa mwe mpolomoko wa muima. Naho ayo mazaiko wakamhembeeza awabade wawengie wada nguwe. Naye Yesu akawabada wawengie.

³³ Kwa iyo mazaiko ayo yakamlawa yuda mntu, yakengia kwa wada nguwe na wakaseeya kwa kinyionyio mwe uda mpolomoko mkai, wakengia mwe ntondoo da mazi, wakafa.

³⁴ Wada waisi wekuonaho yose yekuawiiayo wakaguuka, wakaita kuwekha wantu mbui mwe mzi na mwe minda.

³⁵ Wantu wakeza kukauwa yekulawiiayo. Wakamtimia Yesu, wakamwona yuda mntu mwe kulavigwa mazaiko kekaa hehi na Yesu kavaa magwanda, na akii zakwe zimuuiya, wakaogoha.

³⁶ Wada wantu wekuonaho ida mbui wakawag-ombekea wada wantu wekwezaho hada viya yuda mntu mwekuwae na mazaiko ekuohol-wavyo.

³⁷ Wantu wa si ya Gelasi wakaogoha muno. Ivyo wakamuombeza Yesu ahauke. Ivyo Yesu akakwea vituhu ngaawa ahauke.

³⁸ Yuda mntu mwe kuavigwa yada mazaiko akamhembeeza aite hamwe naye.

Yesu akamwemeza, na akamwamba,

³⁹ “Uya kaya ukawambe yose Muungu ekukugosweyavyo.”

Aho, yuda mntu akaita akabiikia kiya hantu mwe mzi uda mbui zose Yesu ekumgosweyavyo.

Yesu amhonya mvyee na kumyuyusa mndee

Matayo 9:18-26; Maliko 5:21-43

⁴⁰ Yesu ekuuyaho phande ya kaidi ya ntondoo da mazi, zumwezumwe da wantu dikamhokea, kwaviya wose nee wakamgoja.

⁴¹ Aho akeza mntu yumwe zina dake Yailo, muongoezi wa Nyumba ya kukintania Wayahudi, nee etambika he meso ya Yesu, akamhembeeza aite kaya kwakwe.

⁴² Kwaajii ni mwana waikedu wa kivyee, mwenye myaka kumi dimwe na mbii, nekawa yu hehi na kuuya na nyuma.

Yesu ekuwaho akaita wantu ne wamfintafinta kiya phande.

⁴³ Kuwa na mvyee yumwe gatigati ya diya zumwezumwe da wantu, nekawa akalawa phome kwaviya nekawa na utamu wa mtuo kwa kisingi cha myaka kumi dimwe na mbii. Naho nekabinda vintu vyakwe vyose kwa waganga, khahana ekudahae kumhonya.

⁴⁴ Uyo mvyee ne amtongea Yesu nyuma, akadonta msao wa gwanda dakwe. Ahoaho, akahonywa utamu wakwe wakulawa phome.

⁴⁵ Yesu akauza, “Nndai mwekunidonta?”

Wose wakaemea wakamba khahana mntu ekukudontae. Naye Petulo akamba, “Zumbe, zumwezumwe da wantu wakuikia bunga na kukufintafinta!”

⁴⁶ Akini Yesu akamba, “Kuna mntu kanidonta, mana khimanya kihinya mntu kwa udaho wangu.”

⁴⁷ Yuda mvyee ekuonaho khadaha kwefisa, akeaviiza huku akakama kwa kuogoha ake-tambika hemeso ya Yesu. Aho akawamba wantu wose chekumwekacho kumdonta Yesu na kwaviya ekuhonywavyo vuu puu.

⁴⁸ Yesu akamwamba, yuda mwana kivyee, “Hita kwa uivanisa, kuzumiiya kwako kukuho-nya.”

⁴⁹ Ekuwaho aendeeya kugombeka, Yailo yuda muongoezi wa nyumba ya kukuntania Wayahudi akaetewa mbui kulawa kaya, “Mwana yako wakivyee kauya kaye na nyuma, usekumpisha Mhinyi.”

⁵⁰ Yesu ekusikiaho ayo akamwamba Yailo, “Usekuogoha zumiiya du, naye endaahone.”

⁵¹ Ekubuwaho nyumbani kwa Yailo khawekumbada mntu kwengia ndani hamwe naye, iya Petulo, na Yohana, na Yakobo na wavyazi wa mndee uyo.

⁵² Wantu wose nee wakiiya na kuomboeza kwaajii ya uyo mndee ekuyae na nyuma. Aho Yesu akawamba, “Msekuiya, kwaajii mwana khekuuya na nyuma, kagona du!”

⁵³ Nawo wakamseka Yesu kwaajii nee wamanya kauya kae na nyuma.

⁵⁴ Akini Yesu akamtoza mkono akamba, “Mwana enuka!”

⁵⁵ Muye wakwe ukamuuwiya, vuu puu ak-enuka, Yesu akawamba wamwekhe khande.

⁵⁶ Wavyazi wakwe nee wahondomaa, aho Yesu akawaemeza wasekumwamba mntu yeyose aya yekugosokayo.

9

Yesu awagiiya wada wahina kumi dimwe na mbii

Matayo 10:5-15; Maliko 6:7-13

¹ Yesu nee awetanga wada wahina kumi dimwe na mbii, akawekha udaho wa kuguusa mazaiko yose, na udaho wa kuhonya matamu.

² Naho akawagiiya waite kubiikia wantu mbui za Useuta wa Muungu na kuhonya wantu matamu.

³ Akawamba, “Mwendahomtambe msekudoa chochose, msekudoa ngoda wala jumu, wala khande, wala hea hata gwanda tuhu.”

⁴ Nyumba yoyose mwendayo mwengie na kuhokewa, ekaani umo hadi mwendaho mhauke mwe mzi uwo.

⁵ Wantu wendaho wawaemee kuwahokea, lawani mwe mzi uwo, nanywi mlawaho kung'untani sanga mwe miundi yenu, ili kuwa uvuhuzi kwao.

⁶ Naho wahina awo wakavoka kutamba, wakemboka mwe mizi wabiikia wantu Mbui Yedi na kuhonya watamu kiya hantu.

Seuta Helode engiwa na maatu

Matayo 14:1-2; Maliko 6:14-29

⁷ Naye, seuta Helode mgookezi wa si ya Galilaya ekutegeezaho mbui ya yose yekulawi- iayo, neawa ni maatu kwaajii wantu watuhu ne wakagombeka kuwa Yohana Mbatiiiza kayuyuka.

⁸ Watuhu ne watamwiiya Eliya mwekuwa muoni wa Muungu kalawiiya, na watuhu wakatamwiiya kwamba yumwe wa waoni wa kae kayuyuka.

⁹ Helode akamba, "Uyo Yohana nekhimsenga mtwi, isasa nndai uyu nitegeezaye mbui zakwe?" Ne awa na hovu ya kumkauwa.

Yesu awekha khande wantu elufu shano

Matayo 14:13-21; Maliko 6:30-44; Yohana 6:1-

14

¹⁰ Wada wagiiwa wekuuyaho, wakamgombeka Yesu yose wekuyagosoayo. Yesu akawadoa, wahina wakwe wakaita hikedu mwe mzi wa Betisaida.

¹¹ Akini wada wantu wekumanyaho ekuitaho, wakamtongea. Yesu akawahokea ne atamwiiya

nao kuusu mbui ya Useuta wa Muungu na akawahonya wada wekukundao kuhonywa.

¹² Zua dekuswaho, wada wahina kumi dimwe na mbii wakamwiitia na kumwamba, “Wabade wantu waite mwe mizi na mwe minda ya hehi wakaondeze khande na hantu hakugona, kwaviya aha teiho ni mwe nyika.”

¹³ Yesu akawamba, “Wekheni nywinywi khande.”

Wakamtambaisa, “Khatina chochose iya mabumunda mashano na samaki waidi. Wakunda swie tikawagwiiye khande wantu wose hawa?”

¹⁴ Wekuwaho hada nee ni wagosidu elufu shano.

Naho, Yesu akawamba wahina wakwe, “Wagombekeni wantu wekae kwe mazumwezumwe ya wantu makumi mashano.”

¹⁵ Wahina wakagosa inga wekugombekwayo, wambeni wantu wose wekae.

¹⁶ Naho Yesu akayadoa yada mabumunda mashano na wada samaki waidi, akakauwa uwanga kwa Muungu na kumtogoia Muungu, akavijaiya, akabendua, akawekha wahina wakwe wawekhe wantu.

¹⁷ Wantu wose wakada na kweguta. Wahina wakadodoa phuguntio za khande, wakamemeeza ngahu kumi dimwe na mbii.

*Petulo agombeka kwei Yesu kuwa ni Klistu
Matayo 16:13-19; Maliko 8:27-29*

¹⁸ Msi umwe, Yesu ekuwaho avika ikedu, na wahina wakwe ne wawa hehi naye. Naho akawauza, “Wantu wamba miye ni ndai?”

19 Nao wahina wakamtambaisa, “Watuhu wamba kuwa wewe ni Yohana mbatiiza, watuhu wamba ni Eliya muoni wa Muungu, na watuhu wamba ni yumwe wa waoni wa kae ambae kayuyuka.”

20 Aho akawauza, “Na nywinywi, mwamba miye ni ndai?”

Petulo akamtambaisa, “Wee nee Klistu ekusag-ulwaye ni Muungu.”

*Yesu agombeka usuumizi wakwe na ufe wakwe
Matayo 16:20-28; Maliko 8:3; 9:1*

21 Yesu akawawakia wasekumwamba mntu yoyose mbui iyo.

22 Yesu nee aendee kugombeka kuwa nlazima Mwana wa Mntu* endaasuumizwe na kuemewa na wadaa na waviki wakuu na wahinyi wa miko na kukomwa, akini mwe msi wa ntatu endaayuyuke.

23 Naho akawamba wantu wose, “Mntu yoyose akundaye kunibasa nlazima eemee mwenye, adoe mhamba wakwe kia msi na anibase.

24 Kwaviya, mntu akundaye kuohowa ugima wakwe mwenye, enda awaze, akini awazae ugima wakwe kwaajii yangu, enda auohoe.

25 Mntu endaekhingwe myengizo yani ati akekhigwa vintu vyose vya mwe inusi, akini akawaza ugima wakwe mwenye hambu kwedagamiza mwenye?

26 Mntu akanionea soni miye na mahinyo yangu, Mwana wa Mntu endaa mwonee soni mntu uyo kisingi endachoeze mwe Ukuu wakwe

* 9:22 9:22 Mwana wa mntu inamuwakilisha Yesu

na wa Tate na wandima wa uko uwanga kwa Muungu wang'azi.

²⁷ Nawamba kwei, kuna wamwe wenu aha khawana waue na nyuma adi aho wendao wauwone Useuta wa Muungu.”

Yesu ahituka cheni

Matayo 17:1-8; Maliko 9:2-8

²⁸ Yekubuwaho msi wa nane bada ya kutamwiiya ayo. Yesu ne awadoa Petulo, na Yohana na Yakobo, akaita nao mwe muima kuvika.

²⁹ Ekuwaho avika, cheni chakwe kika-hituka, na magwanda yakwe ne yakang'ang'azika pee.

³⁰ Ahoaho wantu waidi wakaawiiya wakatamwiiya nae, nao ne wawa Musa na Eliya,

³¹ ambao walawiiya wakawa wenye ukuu, wakatamwiiya nae kuusu kulawa kwakwe endavyo aiganye uko Yelusalemu.

³² Petulo na wenziwe ne wagona fofofu, wekwenukaho, wakoona Ukuu wakwe, na wada waidi wekugokao hamwe nae.

³³ Naho wantu awo waidi wekuwaho waka-hauka, Petulo akamwamba Yesu, “Zumbe ni vyedi swiswi tiaha. Naho tizenge makumbi matatu, dimwe dako, na dimwe da Musa na dimwe da Eliya.” Kwa kwei khekumanya agombeka mbwai.

³⁴ Petulo ekuwaho agombeka ayo, vuu puu zunde dikaawii na kuwagubika na zunde ido dekuwezeaho wada wahina wakaogoha muno.

³⁵ Mgutio ukateggezeka kulawa mwe ido zunde, “Uyu nee Mwanangu nekumsaguaye, mtegezeni.”

³⁶ Wekwembokaho uwo mgutio kutegeezeka, Yesu nekaoneka yu ikedu. Wahina wakanyamaa myee khawokuiyandua mbui iyo, na kisingi kiya khawokumgombekaa mntu yoyose mbui izo wekuonazo.

*Yesu amhonya mbwanga mwenye zaiko
Matayo 17:14-18; Maliko 9:14-27*

³⁷ Kioi dakwe Yesu hamwe na wahina wakwe watatu wekuwaho waseeya kuda kwe muima, zumwezumwe kuu da wantu dikakintana na Yesu.

³⁸ Aho, mntu yumwe mwe diya zumwezumwe akatoa mgutio, akamba, "Mhinyi! Nakuhembeza umhonye mwanangu wa ikedu.

³⁹ Maa kwa maa zaiko damkweya, na kumtenda atoe vuzo, naho damgwiswa na kumgea ugwa mtwi na kulawa fuo mwe kanwa. Uyo zaiko amsumiiza muno na khadimbada kwa kinyio.

⁴⁰ Khiwaombeza wahina wako wadiguuse akini khawokudaha."

⁴¹ Yesu akamba, "Enyi uvyazi wesaho na uzumizi, na chenye mavigaviga nndanekae nanyi na kuwazizimiza adi ini?" Aho akamwamba uyo mntu, "Mwete uyo mwanao hanu."

⁴² Kisingi uyo mwana ekuwaho amwezea Yesu, yuda zaiko neamgwiswa asi na kumgea ugwa mtwi. Akini Yesu akamwakia yuda zaiko, na akamhonya yuda mwana na kumwegaa mwana kwa tati yakwe.

⁴³ Wantu wose wakahondomaa kwa udaho mkuu wa Muungu.

*Yesu atamwiya vituhu ufe wakwe
Matayo 17:22-23; Maliko 9:30-32*

Wada wantu wekuaho watozwa ni umako kwa mbui zose ekugosoazo, Yesu akawamba wahina wakwe.

⁴⁴ “Tegezani vitana aya niyagombekayo isasa, Mwana wa Mntu endaahitukwe na kugewa mwe mikono ya wantu.”

⁴⁵ Akini wowo khawekumanya mana ya cheku-tamwiwacho. Mbui iyo iwa ifiswa kwao wasekumanya, nao wakaogoha kumuuzwa kuusu chekugombekwacho iko.

Mkuu ndai?

Matayo 18:1-5; Maliko 9:33-37

⁴⁶ Naho wahina wa Yesu wakavoka kuuzana kugombeka ni ndai mkuu gatigati yao.

⁴⁷ Yesu akamanya mamakhanyi zekuuzo mwe mioyo yao, nee amdoa mwana akamuika hehi naye.

⁴⁸ Akawamba, “Yoyose amhokeye mwana uyu mdodo kwa zina dangu kwaajii anihokeya miye. Na yoyose anihokeaye miye, amhokea yuda mwekuniagiiya. Kwaajii yuda ekuwaye mdodo gatigati yenu, yee ni mkuu kusima wose.”

Mwesekuhigana nanywi yu hamwe nanyi

Maliko 9:38-40

⁴⁹ Yohana akagombeka, “Zumbe timwoona mntu yumwe alavya mazaiko kwa wantu kwa zina dako ne tamwemeza kwaviya yeye khayuhu hamwe naswi.”

⁵⁰ Akini Yesu akamwamba, “Msekumwemeza, kwaviya yoyose mwesekuhigana nanywi yu hamwe nanywi.”

Wantu wa mzi umwe wa Samalia waemea kumhokea Yesu

⁵¹ Kisingi chekubuaho hehi Yesu kudoigwa kuita uwanga kwa Muungu, akoona avoke ntambo ya kuita Yelusalemu.

⁵² Naho akawagiiya wagiiwa wamuongoee, nao wakaita wakengia mwe mzi umwe wa wantu Wasamalia wamgoswee kia kintu.

⁵³ Akini wenyezi wa mzi uda ne waemea kumhokea kwaviya nekawa akaita Yelusalemu.

⁵⁴ Wahina wakwe, Yohana na Yakobo wekuonaho ayo wakamba, “Zumbe wakunda tiuwagiiye moto kulawa uwanga kwa Muungu uwadagamize?”

⁵⁵ Akini Yesu neawahitukia, na kuwakia.

⁵⁶ Wakalawa, wakaita mwe mzi mtuhu.

*Wakundao kumbasa Yesu
Matayo 8:19-22*

⁵⁷ Wekuwaho watamba mwe sia, mntu yumwe akamwamba Yesu, “Nendanikubase hohose uitako.”

⁵⁸ Yesu akamba, “Mbweha wana phanga na wadege wa uwanga kwa Muungu wana masasa, akini Mwana wa Mntu khana hantu ha kugona.”

⁵⁹ Naho akamwamba mntu mtuhu, “Nitongea.”

Mntu uyo akamba, “Zumbe, nieka nivoke kuita kwe uzisi wa tate.”

⁶⁰ Yesu akamwamba, “Wabade wantu wekuwao wauya na nyuma mwe mioyo yao wazike wekuyao na nyuma wezwao, iya wee hita ukabiikie Useuta wa Muungu.”

⁶¹ Na mntu mtuhu akamwamba, “Zumbe nendani kubase, akini eka nkaage wada wekuwao mwe kaya yangu.”

⁶² Yesu akamwamba, “Mntu yoyose atozaye gembe na yutayali kuima na uku akauwa nyuma, khafaa kwa Useuta wa Muungu.”

10

Yesu awagiiya wandima makumi mfungate na mbii

¹ Yekwembokaho ayo Zumbe akasagua watuhu makumi mfungate na mbii, akawagiiya wandima waidiwaidi wamuongwee mwe kiya mzi ambao yee mwenye ne akakunda kuita.

² Akawamba, “Ubosi ni mwingi akini wabondaji ni wacheche, kwa iyo mwoombezeni Zumbe wa ubosi agiye wantu wakabonde.”

³ Isasa hitani, manyeni kuwa nawagiiya nywinywi inga ngoto waitao gatigati ya makui ya mazitui.

⁴ Msekudoa kifuko cha hea, jumu wala sabana, msekumuugusa mntu yoyose mwe sia.

⁵ Mkengia mwe kaya yoyose mvoke kuwaugusa ivi, “Uivanisa uwe mwe nyumba inu.”

⁶ Akawaaho mntu akundaye uivanisa, ugusi wenu wa uivanisa wenda usigae, ama khivyo uugusi uwo wa utuivu undauwauwie.

⁷ Ekaani mwe nyumba iyo mkada na kudomea wendavyo wawekhe, kwaviya mndima afaigwa kwekhigwa kima chake. Msekusama nyumba inu na nyumba ida.

⁸ Ati mkabua mzi wowose na wantu wakawahokea, daani wendavyo waviete hemeso yenu.

9 Honyani watamu wekuwao uko, wagombekeni wantu, “Useuta wa Muungu u hehi.”

10 Akini mkengia mwe mzi wowose, wakeseku-mihokea, lawani, nanyi mwembokaho mwe sia zao gombekani,

11 Hata sanga za mzi wenu yekutozananayo, na miundi yetu tayakung'uta iwe tangio ya mavigaviga yenu. Akini manyani kuwa, “Useuta wa Muungu uhehi.”

12 Kwei nawamba, msi wa kuamuiwa mzi uwo wendawekhigwe sugusa khuu kusima yada mavigaviga ya wantu wa mzi wa Sodoma.

*Wantu wa mizi yesayo kuzumiiya
Matayo 11:20-24*

13 Mmbui yenu wantu wa Kolazini! Mmbwii yenu wantu wa Betisaida, inga vihii vyekugosokazo kwako ati ne vigosoka kuda Tilo na Sidoni, nee wawa wavaa kae magunia na kwesisa mazeu na ili koonyesha kuhituka na kubada mavigaviga yao.

14 Hata ivyo, msi wakuamuiwa nywinywi mwenda mwekhigwe sugusa khuu kusima ida ya wantu wa Tilo na Sidoni.

15 Nywie wantu wa Kapelinaumu, “Mweona mwenda mwekhigwe ntogoo adi uwanga kwa Muungu? Eehe, mwendamseezwe adi asi kwe si ya wantu wekuuyao na nyuma.”

16 Yesu akawamba wahina wakwe, “Endaeawa-tegeeze nywinywi, anitegeeza miye, na endayeawaemee kuwahokea nywinywi, aemeya kunihokea miye. Na yoyose aemeaye kunihokea,

aemea kumhokea yuda ekuniagiiaye ambae ni Muungu.”

Kuuya kwa wada wahina kumi mfungate na mbii

¹⁷ Naho wada makumi mfungate na mbii newauya wamema kinyemi, wakagombeka, “Zumbe hata mazaiko yatutegeeza tekuyawakiaho kwa zina dako.”

¹⁸ Yee akawatambaisa, “Khimwona ibiisi ekuwavyo akagwa inga umweko wa umbauwa kulawa uwanga kwa Muungu.

¹⁹ Kauwa khiwekha udaho wa kujata nyoka na visuse, na udaho wose wakumvota yuda mmasa, wala khahana kintu chochose chenda-chokimizuu.

²⁰ Naho msekuwa na kinyemi kwaajii mazaiko wamitegeeza, iya kuwani nanyemi kwaajii mazina yenu yaandikwa uwanga kwa Muungu muwe wantu wa Muungu.”

Yesu awa na nyemi

Matayo 11:25-27; 13:16-17

²¹ Saa idaida, Yesu nekawa na nyemi kwa udaho wa Muye wa Muungu, akamba, “Nakuto-goaa ee Tate, Zumbe wa uwanga kwa Muungu na inusi, kwaajii mbui izi wekuwafisazo wenye akii na umanyi, ukawamanyisa wadodo. Eehe Tate, ne vyekukutamiavyo.”

²² Ne agombeka, “Tati yangu kanekha vintu vyose. Khahana ammanyaye Mwana iya Tate, wala ammanyaye Tate iya Mwana, na yoyose yuda ambae Mwana endaakunde kumgubuiya.”

²³ Naho akawabasa wahina wakwe akawamba he ikedu, “Wajaiwa wada wakauwao mbui izi mkauazo nywinywi!

²⁴ Kwei nawamba, waoni na maseuta watamiwa kukauwa yada muyakauwayo nywinywi akini khawekuyaona na kuyategeeza yada mtegeezayo akini khawadaha.”

Msamalia yedi

²⁵ Aho mhinyi wa miagiiyo yumwe akagooka, akamuza Yesu, akakunda kumgeeza, “Mhinyi, nigosoe mbwai nidahe kwekaa misi yose kwe-saho kisiikizi?”

²⁶ Yesu akamtambaisa, “Yamba mbwai mwe miagiiyo? Mwamamakhanya viivihi?”

²⁷ Yuda mntu akamtambaisa Yesu, “Mkundise Zumbe Muungu yako kwa moyo wako wose, kwa muye wako wose, kwa udaho wako wose na kwa akii zako zose. Na mkunde mntu wa hehi nawe inga wekundavyo wee mwenye.”

²⁸ Yesu akamwamba, “Kutambaisa vyedi! Goso ayo, nawe wendauwe na ugima wa misi yose kwesaho kisiikizi.”

²⁹ Akini yuda Mhinyi wa miagiiyo neakakunda kweonyesha kuwa ni mtana akamuuza Yesu, “Na mntu wa hehi yangu ni ndai?”

³⁰ Yesu akamtambaisa, “Mntu yumwe kawa akaseeya kulawa Yelusalemu kuita Yeliko. Ekuwaho mwe sia, neafuntiwa ni mabagaa, na kumhoka vintu vyake vyose na kumtoa na kumbada kagona hada hehi na kuuya na nyuma.”

³¹ Ahoaho mviki yumwe nekawa akemboka mwe sia idaida, ekumuonaho akemboka khandani.

32 Nee eza Mlawi yumwe, ekubuwaho hada hantu akamwona, naye akemboka khandani.

33 Akini Msamalia yumwe nekawa akatamba, neabuwa hada kwa yuda mntu ekufintwae ekuwaho, naye ekumuonaho akamfiya mbazi.

34 Akambasa, akamfunga vionda vyakwe kwa vibwende na kumsisa mavuta ya mzaituni na divai, akamkweza uwanga ya phunda wakwe, akamwegaa mwe nyumba ya kuhumuizia wageni akamhumiza.

35 Kioi yakwe akalavya ntii mbii vya madini ya feza akamwekha yuda mwenye nyumba akamwamba, “Mhumize mntu uyu na chochose wendachoutumie, nendanikuihe nendahoniuye.”

36 Naho Yesu akauza, “Gatigati ya awo watatu, ni yuhi mwekweonyesha kuwa mntu wa hehi yakwe yuda ekufuntiwaye na mabagaa?”

37 Yuda mhinyi wa miko akamtambaisa, “Ni yuda ekumfiaye mbazi.”

Yesu akamwamba, “Hita ukagosoe ivyoivyo.”

Yesu awavua Malita na Malia

38 Yesu na wahina wakwe wekuwaho watamba kuita Yelusalemu, wakengia mwe mzi umwe na mvyee zina dakwe Malita, akamhokea kaya kwakwe.

39 Malita ne kawa na dadiye etangwaye Malia uyu ne kekaa hehi na Zumbe akateggeeza mahinyo yakwe.

40 Akini Malita nekawa akagosoa ndima za zikoi na mbui nyingi, nee akamwiitia Yesu akamwamba, “Zumbe ivi khupatiiiza kwambwai dada yangu kanibada nagosoa ndima za zikoi ikedu? Umgombeke aniambiize.”

⁴¹ Akini Zumbe akamtambaisa, “Malita, Malita kwambwai wepisha kwa ndima nyingi.”

⁴² Akini kuna mbui mwenga ntana kusima yose, mbui iyo ni kuntegeeza. Malia nee ekusaguado na khahana mntu yoyose adahae kumhoka.

11

Yesu ahinya kuvika

Matayo 6:9-13; 7:7-11

¹ Msi umwe, Yesu kawa hantu akavika. Eku-bindaho kumvika Muungu, yumwe wa wahina wakwe akamwamba, “Zumbe, takunda utihinye kuvika inga Yohana mbatiiza ekuwahinyavyo wahina wakwe.”

² Yesu akawamba, “Mkavika Muungu, gombekani ivi,
‘Tate yetu weuko uwanga kwa Muungu
Zina dako ditogolwe,
Useuta wako weze.

³ Utekhe khande yetu kiya msi.

⁴ Utiekee mavigaviga yetu,
Kwaajii swie tiwaekeavyo wose wekutikoseao,
Wala wesekutingiza mwe mageezo.’ ”

⁵ Naho Yesu akawamba wahina wakwe, “Nndai gatigati yenu mwenye mmbuya wakwe akamwezea na kio kikuu akamwamba, ‘Mmbuya nekha mabumunda matatu.

⁶ Kwaajii mmbuya wangu kanezea alawa ntambo, namiye khina khande ya kumwekha.’

⁷ Naho yuda mwe kuwa gati akamtambaisa, ‘Usekunipisha uvi uvugalwa kae, miye na

wanangu tigona kae, khidaha kwenuka na kukwekha ukundacho.'

⁸ Kwei nawagombeka inga uyo mntu khana enuke na kumwekha ayo mabumunda kwaajii ni mmbuya wakwe, akini kwaajii ya uyo mntu kwe-sekuona soni kuendee kwakwe kumwetanga enda enuke na kumwekha kia ekukikundacho.

⁹ "Ivyo nawagombakeni, ombezani nanywi mwondamwekhigwe, ondezani na nywie mindampate, kontani uvi nanywi mwenda mvuguiwe.

¹⁰ Kwaviya kia aombezaye ekhigwa, na kia aondezaye endaekhigwe na kia akontaye uvi avugwiiwa.

¹¹ Hambu kuna yoyose gatigati mwenu, mwana yakwe akamwombeza samaki, enda amwekhe nyoka na khiyo samaki?

¹² Hambu mwana akamwomba tagi, endaamwekhe kisuse?

¹³ Naho nywinywi wenye mavigaviga mwadaha kuwekha wana wenu vintu vyedi, kwei tati yenu wa uwanga kwa Muungu endaagosoe muno, endaawekhe Muye wa Muungu wada wamuombezaol!"

Yesu na Belizebuli

Matayo 12:22-30; Maliko 3:20-27

¹⁴ Naho Yesu ekuwaho amlavya zaiko mwe kuwa kwa mntu ekuwaye khadaha kutamwiiya. Yuda zaiko ekumlawaho yuda mntu mwekuwa khadaha kutamwiiya, nee avoka kutamwiiya na zumwezumwe da wantu dikahondomaa.

¹⁵ Akini wamwe wa wantu awo wakagombeka, “Aguusa mazaiko kwakwekhigwa udaho wa Belizebuli, yuda muongoezi wa Mazaiko.”

¹⁶ Wantu watuhu wakamgeeza, wakaonda awaonyeshe utangio kulawa uwanga kwa Muungu.

¹⁷ Akini yee, akamanya mamakhanyi zao, akawamba, “Useuta wowose wekuiganyikao vizumwezumwe vihiganavyo khaudaha kwekaisa, naho wandugu wowose wenao khumbizi wadagamia.”

¹⁸ Inga Ibiisi akahigana yee mwenye, useuta wakwe wendagooke viivihi? Isasa mwadaha viivihi kugombeka ati nalavya mazaiko kwa udaho wa Belizebuli?

¹⁹ Naho, inga miye nkawaguusa mazaiko kwa udaho Belizebuli, hata wahina wenu pia wawaguusa kwa udaho wakwe, kwaajii iyo wahina wenu nee wendaowawamuiye nywinywi.

²⁰ Akini ikawa naguusa mazaiko kwa udaho wa Muungu, manyeni kuwa useuta wa Muungu ubuakae kwenu.

²¹ “Mntu mwenye muku aindaho nyumba yakwe kwa guha na uta, vintu vyakwe vyose vyendaviwe mwe uivanisa.

²² Akini akeza mwenye muku muno, akamfun-tia na kumvota, mntu uyo endaadoe vitoanavyo vyakwe ekutegemeavyo na kudoa vintu vyakwe vyose.”

²³ “Yoyose mwesekwevana nami ahigana nami, na mntu yoyose mwesekuika hamwe nami, endaamwaganise.”

Kuuya kwa zaiko
Matayo 12:43-45

²⁴ “Zaiko dimlawaho mntu daangadika hantu kwesiho na mazi na kuondeza hantu ha kuhumwiiza. Akesekuhapata egombekeya nindaniuuwiye ida nyumba yangu nekulawayo.”

²⁵ Auyaho aibwiiya ida nyumba ihagiwa na vintu viikwa vitana.

²⁶ Nahu aita na kuwadoa mazaiko watuhu mfungate wafyaimi muno kusima yee, wose waita wakamwengia mntu uyo. Ivyo ugima wa mntu uyo undautendese kuwa wa ufyaimi muno kusima aho bosi.

Kinyemi cha kwei

²⁷ Yesu ekuwaho akatamwiiya ayo, mvyee yumwe gatigati ya diya zumwezumwe da wantu, akagombeka kwa mgutio mkuu, “Kajaiwa mvyee ekukuvyaae na kukuonkesa.”

²⁸ Yesu akamtambaisa, “Akini wajaiwa muno wada wategeezao mbui ya Muungu na kuizumi-
iya.”

Wantu wakunda utangio
Matayo 12:38-42

²⁹ Zumwezumwe da wantu wekutendesaho kugenyea, Yesu akaendee kuhinya akagombeka, “Tki ni kivyazi chenye mavigaviga. Chaondeza utangio, akini khakinachekigwe utangio wowose iya utangio wa Yona.

³⁰ Inga viya Yona ekuwavyo utangio kwa wantu wa Ninawi, nee vyendavyo viwe kwa Mwana wa Mntu kwa kivyazi iki.

31 Seuta wa kivyee wa Sheba endaalawiye kisingi kivyazi iki chendavyo kiamuiwe na Muungu, nae endaatamwiiye kivyazi iki kina mavigaviga. Kwaviya yee nee katamba kulawa hae mwe inusi, akeza kutegeeza umanyi wa Seemani na niaha nekuwae mkuu kusima Seemeni.”

Ung'azi wa mwii

Matayo 5:15; 6:22; 23

32 “Wantu wa Ninawi wendawalawiiye kisingi cha kuamuiwa, nao wenda waonyeshe kivyazi iki kina mavigaviga. Kwaviya wantu wa Ninawi newahituka kwa kubada mavigaviga yao kwaajii ya ubiikizi wa Yona, niaha nekuwae mkuu kusima Yona.”

Ung'azi wa Mwii

Matayo 5:15; 6:22-23

33 “Khahana mntu awashae taa na kuigubika kwa nyungu, iya aiika uwanga ya kiango wantu wengiao mda gati wadahe kuona ung'azi.

34 Taa ya mwii wako ni sizo. Inga meso yako yendayakauwe vitana he ung'azi mwii wako wose wenda uwe vitana, na inga meso yako khayana yakauwe vitana aho mwii wako wenda uwe na kiza.

35 Naho ukauwe, ung'azi weumo mwe mwii wako usekweza kuwa kiza.

36 Naho inga mwii wako wose ukawa na ung'azi, na kwesekuwa na hantu hohose he kiza, mwii uwo wenda ung'ae vyedi muno inga viya taa ikumwiikavyo kwa ung'azi wakwe.”

Yesu awagombeka Mafalisayo na wahinyi wa miko.

Matayo 23:1-36; Maliko 12:38-40

³⁷ Yesu ekuwaho atamwiiya, mntu yumwe Mfalisayo neamgoneka akade khande kaya kwakwe. Yesu nee aita, akekaa kuda khande.

³⁸ Uyo Mfalisayo ne ahondomaa kuona Yesu ada khande kwesao kusunta mikono inga yekuwavyo wagosoa kia msi.

³⁹ Zumbe akamwamba, “Nywinywi Mafalisayo mwasunta via vya kudiiya khande kwa chongoi, akini ndani mmema uhokaji na mavigaviga.

⁴⁰ Nywie wahezi! Khammanya kuwa Muungu yee nee mwekugosoa chongoi nee uyo mwe kugosoa na ndani?

⁴¹ Wekheni wakiwa vintu mwekuwavyo navyo, na kiya kintu mgosoacho kindakiwe vyedi kweni.

⁴² “Akini mmbwii yenu Mafalisayo, kwaviya mwamwekha Mungu hantu ha kumi dimwe mnanaa na bwache na kiya mbai za mboga za mani, akini mwajaa haki na ukundiso wa Muungu. Naho iwakunda kulavya malavyo ayo, wala msekujaa kugosoa matuhu.

⁴³ “Mmbwii yenu nywinywi Mafalisayo, kwaajii nywie mwakunda kwekaa mwe vigoda he meso ya wantu mwe Nyumba za kukintania Wayahudi na kuuguswa kwa ishima mwe maguiyo.

⁴⁴ Mmbwii yenu Mafalisayo kwaajii nywinywi inga mambiya yekwagayo, wantu wayajata kwe-siho kumanya.”

⁴⁵ Yumwe wa wahinyi wa miagiiyo akamwamba, “Mhinyi, mbui zako zatidumuwa na swie.”

⁴⁶ Yesu akamtambaisa, “Na nywinywi wahinyi wa miagiiyo, mmbwii yenu, kwaviya mwawatwika wantu fuushi zesazokwenukika, uku nywinywi khamnyoosha hata chaa kuwaambiza.

⁴⁷ Mmbwii yenu, kwaviya mwazenga mambiya ya waoni wa Muungu wada ambao wadaa wenu nee wawakoma.

⁴⁸ Nanywi wenye wavuhuzi na kwevana na mbui ya wadaa wenu, kwaviya wao nee wawakoma waoni wa Muungu, na nywinywi mwazenga mambia yao.

⁴⁹ Kwa iyo Muungu nee kagombeka kwa umanyi wakwe, ‘Nendaniwegaiye waoni wa Muungu na wagiwa, akini wamwe wao wendawawakome, na kuwasuumiza watuhu.’

⁵⁰ Kivyazi iki chendachekhigwe sugusa kwaajii ya phome ya waoni yekuyetikayo tangia kuvokea inusi yekugosokaho,

⁵¹ tangia phome ya Abeli adi phome ya Zakalia mwe kukomwa gatigati ya ingo na hantu ha Muungu. Eehe, kwei kivyazi chendachekigwe sugusa kwa mbui zakwe.

⁵² “Mmbwii yenu nywinywi wahinyi wa miagiiyo, kwaajii muufisa uda ufunguo wa uvi wa kummanya Muungu nywie wenye khamokwengia na muwakindia wekuwaho wengia wasekwengia.”

⁵³ Yesu ekuwaho alawa hada, wada Mafalisayo na wahinyi wa miko ne wavoka kuhigana nae

vikai muno na kumsongeeza kwa kumuuza mbui nyingi,

⁵⁴ wakambengea wategeeze mbui ilawayo kwe miomo yakwe.

12

Yesu aemeza ubakha

Matayo 10:26-27

¹ Kisingi icho zumwezumwe khuu muno da wantu wekuwao wakintana hata wakawa wajatana, Yesu akavoka kutamwiiya na wahina wakwe akawamba, “Ekauweni na ugwadu wa Mafalisayo yani ubakha wao.

² Chochose chekugubikwacho chendakigubulwe, na chochose chekufiswacho chendakimanyike.”

³ Kwa iyo kia mwekugombedo mwe kiza, wantu wendawasikie mwe mweenje, na kia mwekupokosado mwe magutwi yenu mkawa mwe vyumba vya khandani, yenda ibikiwe uwanga ya chusi.

Mfaa kuogohwa

Matayo 10:28-31

⁴ Nawagombekeni nywinywi wambuya wangu, mwese kuwaogoha wada waukomao mwii, na khawadaha kugosoa kintu kituhu.

⁵ Naho nendaniwambie ndai wa kuogohwa. Muogoheni yuda ambae akabinda kuukoma mwii ana udaho wa kuuwasa mwe moto da tubwi diwakado moto wesao kukomeka. Eehe, nawamba muogoeni uyo.

⁶ Mwamanya kuwa machole washano watagwa kwa senti mbii? Akini hemeso ya Muungu kha-jaika ata yumwe.

⁷ Naho ata fii za mitwi yenu zitaaziwa zose. Msekuogoha, kwaviya nywinywi mwafaa muno kusima machole wangi.

*Kumzumiiya hambu kumhituka Klistu
Matayo 10:32-33; 12:32; 10:19-20*

⁸ Nami nawamba yoyose anizumiaye hemeso ya wantu Mwana wa Mntu naye endaamzumi-ye he meso ya wandima wa uko uwanga kwa Muungu.

⁹ Na mntu yoyose aniemeaye he meso ya wantu, naye Mwana wa mntu endaamuemee hemeso ya wandima wa uko uwanga kwa Muungu.

¹⁰ “Mntu yoyose agombekaye mbui ya ku-muemea Mwana wa Mntu Muungu endaamue-kee, akini endayeaudumuwe Muye wa Muungu khana uyo Muungu khanaamuekee mavigaviga.”

¹¹ “Hada wendaho wawaguiye na kumyen-giza nywinywi hemeso ya Nyumba ya kukinta-nia Wayahudi na hemeso ya wenye udaho na wagookezi, msekuwa na maatumaatu uwanga ya mwondavyo kwevunia hambu mwondavyo mtamwiiye.

¹² Kwaviya Muye wa Muungu endaawahinye kiya mkundigwacho kugombeka.”

Msimo wa mntu mwenye vintu vingi mhezi

¹³ Naho mntu yumwe mwe diya zumwezumwe da wantu akamwamba, “Mhinyi, mgombeke ndugu yangu tipangane upazi ekutibadiao tate.”

¹⁴ Yesu akamtambaisa, “Mmbuya, nndai ekuni-ikaye miye kuwa muamuia na mpangi gatigati yenu?”

¹⁵ Naho Yesu akawamba wose, “Ekauweni na kia mbai ya khwiina ya vintu vingi kwa mana ugima wa mntu khaukauwia wingi wa vintu ekuwavyo navyo.”

¹⁶ Naho akawamba msimo unu, “Nekuwa na mntu yumwe mwenye vitu vingi ambae mnda wakwe uvyaa ubosi mwingi.

¹⁷ Mntu uyo mwenye vintu vingi akama-makhanya mwe moyo wakwe, ‘Nami khina hantu ha kuika ubosi wangu, nndanitende viihii?’

¹⁸ Ekegombekea, nndanigosoe ivi, nndaniditue idi taa dangu nakuzenga tuhu kuu muno, namiye nndaniike umo khande zangu hamwe na vintu vyangu vyose.

¹⁹ Aho nee nendaho nidahe na kuwamba muye wangu, isasa una vintu vingi wendavyo uvitumie kwa myaka mingi. Humwiiza, na daa khande, na domeea na uwe na nyemi.’

²⁰ Akini Muungu akamwamba, ‘Wee mhezi! Iveye na kiyo muye wako wendaudioigwe. Na vintu viya vyose wekuviikavyo vindaviwe vya ndai?’ ”

²¹ Yesu akabinda kwa kugombeka, “Nee vyeivyo kwa mntu yoyose ememezeae vintu kwaajii yakwe, akini khio mntu mwenye vintu vingi hemeso ya Muungu.”

Mzumiiye Muungu

Matayo 6:25-34

²² Naho Yesu akawamba wahina wakwe, “Msekuwa na maatumatu uwanga ya khande

mwiikundayo ili mwe na ugima, wala uwanga ya magwanda myakundayo kwaajii ya mii yenu.

²³ Kwaajii ugima ni yedi kusima khande, na mwii ni wedi kusima magwanda.

²⁴ Wamamakhanyeni kunguu wowo khawahanda wala kawabonda na khawana taa, wala hohose hakuika khande zao akini Muungu awekha khande. Akini nywinywi ni wedi kusima wadege.

²⁵ Nndai yumwe wenu ambae kwa kwepisha adaha kweongezea ugima wakwe hata kwa saa dimwe?

²⁶ Naho inga khamdaha kugosoa mbui ndodo inga iyo, kwa mbwai kuwa na maatumatu uwanga ya yada matuhu?

²⁷ Kauwani mauwa yasukhavyo khayagosoa ndima wala khayasuka. Akini nawamba, hata seuta Seemani he vintu vyakwe vyose khekuwahi kuvaa magwanda matana inga uwa dimwe aho.

²⁸ Inga Muungu ayavika ivi mani ya mwe minda ambayo ivyeo yaaho kioi yasigwa mwe moto, ivi nywinywi khana awavike vyedi muno enyi wenye uzumizi mdodo?"

²⁹ "Wala msekwpisha mwe mioyo yenu mwenda mde mbwai hambu mwenda mdomee mbwai msekuwa na maatumatu kuusu mbui iyo.

³⁰ Wantu wesaokuwa Wayahudi wa inusi waangadikia vintu ivyo. Akini Tati yenu wa uwanga kwa Muungu amanya kuwa mwakunda vintu ivyo.

³¹ Isasa uwangadikieni Useuta wa Muungu, na vintu ivyo vyose navyo mwenda mwekhigwe."

Utajii wa uwanga kwa Muungu
Matayo 6:19-21

³² Msekuogoha, nywinywi zumwezumwe dodo, kwaviya Tati yenu katamiwa kuwekha Useuta.

³³ Tageni vintu vyenu mkawekhe wakiwa izo hea. Mwegosoe vifuko vya hea vyesayokusakaa, na uko nee kuika kiikizo uwanga kwa Muungu ambaho taa dakwe khadihungua, uko wabavi khawabua na wala mswa khawabananga.

³⁴ Hada enaho kiikizo chako, nee endaho uwe aho moyo wako.

Wandima wedi

³⁵ “Ekaani tayali kwa kunigosoeya na taa zenu ziwe zaka.

³⁶ Inga wandima wamgojao zumbi yao auye kulawa kwe ntafuno ya ndoza. Na ezaho na kukonta uvi wadahe kumvuguiya maa mwenga.

³⁷ Wajaiwa wada wandima ambao zumbi yao endaawabwiiye wameso endahoeze. Kwei, nawamba endaeike tayali na kuwetanga mwe ude na kuwegosoeya ndima.

³⁸ Wajaiwa kwa wandima awo mkuu yao endahoeze na kuwabwiiya wacheeza hata akeza kio kikuu, hambu hehi na kucha.

³⁹ Manyeni kuwa inga mwenye nyumba ati nee kamanya saa ambayo mbavi endaeze, nee kawa meso ili amkindie mbavi, na khekuwa aibadie nyumba yakwe itulwe.

⁴⁰ Nywie nanywi mwakundigwa mwekae tayali saa zose, kwaviya Mwana wa Mntu enda eze saa ambayo khamuimanya.”

*Mndima yedi na mwesekuwa yedi
Matayo 24:45-51*

⁴¹ Petulo akamwamba, “Zumbe, msimo uwo watambia swiswi, hambu wawamba wantu wose?”

⁴² Zumbe akamtambaisa, “Nindai, mndima mzumiiwa na mwenye umanyi, ambae Zumbe wakwe endaamwiike uwanga ya wandima wakwe awekhe khande kisingi kifaacho.

⁴³ Kajaiwa mndima uyo, hada zumbe wakwe endaho auye nakumbwiiya atenda ivyo.

⁴⁴ Nawamba kwei kuwa endaamwekhe ugookezi wa vintu vyakwe vyose.

⁴⁵ Akini inga mndima uyo akegombeka mwenye mwe moyo wakwe zumbe yangu kawa kacheewa muno kuuya, naho akavoka kuwatoa wandima wa wakivyee hambu wakigosi wada wenziwe, viyaviya endaade na kudomeea na kukolwa,

⁴⁶ zumbe wakwe yuda mndima endaauye msi esao kukauwia na mda esao kumanya. Endaamwekhe sugusa mndima uyo ya ufyaimi na kumwiika hamwe na wantu wesaokuzumiiya.”

⁴⁷ “Yuda mndima amanyaye vitana akundacho zumbe wakwe, akini khayuhoo tayali wala kugosoa yakundigwayo mkuu wakwe endaatoigwe muno.

⁴⁸ Akini mndima yuda mwesekumanya mkuu yakwe akunda mbwai akagosoa ya ufyaimi, uyo endaatoigwe kidodo. Yoyose yuda mwekhekiwa kugosoa ndima khuu, endaakundigwe kulavya vingi muno.”

Umasa kwaajii ya uzumizi
Matayo 10:34-36

⁴⁹ “Ncheza kueta moto mwe inusi, natamiwa inga uwe tayali ugimbwa!”

⁵⁰ Akini nena ubatiizo ambao nlazima ni-batiizwe, suuba yangu ni kuu hadi ubatiizo uwiganie.

⁵¹ Mwamamakhanya ncheza kueta uivanisa mwe inusi? Nawamba khivyo, ncheza kueta mabadano.

⁵² Kuvokea isasa, kundakuwe na wantu wa kaya mwenga washano, watatu kwa waidi na waidi kwa watatu.

⁵³ Tate khanaevane na wanawe wa kigosi, na wana wa kigosi khawanawevane na tati yao, na mmaa khanaevane na wanawe wa kivyee, wana wa kivyee khawanawevane na mami yao, naye mame vyaa khanaevane na mkaza mwana, nae mkaza mwana khanaevane na mami yakwe vyaa.

Kumanya msimu
Matayo 16:2-3

⁵⁴ Yesu akagombeka vituhu mwe dia zumwezumwe da wantu, “Muonaho mazunde yakalawiiya phande ya engiyo da zuwa, aho mwagombeka, fua indainye na kwei yanya.”

⁵⁵ Muonaho pheho ya khusi yavuma, mwagombeka, “Kunda kuwe na zuguto, na vyawa ivyo.

⁵⁶ Enywi wabakha! Mwamanya koon msimu kwa kukauwa inusi na uwanga kwa Muungu vyeivyo. Kwa mbwai, khamdaha kusosa mana ya mbui zigosokazo isasa?

*Evana na wamasa wako**Matayo 5:25-26*

⁵⁷ “Na kwambwai khamdaha kweamuiya wenye mbui yedi za kugosoa?

⁵⁸ Kwaviya inga mmasa wako akakwegaa he mkonga, yedi wevane nae mkesiai ili asekweza kukwegaa hemeso ya mntu muamuwa, na uyo muamuwa akakwekhiiza kwa asikai, nawo wakakugea mwe kifungo.

⁵⁹ Nakwamba Kwei khunaulawe umo, hadi wendaho ubindiize kuihaa senti ya kisiikizi.”

13

Ekani mavigaviga kwaviya mwonda muuye na nyuma

¹ Kisingi icho wantu watuhu ne weza, wakamwamba Yesu kuusu mbui ya wantu wa Galilaya ambao Pilato akawakoma na phome ya wantu awo ikahanganyikana na phome ya ntambiko izo wekuavyo walavya.

² Yesu akawamba, “Mwamamakhanya Wagalilaya awo wekugosoewa ivyo neewawa wagosoa mavigaviga muno kusima Wagalilaya watuhu?

³ Nawamba kwei khivyo ivyo, akini nanywi mwesaho kuhituka na kubada mavigaviga mwendamdagamie inga wowo.

⁴ Mwamamakhanya wada kumi dimwe na nane wekugwiwao na mnaa kuda Siloamu wakauya na nyuma, ivi mwamamakhanya wao neewawa na makwasukwasu kusima watuhu wose wekaao Yelusalemu?

⁵ Nawamba khivyo ivyo akini nanywi mkese kuhituka na kubada mavigaviga na kumuuiya Muungu, mwenda mdagamie inga wowo.”

Msimo wa mti wesaokuvyaa matunda

⁶ Aho Yesu akawamba msimo unu, “Mntu yumwe nekawa na mti wetangwao mtini mwe mnda wakwe wa mizabibu, mntu uyo akaita kutunda matunda yakwe, akini nee aubwiiya khauzati kuvyaa hata tunda dimwe.

⁷ Naho akamwamba mndima wakwe, ‘Kwa myaka mitatu nee nikeza nitunde matunda ya mtini unu, iya chekumbwii chochose. Usenge! Kwaviya wabananga sanga bue.’

⁸ Akini yee akamtambaisa, ‘Zumbe, tiubade vituhu mwaka unu, nenda nindaniutifuie uhongo na kuugea mboleya.

⁹ Inga wendaavyae matunda mwaka wezao nivitana, hambu ukesekuvyaa tadaha kuusenga.’”

Yesu amuhonya mmaa yumwe Msi wa Kuhumwiiza.

¹⁰ Msi umwe wa Kuhumwiza Yesu ne kawa akahinya mwe Nyumba ya kukintania Wayahudi.

¹¹ Na aho ne awa na mvyee yumwe ekuwaye mtamu kwa myaka kumi dimwe na minane, nekawa na zaiko dilimtenda mwii wakwe ne wenama muno hata ase kudaha kugooka vitana.

¹² Yesu ekumuonaho, akamwetanga akamwamba, “Mmaa, kuhonywa utamu wako!”

¹³ Nee amuikia mkono na aho akagooka vituhu, akawa amtogoa Muungu.

¹⁴ Akini muongoezi wa nyumba ya kukintania Wayahudi akakimwa kwaajii Yesu kamhonya uyo mmaa msi wa kuhumwiza. Ivyo mkuu uyo akawamba wada wantu wekuwao hada, “Mna misi mtandatu za kugosoa ndima. Buwani misi iyo mkahonywe matamu yenu, akini msekweza Msi wa Kuhumuiiza!”

¹⁵ Aho Zumbe akamtambaisa, “Enywi wabakha! Nndai gatigati yenu khamfungua ng'ombe wakwe hambu phunda wakwe kulawa mwe dewa amwegaye kwe kunywa mazi, hata inga msi uwo ni wa kuhumuiza.

¹⁶ Isasa yuaho mwana wa uvyagwa wa Ibulahimu ambaye ibiisi kamgosoa avie kwa kisingi cha myaka kumi dimwe na minane, khayokuwa vitana kuvuguiwa kulawa kifungo iko msi wa kuhumuiza?”

¹⁷ Yesu ekubindaho kutamwiiya ayo, wada wahiganae naye wakengiwa nsoni, akini wantu wose wakamema nyemi kwaajii ya mbui yose yekugosokanayo.

*Msimo wa mbeyu ndodo yetagwayo Haladali
Matayo 13:31-32; Maliko 4:30-32*

¹⁸ Naho Yesu akauza, “Useuta wa Muungu waigana na mbwai? Nendaniuwiganize na mbwai?”

¹⁹ Waigana na mbeyu ya haladali ambayo ni ndodo muno, ambayo mntu akaidoa na kuihanda mwe mnda wakwe. Naho ikahota na kukua na kuwa mti na wadege wa uwanga wakazenga masasa yao mwe matambi yakwe.”

*Msimo wa Hamila
Matayo 13:33*

20 Yesu akawauza vituhu, “Nndaniuwiganize Useuta wa Muungu na mbwai?

21 Waigana na hamila ambayo mvyee ne kaidoa na kuihanganya mwe madebe matatu ya unga ne wose ukawa uumuka.”

Uvi msisii

Matayo 7:13-14,21-23

22 Yesu akemboka mwe mzi na mizi midodo akahinya ekuwaho mwe ntambo yakwe yakuita Yelusalemu.

23 Mntu yumwe akamuza, “Ivi Zombe, wendaowaoholwe ni wantu wachechedu?”

24 Yesu akawamba, “Jiimeni kwengia kwa kwembokea uvi msisii, kwaviya nawagombekani, wangi wendawageeze kwengia, akini khawana wadahe.

25 Kisingi cheza ambao mwenye kaya enda enuke na kuvugaa uvi nywinywi mwenda mgooke chongoi na kukonta uvi na kugombeka, ‘Zombe, tivuguiye uvi!’ Akini yee enda awatambaise, ‘Khiwamanya mwaawako!’

26 Nanywi mwenda mvoke kumwamba, ‘Swiswi nee wada tekudao na kudomeea hamwe nawe na wee kutihinya mwe mizi yetu!’

27 Akini yee atawatambaisa, ‘Khiwamanya nywinywi mwaawako. Haukeni hemeso yangu nywinywi nyose mkugosoao mavigaviga!’

28 Aho nee wendaho muiye muno na kuuma meno, kisingi mwendaho muwaone Ibulahimu na Isaka na Yakobo na Waoni wose wa Muungu waaho mwe Useuta wa Muungu, akini nywinywi wenye mwasigwa chongoi.

²⁹ Wantu wendaweze kulawa phande zose za inusi, awio da zua na engiyo da zua na kasikazini na kusini, na kwekaa kwe ntafuno mwe Useuta wa Muungu.

³⁰ *Kauwa wada wa kisiikizi wenda wawe wa bosi, nawo wa bosi wenda wawe wa kisiikizi.”

Yesu awaiya wantu wa mzi Yelusalemu

Matayo 23:37-39

³¹ Kisingi ichoicho wamwe wa Mafalisayo wakamwiitia Yesu na kumwamba, “Hauke hanu uite hantu hatuhu kwaviya Helode aondeza kukukoma.”

³² Yesu akawatambaisa, “Hitani mkamwambe yuda mbweha, ‘Nndaniwaguuse mazaiko na kuhonya watamu ivyeeo na kioi, nami msi wa tatu nndanibindiize ndima yangu.’

³³ Hata ivyo ivyeeo na kioi na kisinda kioi, nlazima niendee na ntambo yangu kwaajii khiyo vitana muoni wa Muungu akomwe chongoi ya mzi wa Yelusalemu.”

³⁴ “Ewe wantu wa Yelusalemu, wantu wa Yelusalemu, wee uwakomaye waoni wa Muungu na kuwatoa maiwe wada wekuagiiwao na Muungu kwako! ‘Maa nyingahi khitamiwa kuwaika wanao hamwe inga mdege aikavyo vifaanga vyakwe ili awainde asi ya mawawa yakwe akini wee khwekukunda!

³⁵ Kauwa Nyumba yenu ya Muungu ya badwa, nawagombeka khamna mnione vituhu hadi kisingi kia mwendaho mgombeke, kajaiwa yee

* **13:30 13:30** Wabosi hanu walilengwa Wayahudi akini wangi wao wamuemea Yesu na watuhu aha ne khio Wayahudi ambao wangemzumiiya Yesu

mwekuagiiwa na kwekhigwa udaho kwa zina da Zumbe.' "

14

Yesu amhonya mntu yumwe

¹ Msi umwe wa kuhumwiiza, Yesu nee kaita kuda khande nyumbai kwa muongoezi yumwe wa Mafalisayo na wantu wekuwao aho wakawa wamsunguumanya.

² Hemeso ya Yesu nee hawa na mntu yumwe mwekuwa na utamu wa kumema mwii.

³ Yesu akawauza wahinyi wa miagiiyo na Mafalisayo, "Ivi miagiiyo ya Musa yawakunda kuhonya wantu msi wa Kuhumuiza hambu khivyo?"

⁴ Akini wowo wakanyamaa. Yesu akamtoza uyo mtamu, akamhonya, akambada aite.

⁵ Naho Yesu akawamba, "Nndai gatigati yetu ambae mwanawe hambu ng'ombe wakwe aken-gia mwe tubwi, khana amuavye kwaviya ni Msi wa Kuhumwiiza?"

⁶ Na wantu awo khawokudaha kumtambaisa mbui iyo.

Kuemea ukuu na kuhokeya wageni

⁷ Yesu akakauwa wada wantu wekugonekwao wekuavyo wesaguiya viti vya hemeso hantu ha ishima, akawamba msimo unu,

⁸ "Inga mntu akakugoneka mwe ndoza, usek-wekaa viti vya hemeso hantu ha ishima, isikweza kukawa kagonekwa mntu mtuhu wa ishima kusima wee,

⁹ akeza yuda mwekuwagoneka nywinywi waidi na kukugombeka, 'Mhakanye uyu.' Ndiho wendaho uvoke kwa soni kuita kwekaa nyuma.

¹⁰ Naho ukagonekwa kwe ntafuno, ekaa hantu ha nyuma, na mwenyezi yako endaho eze akwambe, 'Mmbuya, soo hanu hemeso, hantu hatana muno.' Aho wendauwe wa kutunywa hemeso ya wantu wose wekwekaaao hamwe nawe.

¹¹ Kwaviya mntu yoyose etendae mkuu enda atendwe mdogo na atendae mdogo enda atendwe mkuu."

¹² Yesu akamwamba yuda ekumgonekaye, "Inga ukawaikia wantu ntafuno ya musu hambu guoni, usekuwagoneka wambuya wako hambu nduguzo hambu wantu wa hehi yako wekuwao wenye vintu vingi. Wasekweza nao wakakugoneka, nawe ukawa kuihwa kia wekuwagosoea-cho.

¹³ Naho ugosoaho ntafuno, wagoneke wakiwa na wantu wekuviao na wekuviawo miundi na matuntu,

¹⁴ nawe wenda ujaiwe kwaajii awo khawadaha kukuiha, Muungu enda akuihe funge kisingi cha uyuyuko cha wantu wedi."

Msimo wa khande
Matayo 22:1-10

¹⁵ Yumwe wa wada wekuwao wekaa hamwe na Yesu akamba, "Kajaiwa mntu yuda endae ade khande mwe Useuta wa Muungu!"

¹⁶ Yesu akamtambaisa, "Mntu yumwe kagosoao ntafuno khuu, akawagoneka wantu wangi

17 Kisingi cha khande chekubuwaho akamwagiiya mndima wakwe, akawambe wada wekugonekwao, 'Sooni kwaviya kia kintu kitayali!'

18 Akini wose kia yumwe akavoka kuomba lazi, wa bosi akamba 'khigua kae mnda nlazima niite nikaukauwe khina neze.'

19 Mntu mtuhu akamwamba, 'Khigua ng'ombe mbai shano wa kuima, isasa ni siai nenda kuwageeza ivyo nakuombeza uniuusu.'

20 Na mtuhu akamwamba, 'Isasa khitegua kwa iyo khidaha kweza.'

21 Mndima uyo ekuuyaho akamwamba mkuu yakwe mbui iyo. Mkuu nee akimwa, akamwamba mndima wakwe, 'Hita kinyionyio mwe baabaa na sia za mizi, ukawaete hanu gati wakiwa, na wekuviao miundi, na matuntu na wekuviao.'

22 Badae mndima uyo akamba, 'Zumbe, mbui zigosoka inga wekuniagiiavyo, akini ikeaho phasi.'

23 Yuda zumbe akamwamba mndima uyo, 'Hita mwe baabaa na sia za mizi uwahembeze wantu wengie mwe nyumba yangu imeme.

24 Kwaviya nawamba, khahana hata yumwe wa wada wekugonekwao mwenda aonje khande yangu.' "

*Mbui zikundigwazo kuwa mhina wa Yesu
Matayo 10:7-38*

25 Aho mazumwezumwe mangi nee yawa yaita hamwe na Yesu, naho akawahitukia wantu akawamba,

²⁶ “Mntu yoyose akeza kwangu, khana adae kuwa mhina wangu akese kunikunda mie muno kusima tati yakwe na mami yakwe na mkaziwe na wanawe, na nduguze na dadize na ata ugima wakwe yee mwenye.

²⁷ Mntu yoyose mwesekuudoa mhamba wakwe na kunibasa khadaha kuwa mhina wangu.

²⁸ Goja nisosoe vitana, nndai gatigati yenu akakunda kuzenga mnaa khana avoke kwekaa ahime galama zakwe amanye anakima cha kugenyee na cha kubindiizia?

²⁹ Inga akese kugosoa ivyo, endaadahe kugosoa msingi na kuvotwa kubinda mnaa uwo, aho wantu wendawamseke.

³⁰ Wakagombeka, ‘Mntu uyu nee kavoka kuzenga, akini khana udaho kubindiizia.’

³¹ Hambu ni seuta yuhi mkunda kuita kutoana na seuta mtuhu, khana avoke kwekaa na kumamaakhanya inga enda adahe kutoana na mwenye asikai elufu ishiini na yee ana asikai elufu kumi dimwe?

³² Inga akoona khana adahe kutoana nae, endaawaagiye wandima wakwe kuwaomba wawe na mwevano wa uivanisa, kisingi seuta uyo mtuhu yuke hae.

³³ Ivyoivyo, khahana hata yumwe gatigati yenu endaye awe mhina wangu inga akese kueka kia kintu ekuwacho nacho.”

Munyu wekubanikao

Matayo 5:13; Maliko 9:50

³⁴ “Munyu ni kintu kitana, akini ukabanika, khaidaika kugosoa chochose kuwa munyu vituhu?

³⁵ Khaifaa kintu wala kwa msanga wala kwa mboleya. Wantu wayasa hae, mwenye magutwi ya kutegeeza na ategeeze!”

15

Msimo wa ngoto ekwagaye

Matayo 18:12-14

¹ Msi umwe, watoza kodi na wenye mavigaviga wangi nee waita kumtegeeza Yesu.

² Mafalisayo na wahinyi wa miko wakavoka kupokosana, “Mkauweni mntu huyu awahokea wenao mavigaviga, naho ada nao!”

³ Ndiho Yesu akawatambaisa kwa msimo unu.

⁴ “Inga, yumwe yenu akawa na ngoto makumi kumi, akamanya kuwa yumwe yao kaga, enda agosoe mbwai? Enda awabade wada makumi kenda na kenda uisi na kuita kumuondeza yuda ekwagaye hadi amuwone.”

⁵ Naye akabinda kumuwona, enda amwenue kwa nyemi mwe mawega yakwe.

⁶ Endaoabue kaya, enda awetange wambuya na wantu wa hehi yakwe na kuwamba, “Muwe na nyemi hamwe na mie kwaajii khimuwona yuda ngoto yangu ekwagaye.”

⁷ Nawambeni ivyoivyo, kundakuwe na nyemi muno uko uwanga kwa Muungu kwaajii ya mwenye mavigaviga yumwe kuhituka, kusima kwa wada wedi makumi kenda na kenda ambao khawakunda kubada mavigaviga.

Senti yakwagayo

⁸ Yesu akawamba msimo mtuhu akamba, “Tambe mvyee yumwe ana senti kumi dimwe,

akaza mwenga, enda atende mbwai? Enda awashe taa, enda aihagie ida nyumba phahoe phahoe hadi aiyoue.

⁹ Akaipata, enda awetange wambuya na wantu wa hehi yakwe na kuwamba, 'Kuwani na nyemi hamwe nami, kwaajii khiipata ida senti yangu yekuwayo yaga.'

¹⁰ Nawambeni, Nee wendavyo wawe na nyemi wandima wa uko uwanga kwa Muungu kwaajii ya mwenye mavigaviga yumwe haitukae na ku-muuiya Muungu."

Msimo wa mwana ekwagaye

¹¹ Yesu akaendee kugombeka, "Kuwa na mntu yumwe mwekuwa na wana waidi wa kigosi.

¹² Yuda mdodo akamwamba tati yakwe, 'Tate nekha hantu hangu ha upazi.' Naye akamwekha hantu hakwe.

¹³ Bada ya misi micheche, yuda mdodo akataga vintu vyake, akatamba na hea ekupatazo akaita si ya hae na hea zose akazibananga kwa wekazi wa mavigaviga.

¹⁴ Ekubindaho kutumia kia kintu kukalawiiya saa khai mwe si ida, naye akavoka kuangadika.

¹⁵ Akaombeza ndima kwa mntu yumwe wa si ida, nae akamwegaa mwe mnda wakwe awaise nguuwe.

¹⁶ Mbwanga yuda nee ana nsaa muno, akatamiwa kuda makoa wekudayo wada nguuwe, iya khahana mntu ekumwekhaye khande.

¹⁷ Badae akamamakhanya mwe moyo wakwe, 'Kaya kuna wandima wangi wa tate yangu wadao

khande na kubada phugutio, na miye nafa na saa?’

¹⁸ Nenda niuye kwa tate yangu na kumwamba, ‘Tate, khingosoea mavigaviga Muungu ekuwaye uwanga na khikukoa masa na weye.

¹⁹ Khifaa hata kwetangwa mwanao, nigosoe inga yumwe wa wandima wako.’

²⁰ Ndiho akavoka kutamba kuuya kwa tati yakwe.”

“Ekuwaho yuke hae, tati yakwe ekumuonaho, na kwa moyo wa mbazi akamguukia, na kumuumbatia kwa ukundiso.

²¹ Mwanawe akamwamba, ‘Tate, khingosoea mavigaviga Muungu ekuwae uwanga, na khikukoa masa na wee, khifaa kwetangwa mwanao.’

²² Akini tati yakwe akawetanga wandima wakwe akawamba, ‘Etani gwanda tana mkamvike kinyio! Mvikeni phete mwe chaa chakwe na sabana mwe miundi yakwe.

²³ Mdumueni singo ng'ombe mwe kunona, tide na kuwa na nyemi!

²⁴ Kwaajii uyu mwanangu inga nee kauya na nyuma na isasa yu mgima, nee kaga, akini isasa khaoneka’ wakavoka kuwa na nyemi.”

²⁵ “Kisingi icho kakiye neyuke tanga. Ekuwaho auya na kubua hehi na nyumbani, akategeeza migutio ya wantu wakitoa vigeeggee na ngoma.

²⁶ Akamwetanga mindima yumwe, na kumuuzi, ‘Kuna mbwai hanu?’

²⁷ Uyo mindima akamtambaisa, ‘Nduguyo kauya kaya na tati yako kamdumuiya ng'ombe mwe kunona kwaviya kampata yuke mgima.’

²⁸ Uyo mwana mkuu akakimwa muno akaemea kwengia gati, ndiho tati yakwe akaawa chongoi na kumhembeeza engiye gati.

²⁹ Akini yee akamtambaisa tati yakwe, 'Kauwa myaka yose inu nee nikakugosoea ndima na hata msi umwe shekubada kukutegeeza mwiko, akini khuzati kunekha hata mbuzi nitamiwe na wambuya wangu.

³⁰ Akini mwanao uyu mwekutumia vintu vyako hamwe na wakianga, ekwezaho du kumdumuiya singo ng'ombe mwe kunona.'

³¹ Tati yakwe akamtambaisa, 'Mwanangu, wee uhamwe nami misu yose, na kia nenacho ni chako.

³² Ifaigwa kugosoa nyemi khuu muno kwaa-jii uyu nduguyo nee inga kauya na nyuma, na kumbe yuke mgima, nee kaga, akini isasa timuona.' "

16

Mgookezi mnyanyi

¹ Yesu akawamba wahina wakwe, "Nee kuwa na mwenye vintu vingi yumwe nee kawa na mgookezi yakwe mwekuwa mgookezi wa vintu vyake, uyo mwenye vintu vingi akagombekwa mgookezi wakwe anatumia kwa ufyaimi vintu vyakwe,

² yuda mwenye vintu vingi akamwetanga na kumuiza, 'Ni mbui zani izi nekuzisikiaz kuusu weye? Avya taazia za vintu vyangu kwaviya khauna udahe kuendee kuwa mgookezi.'

³ Yuda mgookezi akemamakhanya, 'Zumbe yangu kaniguusa ndima yangu. Nndanitende

mbwai? Ati ni kuima khina nguvu za kuima. Naho naona soni kuombezaombeza.

⁴ Isasa, namanya nendado nigosoe, ili nendaho niguuswe ndima ya ugookezi, wantu wadahe kunihokea mwe nyumba zao.'

⁵ Naho yuda mgookezi akawetanga wada wose wekuwaho wakadaiwa na zumbi yakwe, aka-muuzwa wa bosi, 'Una daiwa kima chani na mkuu yangu?'

⁶ Yee akamtambaisa, 'Mapipa makumi kumi ya mavuta ya mzaituni,' yuda mgookezi akamwamba, 'Doa maandiko yako ya deni, ekaa asi, gonda makumi mashano.'

⁷ Naho akamuuzwa mdaiwa mtuhu, 'Wee wadaiwa kima chani?' Yee akamtambaisa, 'Magunia mia mwenga ya ngano.' Yuda mgookezi akamwamba, doa kaatasi yako ya deni gonda samanini."

⁸ "Naho yuda zumbi akamtogoa yuda mgookezi mfyaimi, kwaviya nee katumia unyanyi kwaajii wantu ambao khawazumiiya Muungu wa inusi wana akii muno na mbui zao kusima wantu wa Muungu."

⁹ Naye Yesu akaendee kutamwiiya, "Nami nawamba, waambizeni wambuya wenu kwa mai za mavigaviga ili zendaho zisie muhokewe mwe chekao cha misi yose kwesaho kisiikizi.

¹⁰ Mntu yoyose azumiwae mwe mbui ndodo enda azumiiwe mwe mbui khuu na yoyose mwe-sekuzumiika mwe mbui ndodo khadaha kuzumi-
iwa kwe mbui khuu.

¹¹ Inga mkese kuzumiika kwa mai za inusi, nndai endae wazumiie mwe mai za kwei?

¹² Nanywi inga khamokuwa wazumiika wa mai ya mntu mtuhu, nndai endae awekhe yekuwayo yenu wenye?

¹³ “Khahana mndima adahaye kuwagosoeya ndima mazumbe waidi, kwaviya endaamkime yumwe na kumkundisa mtuhu, hambu endaa-tozane na yumwe na kumbea mtuhu. Khamdaha kumgosoeya Muungu hamwe na mai.”

Mitamwiiyo mituhu ya Yesu

Matayo 11:12,13; 5:31,32; Maliko 10:11,12

¹⁴ Mafalisayo wekusikiaho ayo, kwaviya nee-wawa wakunda hea muno nee wambeya Yesu.

¹⁵ Yesu akawamba, “Nywie mwegosoa wedi hemeso ya wantu. Akini Muungu aimanya mioyo yenu kwaviya kia kionekacho ni chedi hemeso ya wantu, Muungu ayakima.

¹⁶ “Miagiiyo ya Musa na magondo ya waoni wa Muungu nee yakawaongoeya hadi kisingi cha Yohana mbatiiza. Kuvokea kisingi icho, Mbui Yedi ya Useuta wa Muungu yabiikiwa na wantu wose washuutizwa wengie he Useuta wa Muungu.

¹⁷ Akini ni vihufu muno uwanga kwa Muungu na inusi kwaga, kusima hata helufi mwenga ya miagiiyo ya Musa kuusigwa.

¹⁸ “Mntu yoyose amwekhaye mkaziwe ta-laka na kutegua mtuhu, agosoa ukianga na yoyose amteguaye mvyee mwekwekhigwaye ta-laka, agosoa ukianga.”

Mwenye vintu vingi na Lazalo

¹⁹ Yesu akaendee kugombeka, “Nee kuwa na mntu yumwe mwenye vintu vingi, ambae

neakavaa magwanda ya hea nyigi muno ya langi ya zambalau na gwanda dekung'aado na kugosoa sikukhuu ya ntafuno kia msi.

²⁰ Aho he uvi wa mwenye vintu vingi nee kuwa na mkiwa yumwe, mwekuwa akaetwa aho zina dakwe Lazalo, ambae nee kamema vionda mwe mwii mgima.

²¹ Lazalo nee akakauwiya kuda phuguntio zekugwazo kulawa he meza ya uyo mwenye vintu vingi, na makui nee yakeza kumsona vionda vyakwe.

²² "Naho, uyo mkiwa akauya na nyuma, nao wandima wa uko uwanga kwa Muungu wakamdo, wakamwiika hehi na Ibulahimu. Na yuda mwenye vintu vingi naye akauya na nyuma, akagewa mwe mbia.

²³ Uyo mwenye vintu vingi akawa na usumiizi mkai uko mwe si ya wantu wekuuyao na nyuma, akenua meso yakwe, akamwona Ibulahimu kwa hae na Lazalo hehi yakwe.

²⁴ Naho aketanga kwa mgutio, 'Tate Ibulahimu nifiye mbazi, umuagiiye Lazalo aginte ncha ya chaa chakwe mwe mazi, kutamiza ulimi wangu, kwaviya nasimiizwa muno mwe moto unu.'

²⁵ Akini Ibulahimu akamtambaisa, 'Kumbuka mwanangu nee kuvoka kupata matana wekuwaho ukekaisa, nae Lazalo nee ahokea ufyaimi. Akini isasa yee ana nyemi, nawe wekhigwa usuumizo.

²⁶ Ukaekeya ayo, gatigati mwetu na nywinywi kuikwa tubwi kuu, ili wakundaho kweza kwenu kulawa uku wasekudaha, na wakundaho kulawa kwenu kweza kwetu wasekudaha.'

²⁷ Uyo ekuwaye mwenye vintu vingi naho akamba, 'Tate, nakuombeza umuagiye mntu aite kwe nyumba ya tati yangu,

²⁸ kwaviya ninao wandugu washano awahaze, wasekweza uku kwe kusumiizwa.'

²⁹ Akini Ibulahimu akamwamba, 'Wandugu zako wana Magondo ya Musa na waoni wa Muungu waeke wawategeeze wowo.'

³⁰ Akini mwenye vintu vingi akamba, 'Khivyo Tate Ibulahimu, inga mntu enda ayuyuke kulawa he si ya wekuuyao na nyuma na kuwaitia, wenda wabade mavigaviga na kumhitukia Muungu.'

³¹ Naye Ibulahimu akamba, 'Inga khawanawawategeeze Musa na waoni wa Muungu khanawapatiize hata inga mntu ayuyuke kulawa kwe si ya wekuuyao na nyuma.'

17

Yesu ahaza mbui ya mavigaviga

Matayo 18:6-7; 21:22; Maliko 9:42

¹ Yesu akawamba wahina wakwe, "Mbui ziekazo wantu watende mavigaviga ziaho misi zose. Akini mmbwii yakwe mntu aetae mbui izo.

² Nee ni ebae mntu uyo ati nee kazongomezwa iwe kuu da kubundugia mwe singo na kutambikwa kwe mazimshindo, kusima kumgosoea yumwe wa wantu wanitongeao atende mavigaviga.

³ Ekauweni!"

"Inga nduguyo akagoso mavigaviga, muwakie, inga akamhitukia Muungu, mwekee.

⁴ Inga endaho akugosooe mavigaviga maa mfungate kwa msi umwe na maa mfungate akeza kwako akamba, 'Nahituka.' Muwekee."

Yesu ahinya mbui ya kuzumiiya

⁵ Wagiiwa wakamwamba Zumbe, "Utiomee kuzumiiya muno."

⁶ Naye Zumbe akawatambaisa, "Inga kuzumiya kwenu nee kuwa kudodo inga mbeyu ndodo ya haladali, nee mdaha kuugombeka mti unu wa mkuyu, ng'oka uketwiize mwe mazimshindo nao nee uzumiiya."

Vihendo vya wandima

⁷ "Tambe yumwe yenu ana mndima aima tanga hambu aisa ngoto. Ivi auyaho kulawa tanga, enda amwambe uyo mndima, Soo ude khande kinyio?

⁸ Khivyo! Enda amwambe, 'Niikia khande, uvae magwanda yako yakundigwayo unigosoe ndima na weze ugooke hanu hadi nendaho nibinde kuda na kudomea, ndiho nawe ude na kudomeea.'

⁹ Ivi mntu uyo endaamwekhe ntogoo uyo mndima kwaajii kayagosoa yada ekwembigwayo ayagosoe?

¹⁰ Ivyoivyo na nywinywi mbindiizaho kugosoa yose mwekwembigwavyo kugosoa, tamwiiyani ivi, 'Swiswi ni wandima tesao kuwa na maiho, tigenyeza yadadu tekukundigwayo kuyagosoa.' "

Yesu awahonya wantu kumi dimwe wenye utamu wa nyoka

¹¹ Yesu nee atamba kuita mwe mzi wa Yelusalemu hadi kwe mhaka wa gatigati ya Samalia na Galilaya.

¹² Ekuwaho engia mwe mzi umwe wantu kumi dimwe wenye utamu wa nyoka nee wakintana naye, wakagooka kwa hae.

¹³ Nee wakakema na kugombeka, "Yesu mhinyi, tifiye mbazi!."

¹⁴ Ekuwaonaho akawamba, "Hitani mkeonyeshe kwa waviki."

Naho wekuwaho waita, wakang'azika.

¹⁵ Yumwe wao ekuonaho kahonywa, nee auya kwa Yesu uku amtogoa Muungu kwa mgutio mkuu.

¹⁶ Nee etambika asi hemeso ya miundi ya Yesu uku amtogoa Muungu. Na mntu uyo nee ni Msamalia.

¹⁷ Aho Yesu akauza, "Khiyo wantu kumi dimwe wekung'azwao? Wada kenda wa hahi?"

¹⁸ Ivi khekuoneka mntu mtuhu ekuuyae kumwekha ntunyo Muungu iya uyu mgeni ikedu?"

¹⁹ Yesu akamwamba uyo mntu, "Gooka uite, kuzumiiya kwako kukuhonya."

Kweza kwa Useuta wa Muungu

Matayo 24:23-28; Matayo 24:37-41

²⁰ Kisingi kimwe, Mafalisayo wakamuuza Yesu, "Useuta wa Muungu wenda weze ini?" Naye akawatambaisa, "Useuta wa Muungu khaweza inga kintu cha kusungumanya kwa meso.

²¹ Khahana mntu adahae kugombeka, 'Uuku', hambu 'Uhada,' kwaajii Useuta wa Muungu uuko gatigati yenu."

²² Yesu nee awamba wahina wakwe, “Misi yeza ambayo mwendamkunde kuona msi umwe gati msi wa Mwana wa Mntu, akini khamna muiyone.

²³ Na wantu wenda wawambe, ‘Kauwani, yu hada!’ Hambu ‘Kauweni yu aho!’ Akini nywinywi msekulawa na kuwabasa.

²⁴ Mmanyee kuwa Mwana wa Mntu endaoaue, endaeze inga umbauwa umuikavyo vuupu na kumuiika phande zose za uwanga.

²⁵ Akini kabla ya ayo, enda asumiizwe muno na kuemewa na wantu wa misi izi.

²⁶ Inga yekuwavyo kisingi cha Nuhu, nee vyeivyo vyendavyo viwe mwe msi wa kuuya kwa Mwana wa Mntu.

²⁷ Misi za Nuhu wantu nee waendee kuda na kudomea, kutegua na kutegulwa hadi kisingi kia cha Nuhu ekweingiaho mwe Safina, mafuiko makuu yakeza yakaimemeeza mazi inusi na kudagamiza wose.

²⁸ Indaiwe inga yekulawiavyo kisingi cha Lutu wantu nee waendee kuda na kudomea, kugua na kutaga, kuhanda mbeyu na kuzenga.

²⁹ Akini msi uda Lutu ekuhaukaho Sodoma, moto mkai nee useeya kulawa uwanga inga fua na kuwadagamiza wantu wose.

³⁰ Nee ivyo vyendavyoviwe msi uda Mwana wa Mntu endaho agubulwe.”

³¹ “Misi iyo, mntu yoyose endae awe uwanga ya chusi asekusea kuita nyumbani kudoa vintu vyakwe. Ivyo, nae mwendae awe tanga asekuuya kaya kudoa chochose.

³² Mkumbukani yada yekumpatayo mkaza Lutu.

³³ Mntu yoyose endae akunde kuuohowa ugima wakwe, endaawaze na mntu yoyose awazaye ugima wakwe enda auohowe.

³⁴ Nawamba, kio cha msi uwo wantu waidi wendawawe wagona hamwe mwe usazi, yumwe endaadoigwe na yuda mtuhu endaabadwe.

³⁵ Wavyee waidi wenda wawe wabunduga, yumwe enda adoigwe na mtuhu enda abadwe.

³⁶ Wantu waidi wenda wawe mwe mnda waima, yumwe enda adoigwe na mtuhu enda abadwe.”

³⁷ Wahina wakwe wakamuuza, “Zumbe, ayo wekugombekayo yendayalawiiye hahi?”

Naye Yesu akawatambaisa kwa msimo akagombeka, “Henaho mwii wekuuyo na nyuma, aho ndiho mbizi wendaowakintane.”

18

Mvyee mwekufiwa na mgosi na muamuwa

¹ Yesu akawamba wahina wakwe msimo ili awahinye kuwa wakundigwa kuvika kia maa na wasekufa maya.

² Nee amba, “Mwe mzi umwe kuwa na muamuwa ambae nee khamvika Muungu wala kupatiiza mntu yoyose.

³ Mwe mzi wouwo nee kuwa na mvyee yumwe mwekufiwa nimgosi ekuwaye kambasa uyo muamuwa maa nyingi, akoonda amfiye mbazi ekhigwe vintu vyakwe kulawa kwa mmasa wakwe.

⁴ Kwa kisingi kilehacho uyo muamuwa nee khakukunda kumfiya mbazi uyo mwekufiwa na

mgosi, akini kisiikizi akamba, 'Etiho mie khimuo-goha Muungu wala khipatiiza mntu,

⁵ akini kwaviya uyu mvyee mwekufiwa ni mgosi anipisha, nendanigosoe dodose adi ekhigwe vintu vyakwe, ama khivyo endaaendee kubua hanu, na kisiikizi endaanisokeze muno!' "

⁶ Naho Zumbe nee aendee kutamwiiya, "Tegeezani ekugombekavyo uyo muamuwa mfyaimi.

⁷ Ivi Muungu khana awagosoe vitana wantu wakwe ekuwasaguwao wada ambao wamwiiya kio na musu? Ivi enda acheewe kuwaambiza?

⁸ Nawamba endawaambize kinyio. Akini ivi Mwana wa Mntu endaho auye mwe inusi endawaone wantu wamzumiao?"

Msimo wa Mfalisayo na Mtoza ushuu

⁹ Yesu akawamba msimo unu kwa wada weonao ni wedi na kuwabeya watuhu.

¹⁰ "Wantu waidi nee waita he Nyumba ya Muungu kuvika, yumwe ne kawa Mfalisayo na mtuhu mtoza kodi.

¹¹ Uyo Mfalisayo nee agooka, akavika mwe moyo wakwe, 'Ee Muungu, nakutogoa kwaviya mie khiyo inga wantu watuhu, Wameo, watiizi na wakianga. Nakutogoa mie khio inga mntu uyu mtoza kodi.

¹² Mie nehiniza kuda maa mbii kwa kia juma, nalavya malavyo hantu ha kumi dimwe ya myengizo yangu yose.'

¹³ Akini yuda mtoza kodi, akawa kagooka kwa hae uku aogoha hata kwenua meso yakwe uwanga kwa Muungu, yee akenamia kwa huzuni

na kutoza kifua chakwe nee amba, 'Ee Muungu, unifiye mbazi mie mwenye mavigaviga.'

¹⁴ Nawamba, uyo mtoza ushuu akauya nyumbai akawa kafiwa mbazi. Akini yuda mtuhu, khivyo. Yuda etendae kuwa mkuu enda atendwe mdogo, na kia etendae mdodo enda atendwe kuwa mkuu."

Yesu awajaiya wana wadodo

Matayo 19:13-15; Maliko 10:13-16

¹⁵ Msi umwe wantu wakamwetea Yesu wana wadodo awaikie mikono yakwe ili awajaie. Wahina wakwe wekuwaonaho, wakamuwakia.

¹⁶ Akini Yesu akawetanga hakwe akamba, "Wabadeni awa wana weze kwangu, wala msekuwaemeza, kwaviya Useuta wa Muungu ni kwaajii ya wantu inga awa.

¹⁷ Nawamba kwei, mntu yoyose esaekuuhokea Useuta wa Muungu inga mwana mdodo, khana engie mwe Useuta uwo."

Mwenye vintu vingi yumwe

Matayo 19:16-30; Maliko 10:17-31

¹⁸ Mkuu yumwe Myahudi nee amuuza Yesu, "Mhinyi yedi, nigosoe mbwai nidahe kuupata ugima wa misi yose kwesaho kisiikizi?"

¹⁹ Yesu akamtambaisa, "Mbona wanetanga yedi? Khahana ekuwaye yedi iya Muungu ikedu.

²⁰ Wazimanya mwiko za Musa, 'Usekuwa mkianga, usekukoma, usekubawa, usekumkoea mntu masa kwa uhokho, watunye tati yako na mami yako.' "

²¹ Yee akamba, "Ayo yose khiyatoza kuvokea udodo wangu."

²² Yesu ekutegeezaho ayo, akamwamba, “Wakundigwa kugosoa mbui mwenga. Taga kia kintu wenacho, uwapangie wakiwa iyo hea, nawe wendauwe na kiikizo uko uwanga kwa Muungu na khiyo vintu inga vya inusi ukabinda soo unibase.”

²³ Akini uyo mntu ekutegeezaho ayo, ne akaona usungu muno kwaajii nee kawa mntu mwenye vintu vingi muno.

²⁴ Yesu ekumuonaho anausungu, ivyo akamba “Mntu mwenye vintu vingi khadaha kwengia kihufu kwe Useuta wa Muungu!

²⁵ Nivihufu muno kwa ngamia kwemboka mwe poota da singano kusima, mwenye vintu vingi kwengia mwe Useuta wa Muungu.”

²⁶ Wada wantu wekutegeezaho ayo, waka-muuza Yesu, “Nndai naho adahae kuoholwa?”

²⁷ Yesu akawatambaisa, “Yesayokudahika kwa wantu, kwa Muungu yadahikana.”

²⁸ Naye Petulo akamuuzza, “Kauwa, tibada vyose tekuwavyo navyo tikakubasa!”

²⁹ Yesu akamwamba, “Kwei nawagombeka kha-hana hata yumwe ekubadae nyumba yakwe na mkaziwe hambu wanduguze hambu wavyazi wakwe hambu wana wakwe kwaajii ya Useuta wa Muungu,

³⁰ endaahokee vingi muno mwe inusi inu na ugima wa misu yose kwesaho kisiikizi mwe Useuta wa Muungu.”

Yesu amba maa ya ntatu kuuya na nyuma kwakwe

Matayo 20:17-19; Maliko 10:32-34

³¹ Yesu ne awadoa khandai wada wahina wakwe kumi dimwe na waidi, akawamba, "Nitegeezani! Taita Yelusalemu na uko kia kintu chekundikwacho na Waoni wa Muungu kuusu Mwana wa Mntu kindakigosolwe.

³² Naye wendawamwegae na kuguiwa na wantu wesaokuwa Wayahudi, nao wendawambee, wenda wamdumuwe na kusuiwa ovu.

³³ Wenda wamtoe makoto na kumkoma. Akini msi wa ntatu endaayuyuke."

³⁴ Iya wahina wakwe khawekumanya mana yakwe mbui izi, kwaviya nee ifiswa kwao, nao khawokumanya Yesu nee akagombeka mbwai.

Yesu amhonya tuntu

Matayo 20:29-30; Maliko 10:46-52

³⁵ Kisingi Yesu ekuwabuwaho hehi na mzi wa Yeliko, neekuwa na mntu yumwe tuntu kekaa khandai ya sia aombeza.

³⁶ Yuda mntu tuntu ekusikiaho mgutio wa zumwezumwe da wantu dikemboka akauza, "Kunani?"

³⁷ Wakamwamba, "Yesu kulawa Nazaleti emboka."

³⁸ Nee alavya mgutio akamba, "Yesu, Mwana wa Daudi, nifiye mbazi!"

³⁹ Wada wantu wekuwao waongoa hemeso wakamuwakia anyamae. Akini yee akaendee kulavya mgutio muno, "Mwana wa Daudi, nifiye mbazi!"

⁴⁰ Yesu akagooka, akawagiiya wada wantu wamwegae hemeso yakwe. Yuda tuntu ekubuwo hehi, Yesu akamuza,

41 “Wakunda nikugoswee mbwai?”

Naye akatambaisa, “Zumbe, nakunda kukauwa.”

42 Yesu akamwamba, “Kauwa! Kuzumiiya kwako kukuhonya.”

43 Ahoaho uyo mntu tuntu akadaha kukauwa, akambasa Yesu akamtogoa Muungu. Wantu wose wekuonaho ayo, wakamtogoa Muungu.

19

Yesu na Zakayo

1 Yesu akengia mwe mzi wa Yeliko, nae nekawa akemboka gatigati ya sia ya mzi uwo.

2 Mwe mzi uwo neekuwa na mntu yumwe zina dakwe Zakayo. Mntu huyo neekawa mwenye vintu vingi na nekawa mkuu wa watoza kodi.

3 Yee nee akakunda kumkauwa Yesu kuwa ni mntu wa namna yani. Akini kwaajii ya zumwezumwe kuu da wantu khekudaha kumkauwa kwaviya nee ni mjihi.

4 Ivyo akaongoa hemeso ya zumwezumwe da wantu, akafida uwanga ya mkuyu adahe kumwona Yesu, kwaajii enda embokee sia ida.

5 Naho Yesu ekubuwaho hantu hada, akakauwa uwanga akamwamba, “Zakayo, seeya kinyio kwaajii ivyeeo nlazima nisine kaya hako.”

6 Zakayo ne aseeya kinyio, akamhokea Yesu mwe nyumba yakwe kwa kinyemi kikuu.

7 Wantu wose wekuonaho ayo, wakavoka kung'ung'uzika wakamba, “Kaita kuwa mgeni kwa mntu mwenye mavigaviga.”

8 Akini Zakayo akagooka, akamwamba Yesu, “Tegeezani, Zumbe! Miye nendaniwekhe wakiwa

ntii ya vintu vyangu, na inga khimhoka mntu yoyose kintu, nendanimvuzie maa kane.”

⁹ Yesu akamwamba, “Ivyeo uhozi ubua mwe nyumba inu, kwaviya uyu ni uvyaigwa wa Ibu-lahimu.”

¹⁰ Kwamana Mwana wa Mntu keza kuondeza na kuohowa wantu wekwagao.

*Msimo wa wandima kumi dimwe
Matayo 25:14-30*

¹¹ Wantu wekuwaho wakateggeeza Yesu, nee Yesu akawamba msimo uwo. Aho nekawa hehi na kubuwa mzi wa Yelusalemu, na wantu wada nee wamamakhanya kuwa Useuta wa Muungu weza saa iyo iyo.

¹² Ivyo akawamba, “Nee kuwa na mntu yumwe mtunywa muno akafunga ntambo ya kuita si ya hae asimikwe kutendwa Seuta, akabinda auye mwe si yakwe.

¹³ Ivyo ekuwaho khazati kuhauka, akawetanga wandima wakwe kumi dimwe, akawekha fungu da hea kwakiya yumwe na kuwamba, ‘Mzigoswee biashaa izi hea hadi nendaho niuye.’

¹⁴ Akini wantu wa si yakwe mwenye, nee wakamkima ivyo wakawagiiya wantu nyuma yakwe wakambe, ‘Khatimkunda uyu awe Seuta wetu.’ ”

¹⁵ “Hata ivyo ekuuyaho mwe si yakwe kawakae Seuta, ahoaho akawetanga wada wandima wakwe wekuwao kawabadai hea, amanye myengizo niya kima chani kwakiya yumwe ekupatacho.

¹⁶ Mndima ya bosi akaawiiya akamba, ‘Zumbe fungu dako dieta maa kumi dimwe.’

¹⁷ Nae akamwamba, 'Ni vyedi, wee ni mndima yedi kwaviya umzumiiwa mwe mbui ndodo, na wendauwe mgookezi mwe mizi kumi dimwe.'

¹⁸ Mndima wa kaidi akeza akamba, 'Zumbe fungu dako wekunekhado dieta mafungu mashano.'

¹⁹ Nae akamwamba, 'Nawe wendauwe mgookezi mwe mizi mishano.'

²⁰ Mndima wa ntatu nae akeza nakumwamba, 'Zumbe doa fungu dako, kwaviya ne khidiika he mkwiji desekwaga.'

²¹ Kwajii nee khiogoha kwaviya wee ni mntu mkai. Wdoa wesacho kuika kintu na wabonda hantu wesaho kuhanda kintu.

²² Nae akamwamba, 'Wee mndima mfyaimi! Nenda nikuamuiye kulawana na mbui zako wekugombekazo, nee ukamanya kuwa mie ni mntu mkai, nadoa vintu vyesavyokuwa vyangu na kubonda kwesiho kuhanda.

²³ Ni vyedi, akini kwa mbwai khwekuika hea zangu kwa wada walavyao nyongeza, nami ne khiidoda hamwe na mwengizo aho nendaho niuye kwangu?'

²⁴ Aho akawamba wada wekuwao hada, 'Mho-keni ido fungu da hea, mkamwekhe yuda mwekuwa na mafungu kumi dimwe.'

²⁵ Naho wakamwamba, 'Akini Zumbe, tayali ana mafungu kumi dimwe.'

²⁶ Nae akawatambaisa, 'Kia ekuwaye na kintu endaekhigwe na kumemeezewa. Akini yuda mwesena, hata kia ekuwacho nacho chenda ki-doigwe,

²⁷ akini wada wamasa wangu wesao kukunda mie niwe Seuta wao, waeteni hanu mkawakome

hemeso yangu.’ ”

Yesu engia Yelusalemu kwa nyemi kuu.

Matayo 21:1-11; Maliko 11:1-11; Yohana 12:12-

19

²⁸ Yesu ekubindaho kugombeka ayo, akawaongweeya kuita Yelusalemu.

²⁹ Ekuwaho hehi kubua mzi wa Betifage na mzi wa Besaniya hehi na muima wa Mizaituni, akawagiiya wahina wakwe waidi,

³⁰ akawamba, “Hitani mwe mzi uda weiho hemeso yenu, mwendaho mwengia mwe mzi, mwenda mubwiie mwana phunda kazengetezwa sigi khazati kumwenua mntu. Mchopoeni mmwete hanu. ³¹ Mntu akawauza kwambwai mwamchopoa mmwambe, ‘Zumbe amkunda.’ ”

³² Naho wakaita, wakabwiiia kia kintu inga Yesu ekuwambavyo.

³³ Wekuwaho wamchopoa yuda mwana phunda, mwenye wakawauza, “Kwa mbwai mwamchopoa mwana phunda uyu?”

³⁴ Wahina wakwe wakawatambaisa, “Zumbe amkunda.”

³⁵ Nee wamwegaiya Yesu yuda mwana phunda, wakatandika magwanda yao uwanga yakwe, Yesu akakwea uwanga ya mwana phunda.

³⁶ Yesu akaendee na ntambo, na wantu wakatandaza magwanda yao mwe sia.

³⁷ Ekuwaho hehi na mzi wa Yelusalemu, mwe mpolomoko wa muima wa Mizaituni, zumwezumwe kuu da wantu na wahina wakwe wakavoka kutoa kheegee na kuwa nyemi na kumtogo Muungu kwa mgutio mkuu, kwaajii ya mbui kuu wekuonayo,

³⁸ uku wagombeka, “Ajaiwe Seuta ezae kwa udaho wa zina da Zumbe. Uivanisa uwanga kwa Muungu, na Ukuu kwa Muungu!”

³⁹ Aho wamwe wa Mafalisayo wekuwaaho mwe diya zumwezumwe da wantu wakamwamba Yesu, “Mhinyi, wawakie wahina wako wanyamae!”

⁴⁰ Yesu akawatambaisa, “Nawamba inga awa wakanyamaa, maiwe yenda yatoe vuzo.”

Yesu awaiiya wantu wa mzi wa Yelusalemu

⁴¹ Yesu ekuwaho hehi na mzi wa Yelusalemu, na ekuonaho uwo mzi Yesu akauuiya,

⁴² akagombeka kuusu wantu wa mzi uwo, “Nee nikakunda hata ivyeo ii mmanye mbui zietazo uivanisa. Akini isasa yafiswa na khamdaha kuiona uwo utuivu.

⁴³ Kwaviya misi yeza ambaho wamasa wako wendawazenge ukanto mntintimavu kuika buha mzi wose, na aho wendawakutoe kulawa phande zose.

⁴⁴ Wenda wakuḥondehonde wee hamwe na wana wako ndani ya viambaza vyako, nao khawana wakuekee hata iwe dimwe uwanga ya tuhu, kwaajii kwekumanya kisingi Muungu ekwezaho kukuohoa.”

Yesu awaguusa wata biashaa

Matayo 21:12-17; Maliko 11:15-19; Yohana 2:13-22

⁴⁵ Naho, Yesu akengia he buha da Nyumba ya Muungu, akavoka kuwalavya chongoi wata biashaa,

⁴⁶ Muungu agombeka, “Iyandikwa, ‘Nyumba yangu indaiwe nyumba ya kuvika.’ Akini nywinywi muigoso hantu ha kufisa wahokaji.”

⁴⁷ Kia msi Yesu neekawa he Nyumba ya Muungu. Waviki wakuu na wahinyi wa miko na waongoezi wa wantu ne wakakunda kumkoma,

⁴⁸ akini ne khawakuwa na dakugosoa, kwaviya wantu wose wawa wamtegeeza kwa vitana muno.

20

Udaho wa Yesu walawiiya kuhi

Matayo 21:23-27; Maliko 11:27-33

¹ Msi umwe, Yesu ekuwaho awahinya wantu he Nyumba ya Muungu na kuwabiikia Mbui yedi, Waviki Wakuu na Wahinyi wa miko hamwe na wadaa wakabua,

² Wakamba, “Tigombekee! Wagosoa mbui izi kwa udaho wa ndai? Ni ndai mwekukwekha udaho unu?”

³ Yesu akawauza, “Na mie nendaniwauze mbui. Nambiani,

⁴ udaho wa Yohana wa kubatiiza uwanga kwa Muungu hambu kwa wantu?”

⁵ Akini wowo wakauzana ivi, “Inga tikamba, ‘Ulawa uwanga kwa Muungu,’ yee enda atiuze, ‘Mbona khamwekumzumiiya?’

⁶ Akini tikamba, ‘Yaawa kwa wantu,’ wantu wose wendawatitoe kwa maiwe kwaajii wazumiya kuwa Yohana ne kawa muoni wa Muungu.”

⁷ Nao wakamtambaisa, “Khatimanya udaho uwo wekuawako.”

⁸ Yesu akawamba, “Hata mie khina niwambe nagosoa mbui izi kwa udaho wa ndai.”

*Msimo wa mnda wa Mizabibu na waimi
Matayo 21:33-46; Maliko 12:1-12*

⁹ Yesu akaendee kugombeka na wantu msimo unu, “Mntu yumwe nee kaima mnda wa mizabibu, akadikodisha kwa waimi, naho akatamba kwa kisingi kileacho.

¹⁰ Kisingi cha kubonda, mntu uyo nee akamuagiiya mndima wakwe kwa wada waimi, akadoe fungu dakwe da ubosi wa mnda wa mizabibu. Akini wada waimi wakamtoa mndima uyo, wakanguusa kwesaho kumwekha kintu.

¹¹ Yuda mwenye mnda akamuagiiya vituhu mndima mtuhu, akini wowo wakamtoa uyo viyaviya na kumgosoea ufyaimi, wakanguusa kwesaho kumwekha kintu.

¹² Akamuagiiya mndima wa ntatu vituhu, uyo naye wakamsuumiza, wakanguusa kwesaho kintu.

¹³ Yuda zumbé mwenye mnda wa mizabibu akamamakhanya, ‘Nendanigosoe mbwai? Nendanimuagiiye mwanangu nimkundisae, inga wendawamtunye.’

¹⁴ Wada waimi wekumuonahodu, wakamba, ‘Uyu ne mpazi. Ivyo timkome upazi wakwe utende wetu.’

¹⁵ Ndiho wakamlavya chongoi mwe uda mnda wa mizabibu, wakamkoma.”

Yesu akawauza, “Yuda zumbé mwenye mnda endaawatende mbwai awo waimi?

¹⁶ Endaeze kuwakoma waimi awo, na kuwekha waimi watuhu uwo mnda wa mizabibu.” Wantu wekusikiaho mbui ziya.

Wakamba, “Khivyo! Yasekulawiiya katu!”

¹⁷ Akini Yesu akawafuiya meso akawamba, “Maandiko aya Muungu yana mana yani?

‘Iwe wekuemeado wazengi,

Isasa diwa iwe kuu da msingi’

¹⁸ Mntu yoyose akagwa uwanga ya iwe ido, endaabondeke bondeke, dikamguiya mntu yoyose, dendadimbonde nyang'anyang'a.”

Wantu wamuuzwa Yesu kuiha ushuhu

Matayo 22:15-22; Maliko 12:13-17

¹⁹ Wahinyi wa miko na waviki wakuu weku-manyaho kuwa msimo uwo neuwa wawausu, ivyo wakakunda kumgwiiya hadahada, akini wakawaogoha wantu.

²⁰ Kwaivyo wakuu awo wakawa wanambengea Yesu wangwiiie. Aho wakawekha wantu mlungula, na kuwagiiya waite kumuuzwa mbui, wantu awo waketenda kuwa ni wedi, kumbe nee wakaondeza sia ya kumgwiiya Yesu kwa mbui zakwe ili waite kumuahiiya masa kwa wagookezi wa Kilumi.

²¹ Aho wantu wekuagiiwao wakamwamba, “Mhinyi, tamanya kuwa wee wagombeka na kuhinya mbui za kwei, tamanya kuwa wee khuna ubahuzi, wahinya kwei wantu wakundigwavyo kwekaa inga akundavyo Muungu.

²² Naho, tambie kulawana na miagiiyo yetu ivi yakundigwa kuiha kodi kwa Kaisali, hambu khivyo?”

²³ Akini Yesu ne abukhua unyanyi wao, akawamba,

²⁴ Nioneshani iyo senti.

Cheni na zina idi ni da ndai? Nawo wakamtamba, “Ni ya Mkuu wa Lumi.”

²⁵ Yesu akawamba, “Yekuwayo ya Kaisali mwekheni kaisali, na yekuwayo ya Muungu mwekheni Muungu.”

²⁶ Naho wantu wada khawekudaha kumgwiya kwa yada ekuwayo kagombeka hemeso ya wantu. Nao wakahondomaa muno na mitambaiso yakwe, wakanyamaa myee.

Mbui kuusu uyuyuko

Matayo 22:23-33; Maliko 12:18-27

²⁷ Naho wamwe wa Masadukayo, ambao wagombeka kuwa wekuuyao na nyuma khawayuyuka, wakamwezea Yesu na kumuza,

²⁸ “Mhinyi, Musa katiandikia kuwa inga ndugu ya mntu yumwe akauya na nyuma na kumbada mvyee yakwe kwesaho wana, yakundigwa kakie ampae uyo mvyee, na amvyaie nduguye wana.

²⁹ Nekuwa na ndugu mfungate, yuda wa bosi ne kategua na kisingi kwemboka akauya na nyuma kwesaho kubada mwana.

³⁰ Yuda ndugu wakaidi akampaa yuda mvyee mwekufiwa ni mgosi, kisingi kwemboka akauya na nyuma kwesiho kubada mwana,

³¹ na ndugu wa ntatu akampaa yuda mvyee kisingi kwemboka akauya na nyuma. Na mbui zikawa ziyaziya kwa wose mfungate ne wauya na nyuma kwesaho kubada wana.

³² Kisiikizi yuda mvyee akauya na nyuma.

³³ Ivi msi wantu kuyuyuswa, mmaa uyo endaawe mvyee wa ndai? Kwaviya wose mfungate nee wantegua.”

³⁴ Yesu akawamba, “Wantu wekaisao mwe inusi isasa wategua na kutegulwa,

³⁵ akini wada wantu ambao Mungu anaona kuwa wafaa kwepata hantu mwe inusi kuyuyuswa, khawategua wala kutegulwa.

³⁶ Awa khawadaha kuuya na nyuma vituhu, kwaajii wendawawe inga wandima wa uwanga kwa Muungu. Wao ni wana Muungu kwaviya wayuyuswa.

³⁷ Akini mbui inu ya kuyuyuka kulawa kwa wekufao, hata Musa kagombeka kuwa wantu wekuuyao na nyuma wenda wayuyuswe, kagombeka ayo mwe Maandiko ya Muungu. Hada yekugombekayo uwanga ya mbui za kisaka chekuwacho chaka moto, nee kagombeka kuwa yee nee Zumbe ‘Muungu wa Ibulahimu na Muungu wa Isaka na Muungu wa Yakobo.’

³⁸ Yee Muungu khio Muungu wa wekuuyao na nyuma iya kwa wekuwao na ugima, kwaajii wose ambao ni wagima.”

³⁹ Wamwe wa wada Wahinyi wa miko wakamba, “Mhinyi, kutamwiiya vyedi muno.”

⁴⁰ Wakamba ivyo kwaajii khawekuandua kumuza vituhu mbui ntuhu.

Mbui kuusu Klistu

Matayo 22:41-46; Maliko 12:35-37

⁴¹ Yesu akawauza, “Yadahika viivahi wantu wambe kuwa Klistu ni mwana wa Daudi?

⁴² Daudi mwenye nee kaandika mwe kitabu cha Zabui,

‘Zumbe Muungu nekamwamba Zumbe wangu, ekaa phande yangu ya kuume,

⁴³ Adi nikugosoe uwavote wamasa wako na kuwagookea wawe asi yako.'

⁴⁴ Ikawa Daudi amwetanga Klistu, 'Zumbe,' naho yendaiwe viivihi awe mwanawe?"

Yesu anawanyafuisa wahinyi wa Miko

Matayo 23:1-36; Maliko 12:38-40

⁴⁵ Wantu wose wekuwaho wakamtegeeza, Yesu akawamba wahina wakwe,

⁴⁶ "Ekaeni hae na wahinyi wa miko ambao wakunda kwenda wevaiya khazu zilehazo, wakunda kuuguswa na wantu kwa kutunywa kwe magwiiyo. Kwekaa hantu ha kutunywa mwe Nyumba ya kukintania Wayahudi na kudoa hantu hakutunywa mwe ntafuno,

⁴⁷ wao uda nyumba za wekufiiwao ni wagosi, ili waoneke kuwa ni wedi kwa kuvika mda uleaho. Awo wenda wekhigwe sugusa khai muno!"

21

Mviko wa mmaa mwe kufiiwa na mgosi

Matayo 12:41-44

¹ Naho Yesu akakauwa phande zose, akawaona wenye vintu vingi wekuwavyo wagea malavyo yao kwe ntezu za kiikizo he Nyumba ya Muungu.

² Akamwona pia mvyee yumwe mwekufiiwa ni mgosi akagea umo sensi mbii ndodo.

³ Naho, akamba, "Nawamba ukwei, mvyee uyu mwekufiiwa ni mgosi na mkiwa kagea mwe ntezu kima kikuu kusima wekulavyao wose.

⁴ Kwa viya, watuhu wose walavya malavyo kidodo mwe vintu vyao vingi, akini uyu mvyee mwekufiiwa ni mgosi etiho ni mkiwa kalavya

vyose ekuwavyo navyo, ekutegemeavyo kwa kwekaa kwakwe.”

Yesu afiza kubanangwa kwa Nyumba ya Muungu

Matayo 24:1-2; Maliko 13:1-2

⁵ Wamwe wa wahina wakwe nee wamwonyesha Nyumba ya Muungu yekuhambavyo vitana kwa maiwe na kwa vintu vyekulavigwavyo kuwa malavyo kwa Muungu. Akini Yesu akawamba,

⁶ “Aya yose muonayo misi yenda yeze ambaho khahana hata iwe dimwe dindado disigae uwanga ya ntuhu, kiya kintu chenda kibomolwe.”

Suuba na masumiizo

Matayo 24:3-14; Maliko 13:3-13

⁷ Naho, wahina awo wakamuuza, “Mhinyi, mbui izi zendazilawiiye ini? Ni utangio wani wenda uwonyeshe ati mbui izo zihehi kulawiiya?”

⁸ Yesu akawatambaisa, “Ekaani hae, msekweza mkatiiwa. Kwaviya wangi wendawalawiiye he zina dangu, kiya yumwe enda etenda kuwa yee ni miye nee Klistu, vituhu wenda watamwiye kisiikizi cha inusi kihehi. Akini nywinywi msekuwabasa.

⁹ Naho mwendaho msikie mbui za khondo na misuumizo msekuogoha, kwaviya nlazima ayo yavo ke kulawiiya, akini kisiikizi cha inusi khauzati.”

¹⁰ Nee aendee kugombeka, “Si mwenga yendaitowane na si ntuhu, na useuta umwe wenda autoane na useuta mtuhu.

¹¹ Kia hantu hendahawe na mizingizo mikuu ya mweinusi, saa khai na matamu mafyaini

muno. Wantu wenda waone vintu vya kutisa inga utangio kulawa uwanga.

¹² Akini kisingi khayazati kulawiiya ayo, wenda wawagwie, wenda wawasumiize na kuwegaa mwe Nyumba ya kukintania Wayahudi na kuwagea kwe kifungo, mwendamwegalwe hemeso ya maseuta na wagookezi kwaajii ya zina dangu,

¹³ inu indaiwe phasi yenu kuvuhuzia.

¹⁴ Akini msekuwa na matumatu mwe mioyo yenu kuwa mwendamtamwiiye mbwai uko

¹⁵ Kwaviya nendaniwekhe mbui za kutamwiya na umanyi ambaho khahana mmasa wenu yumwe endaeadahe kuhigana nayo wala kuyae-me.

¹⁶ Wavyazi wenu na ndugu na wambuya wenu wendawawahituke nywinywi, na wamwe wenu wenda wakomwe.

¹⁷ Wantu wose wendawawakime kwaajii ya zina dangu.

¹⁸ Akini, hata fii mwenga ya mtwi wenu khau-nawage.

¹⁹ Kwa kuzizimiza kwenu, mwendamuohoe ugima wenu.

Yesu afiiza kubanangwa kwa mzi wa Yelusalemu

Matayo 24:15-21; Maliko 13:14-19

²⁰ “Mwendaho muone mzi wa Yelusalemu uikwa bunga na maasikai, manyeni kuwa kisingi kibua ambaho mzi uwo undaubanangwe.

²¹ Aho, wekuwako mwe mzi wa Yudea waguukie miimani, wada weaho mwe mzi

nlazima walawe, na wada weaho mwe minda wasekuuya mwe mzi.

²² Kwaviya misi iyo ni misi za sugusa, ili yose yekugondwayo yaiganie.

²³ Mmbwii yao wekwenua ndaa na waokhesao misi iyo! Kwaviya kundakuwe na masumizo makuu mwe inusi, na sugusa ya Muungu indaisee kwa wantu awa.

²⁴ Watuhu wenda wawakomwe kwa paange, na watuhu wenda wegalwe wandima mwe si ntuhu. Nao mzi wa Yelusalemu wendaujatwe na wantu wesaokuwa Wayahudi wenda waugookea mzi uwo kwa nguvu, na kuwasuumiza wantu wakwe.

*Kweza kwakwe Mwana wa Mntu
Matayo 24:29-31; Maliko 13:24-27*

²⁵ “Kundakuwe na utangio mwe zua na mweenge na ntoondo. Na aha mwe inusi na si wantu wenda wawe na suuba na maatu kulawana na mkubwaniso mkuu muno wa mazimshindo.

²⁶ Wantu wendawazumiye kwaajii ya kuogoha, wakimamakhanya ni kihi chendachokilawiye mwe inusi, kwaviya udaho wa vintu vya uwanga kwa Muungu vyendavisingisike.

²⁷ Naho wendawamwone Mwana wa Mntu akeza mwe zunde, mwenye udaho na Ukuu mwingi.

²⁸ Kisingi mbui izo yendaho yavoke kulawiiya, gookeni na kwenua mitwi yenu uwanga, kwaviya uhozi wenu uhehi.”

*Msimo wa mti wetangwao mtini
Matayo 24:32-35; Maliko 13:28-31*

29 Naho akawamba msimo unu, “Kauwani mtini na miti mituhu yose.”

30 Mwendaho muone kuwa ivoka kuhota mani, mwamanya kuwa miongo ya kubonda ihehi.

31 Ivyoivyo, mwendaho muone mbui izo zagosoka, mwenda mmanye kuwa Useuta wa Muungu uhehi.

32 Kwei nawamba wantu wa kivyazi iki cha isasa khakina chemboke adi ya ayo yose kugosoka.

33 Uwanga kwa Muungu na inusi zenda zemboke akini mbui zangu khazina zemboke.

Nlazima kuwa Meso

34 “Muwe meso, mioyo yenu isekweza ikatozwa na mbui za makwasukwasu, ukozi na ndima za ugima. Ama khivyo, msi uda undauwezee vuupu.

35 Kwaviya undaumyezee inga mtego wantu wose wekaao mwe inusi yose.

36 Muwe meso kisingi chose, na vikani misi yose ili Mungu awaambize kuvuka yose yendayoyalawiiye mdahe kuwa na udaho wa kwemboka kwesio suuba mwe mbui izi zose yendayoyalawiiye, na kugooka hemeso ya Mwana wa Mntu.”

37 Kia msi wa musu Yesu ne kawa akahinya wantu he Nyumba ya Muungu, akini kio ne kawa akaita he muima wa Mizaituni na kwekaa uko.

38 Wantu wose ne waita he Nyumba ya Muungu keo da mtungaihu wadahe kumtegeeza Yesu.

22

Nteganyi ya kumkoma Yesu

Matayo 26:1-5; Maliko 14:1-2; Yohana 11:45-53

¹ Sikukhuu ya mabumunda yesayo kugewa hamila, yetangwayo sikukhuu ya Pasaka, nee iwa ihehi.

² Waviki wakuu na wahinyi wa miko nee wawa waondeza sia ya kumkoma Yesu, akini nee wakawaogoha wantu.

*Yuda Isikalioti azumiiya kumhituka Yesu
Matayo 26:14-16; Maliko 14:10-11*

³ Naho, ibiisi nee amwengiia Yuda etangwaye Isikalioti, yumwe wa wada wahina kumi dimwe na waidi.

⁴ Yuda Isikalioti akaita, akagombeka na waviki wakuu na wagoja wa Nyumba ya Muungu akatamwiiya nao namna wendavyo wangwiye Yesu.

⁵ Nao nee wawa na kinyemi na kwevana naye kumuiha hea.

⁶ Yuda Isikalioti akazumiiya, nee ahaondeza hantu hatana hakumwekhiiza Yesu kwesaho wantu kumanya.

*Yesu eandaa kuda khande ya Pasaka
Matayo 26:17-25; Maliko 14:12-21; Yohana 13:21-30*

⁷ Naho, msi wa mabumunda yesayo kugewa hamila ikabua. Iyo nee msi ambaho Mwanangoto wa Pasaka alavigwa ntambiko.

⁸ Ivyo Yesu akawagiiya Petulo na Yohana, akawamba, “Hitani mkatiikie khande tidahe kuda Pasaka.”

⁹ Naho wakamuuza, “Wakunda tikuikie hahi?”

¹⁰ Akawamba, “Tegeezani! Mwendaho muwe mwaita mwe uwo mzi, mwenda mkintane na

mgosi kenua biga da mazi. Mtongeeni hadi mwe nyumba endayo engie.

¹¹ Mmwambe mwenye nyumba, 'Mhinyi aku-uza, ki hahi kiya chumba ambaho nendanide Pasaka hamwe na wahina wangu?'

¹² Naye enda awaonyeshe chumba kikuu kwe goofa ambacho kiikwa tayali, ikani umo".

¹³ Naho wakaita, wakabwiiya kia kintu nsawa inga Yesu ekuwavyo kawamba, waika ntafuno ya Pasaka.

Ntafuno ya Zumbe

Matayo 26:26-30; Maliko 14:22-26; 1 Wakolinto 11:23-25

¹⁴ Mda wekubuwaho, Yesu akekaa ade khande hamwe na wagiwa wakwe.

¹⁵ Akawamba, "Nee khitamiwa muno kuda Pasaka inu hamwe nanywi kabla ya kusumiizwa kwangu.

¹⁶ Isasa nawamba, khina niide vituhu ntafuno ya Pasaka adi hada yendahoiiganie mwe useuta wa Muungu."

¹⁷ Naho akakidoa kikombe cha divai, akatogoa, akavika, "Hokeani, mpangane.

¹⁸ Kwa viya nawamba, khina nidomee vituhu divai ya mzabibu hadi Useuta wa Muungu wendaho weze".

¹⁹ Akadoa bumunda, akatogoa Muungu, akaubendua, akawekha akamba, "Unu nee mwii wangu ulavigwao kwaajii yenu. Gosoani ivi kwa khumbuso yangu."

²⁰ Akagoso ivyoivyo na kikombe cha divai ekubindaho kuda akagombeka, "Kikombe iki cha

divai nee Diyagane dihya dionyeshwado kuwa ni kwei ni phome yangu yetikayo kwaajii yenu.

²¹ “Akini, kauwani! Yuda Isikalioti endaye anihituke yu hamwe nami hanu he khande.

²² Kwei Mwana wa Mntu aita kukomwa inga yekupangwavyo, akini mmbwii yakwe mntu yuda amhitukae.”

²³ Aho wakavoka kuuzana wenye kwa wenye ni ndai gati yao endaye agosoe mbui iyo.

Kuhigana kuusu ukuu

²⁴ Kukalawiiya mahigano gati ya awo wagiwa kuusu ni ndai gati yao amamakhanywae kuwa mkuu kusima watuhu.

²⁵ Yesu akawamba, “Maseuta wa si ntuhu wawagookea wantu wesaokuwa Wayahudi kwa nguvu, akini kisingi ichoicho wetanga wambuya wa wantu.

²⁶ Akini isekuwa ivyo gati yenu, naye yuda mkuu gati yenu nlazima awe mdodo wa wose, na ekuwaye muongoezi nlazima awe inga mndima awagosoaye watuhu.

²⁷ Kwa viya, ni ndai mkuu gati ya yuda ekaaye he meza kuda khande, ama yuda aetae khande? Inga miye neivyo hanu ni mndima gatigati yenu.

²⁸ “Nywinywi nee mwekusigaa nami kisingi chose cha kugeezwa kwangu,

²⁹ na inga viya Tate yangu ekunekhavyo Useuta, ivyoivyo nami nawekha nywinywi Useuta.

³⁰ Kusudi mdahe kuda na kudomea hamwe nami mwe Useuta wangu na kwekaa he vigoda vya Useuta na kuwaamuia mbai kumi dimwe na waidi ya wantu wa Isilaeli.

*Yesu afiiza kuwa Petulo endavyo amuemee
Matayo 26:31-35; Maliko 14:27-31; Yohana
13:36-38*

³¹ “Simoni, Simoni! Tegeeza, ibiisi kamwomba Muungu uhusa adahe kuwabahuwa inga mntu mheta ngano.

³² Akini mimi nakuombeza wee Simoni ili uzumizi wako usekuhungua. Nawe wendaho uniuwiye, wagee moyo wanduguzo.”

³³ Naye Petulo akamtambaisa, “Zumbe, miye ntayali kuita hamwe nawe mwe kifungo, na hata kuuya na nyuma hamwe nawe.”

³⁴ Yesu akamtambaisa, “Nakwamba wee Petulo, kabla zogoo khadizati kukema ivyeeo wenda uniemee maa ntatu.”

Kisingi cha hatai

³⁵ Naho Yesu akawauza wahina wakwe, “Kisingi nekuwaagiaho kwesaho kifuko cha hea wala jumu wala sabana, ne mhungukiwa na chochose?” Wakatambaisa, “Khivyo.”

³⁶ Naye Yesu akawamba, “Akini isasa, yuda mwe kuwa na kifuko cha hea audoe, na mwe kuwa na jumu naye adidoe. Na yoyose mwe-sekuwa na paange, atage gwanda dakwe ague dimwe.

³⁷ Kwaviya iyandikwa mwe Maandiko ya Muungu, ‘Kataaziwa hamwe na mabagaa,’ mbui izi zandikwa kwaajii yangu nawamba nlazima mbui izi zigosoke.”

³⁸ Naho wakamba, “Zumbe, kauwa, hanu kuna mapaainge maidi.” Naye akamba, “Eka!”

*Yesu avika kwe muimu wa mizaituni
Matayo 26:36-46; Maliko 14:32-42*

³⁹ Yesu akalawa, na inga yekuwavyo mazweeya yakwe, akaita he muima wa Mizaituni, wahina wakwe wakambasa.

⁴⁰ Ekubuwaho uko akawamba, “Vikani, msekweza kwengia mwe mageezo.”

⁴¹ Naho akawabada, akaita uhae wa mntu kudaha kutambika iwe, akakinta mavindi, akavika kwa Muungu

⁴² “Tate, inga ikadahika uuse kwangu kikombe iki cha usumiizi, hata ivyo ukundavyo wee na viwe, akini khio nikundavyo mie.”

⁴³ Aho mndima wa uko uwanga kwa Muungu akamlawiiya kumwekha udaho.

⁴⁴ Akawa mwe usungu mkuu, akavika, na kizuguto kikamlawa inga madodwe ya mphone, na kujuuzika kubua asi.

⁴⁵ Ekubindaho kuvika, akawauia wahina wakwe, akawabwiiya wagona, ne awamba kwa usungu,

⁴⁶ Akawamba “Kwa mbwai mwagona? E nukani mvike, msekweza kwengia mwe mageezo.”

Kugwiwa kwa Yesu

Matayo 26:47-56; Maliko 14:43-50; Yohana 18:3-11

⁴⁷ Ekuwaho atamwiiya, zumwezumwe da wantu dikeza diongoewa na Yuda, yumwe wa wada wahina kumi dimwe na waidi. Yuda akaita kumuugusa Yesu kwa kumuumbatia kwa ukundiso?

⁴⁸ Akini Yesu akamwamba, “Yuda! Wamhituka Mwana wa Mntu kwa kumuumbatia?”

⁴⁹ Wada wahina wakwe wekuonaho ayo wakamba, “Zumbe, tiwasengesenge na mapaange yetu?”

⁵⁰ Na yumwe wada wahina akamsenga paange mndima wa mviki mkuu, gutwi dakwe da kuume.

⁵¹ Aho, Yesu akamba, “Eka!” Akadidonta diya gutwi da yuda mntu uyo, akamhonya.

⁵² Naho Yesu akamwamba waviki wakuu, na wakuu wa wagoja wa Nyumba ya Muungu na wagookezi watuhu wa Isilaeli hamwe na wadaa wekwezao kumgwiiya, “Mweza na mapaange na malungu kunigwiiya inga miye ni mbavi.

⁵³ Nekuwaho hamwe nanywi kia misi he Nyumba ya Muungu khamwekugeeza kunigwiiya. Akini, unu nee kisingi chenu, ndicho kisingi cha ugookezi wa kiza.”

Petulo amuemea Yesu

Matayo 26:57-58,69-75; Maliko 14:53-54,66-72; Yohana 18:12-18; Yohana 18:25-27

⁵⁴ Naho wakamgwiiya Yesu, wakamdoa na kuita naye he nyumba ya mviki mkuu. Petulo ne kawa ambasa nyuma kwa hae.

⁵⁵ Wantu wada wekubuwaho kwe nyumba ya mviki mkuu wakagimba moto gatigati buha, petulo akasogea akekaa hamwe nao.

⁵⁶ Mndima yumwe wa kivyee ekumuonaho Petulo kekaa hehi na moto, akamfuiya meso, akamba. “Mntu uyu nee kawa hamwe na Yesu.”

⁵⁷ Akini Petulo akaemea akamba, “Wee! Khimanya.”

⁵⁸ Wekwembokaho mda mcheche, mntu mtuhu akamwona Petulo, akamba, “Wee ni yumwe yao.”

Akini Petulo akamtambaisa, “Wee mntu, mie khie.”

⁵⁹ Yekwembokaho saa dimwe, mntu mtuhu akagombeka vituhu, “Kwei uyu ne kawa hamwe naye Yesu, kwaviya kalawa Galilaya.”

⁶⁰ Akini Petulo akamba, “Zumbe wee, khi-manyana hata ugombekacho.”

Na ahoaho, ekuwaho agombeka, zogoo dikakema.

⁶¹ Zumbe akahituka na kumkauwa Petulo naye Petulo ne akumbuka yada ekwegombekwayo ni Zumbe, “Ivyee zogoo khadizati kukema, wenda uniemee maa ntatu.”

⁶² Aho Petulo akalawa chongoi, akavoka kuiya muno.

Yesu abewa na kutoigwa

Matayo 26:67-68; Maliko 14:65

⁶³ Wada wantu wekuwaho wamuinda Yesu, wakavoka kumbea na kumtoa,

⁶⁴ wakamfunga buye hemeso, wakawa wamuuzi, “Lavya uwoni! Tigombeke nndai ekuku-toaye.”

⁶⁵ Wakagombeka mbui nyingi za kumdumuwa.

Yesu hemeso ya mkonga

Matayo 26:59-66; Maliko 14:55-64; Yohana 18:19-24

⁶⁶ Kwekuchaho, chekao cha wadaa wa wagookezi wa wantu wa Isilaeli kikagosoka, waviki wakuu na wahinyi wa miagiiyo newabua. Yesu akaetigwa hemeso ya mkonga.

⁶⁷ Naho wakamwamba, “Tigombeke! Wee nee Klistu?”

Akini Yesu akawamba, “Hata inga nikawagombeka, khamna mnizumiie,

⁶⁸ na hata inga nikiwauzani mbui, khamna mnitambaise.

⁶⁹ Akini kuvokea isasa, Mwana wa Mntu endaekae phande ya kuume ya Muungu mwenye udaho.”

⁷⁰ Aho wose wakamuuza, “Wenda ugombeke wee ni Mwana wa Muungu?”

Naye akamba, “Nywinywi mwagombeka kwaviya mie ndie.”

⁷¹ Naho wakamba, “Ivi, takunda uvuhuzi mtuhu? Swiswi wose wenye timtegeeza eku-gombekacho.”

23

Yesu egalwa kwa Pilato

Matayo 27:1-2; 11:14; Maliko 15:1-5; Yohana 18:28-38

¹ Naho wantu wose wakagooka, wakamwegaa Yesu hemeso ya Pilato.

² Wakavoka kumuhaiya masa wakagombeka, “Timbwiiya akitiia wantu na kuwaemeza wasekuiha kodi kwa mkuu wa kilumi na kwetanga ati yee ni Klistu, Seuta.”

³ Pilato akamuuza Yesu, “Wee nee Seuta wa Wayahudi?”

Yesu akamtambaisa, “Wee wagombeka.”

⁴ Pilato akawamba waviki wakuu na zumwezumwe da wantu, “Nchekuona masa yoyose kwa mntu huyu.”

⁵ Akini wowo wakahembeza na kugombeka, “Awachonchea wantu kwa mahinyo yakwe mwe

si yose ya Uyahudi, kavoka Galilaya na isasa yu hanu.”

Yesu egalwa kwa Helode

⁶ Pilato ekutegeezayo ayo, akauza, “Ivi mntu huyu ni mwenyezi wa Galilaya?”

⁷ Ekumanyaho kuwa Yesu alawa he hantu ha ugookezi wa Helode, akamwegaa kwa Helode, kisingi icho neekawa Yelusalemu.

⁸ Helode kawa na kinyemi muno ekumuonaho Yesu. Kwaviya kabinda kae kutegeeza mbui zakwe, na ivyo nekawa akauwiya kwa kisingi kilehacho kumuona kwa meso yakwe mwenye. Naho akakunda kuona ntangio zekugosolwazo ni Yesu,

⁹ Ivyo Helode akamuuzwa Yesu mbui nyingi, akini Yesu khekumtambaisa.

¹⁰ Waviki wakuu na wahinyi wa miko wakalawiiya hemeso, wakamlavyia masa kwa ukai muno.

¹¹ Naho Helode hamwe na asikai wakwe, wakambea Yesu na kumgosweeya mahoka, newamvika gwanda da kiseuta, wakamvuza kwa Pilato.

¹² Kisingi icho Helode na Pilato, nee ni wambuya akini aho kae nee ni wamasa.

Yesu aamuiwa kukomwa

Matayo 27:15-26; Maliko 15:6-15; Yohana 18:39; 19:16

¹³ Naho, Pilato akawetanga hamwe waviki wakuu, wakuu na wantu,

¹⁴ akawamba, “Mmweeta mntu huyu kwangu mkagombeka kuwa ne kawa awasongeeza wantu waemee ugookezi. Isasa tegeezani! Bada ya

kumuuza mbui iyo hemeso yenu, nchekupata dodose da ufyaimi kuusu masa mwekuyaetayo hangu.

¹⁵ Wala khio miye ikedu, iya hata Helode khekuona mbui ya ufyaimi yoyose, ivyo akamvuza vituhu kwetu. Mntu huyu khekugose mbui yoyose ya ufyaimi ambayo dendado dimtende akomwe.

¹⁶ Ivyo, nendaniwambe atoigwe makoto, mk-abinda nimuwekee.”

¹⁷ Kia sikukhuu ya Pasaka Pilato nee akundigwa kuwavuguiya wantu mfungwa yumwe.

¹⁸ Akini zumwezumwe dose dikatoa vuzo wakamba, “Mkome uyo, utivuguiye Balaba!”

¹⁹ Balaba nee kagewa mwe kifungo kwaajii ya kugosoa khumbizi mwe mzi na kwaajii ya kukoma.

²⁰ Pilato nee kakunda kumuekea Yesu, Ivyo akamba vituhu, na zumwezumwe da wantu.

²¹ Akini wowo wakatoa vuzo, “Mgong'ondee he mhamba! Mgong'ondee he mhamba!”

²² Pilato akawamba maa ya ntatu, “Kagosoa masa yani yakumtenda akomwe? Khiona ufyaimi wowose kwakwe akundigwao akomwe, kwa iyo nenda nimbade mumtoe makoto, mk-abinda mwamuekea.”

²³ Akini wowo wakatendesha kutoa vuzo kwa mgutio mkuu, kuwa Yesu nlazima agong'ondewe he mhamba. Kisiikizi, wakavota.

²⁴ Naho, Pilato akaamua kiya wantu wekukundacho.

²⁵ Akamvuguiya yuda mntu wekumkundaye kulawa mwe kifungo, ambaye nee kagewa

mwe kifungo kwaajii ya kuemea ugookezi wa seekai ya kilumi, na akamwekhiiza Yesu kwao, wamgoswee viya wekukundavyo.

Yesu agong'ondewa he mhamba

Matayo 27:32-44; Maliko 15:21-32; Yohana 19:17-27

²⁶ Wekuwaho wamwegaa, nee wakintana na mntu yumwe etagwaye Simoni wa Kulene, ekuwaye alawa chongoi ya mzi. Naho wakamg-wiia, wakamtwika uda mhamba audoe nyuma ya Yesu.

²⁷ Zumwezumwe kuu da wantu wakamtongea, gati yao awa neekuwa na wavyee wekuwao wakamwiia na kutoa mbwaimbo.

²⁸ Yesu akawahitukia, akamba, “Nywie wavyee wa Yelusalemu! Msekuniya mie, akini iyani kwaajii yenu wenye na kwaajii ya wana wenu.”

²⁹ Kwaviya, kwei misi zendazeze ambaho wenda wagombeke, “Wajaiwa wavyee wesaho kuwa na wana na wesao kuvyaa na kuokhesa wana!”

³⁰ Kisingi icho, ndiho wantu wenda wavoke kugombeka miima mikuu, “Tiguieni! Na viima vidodo, ‘Tigubikeni!’ ”

³¹ Kwaviya wantu waugosweeya mti muisi namna inu, indaiwe viivihi kwa mti wekunyaa?

³² Masikai wakawadoa wantu watuhu waidi mabagaa, wakomwe hamwe naye.

³³ Wekubuwaho hantu hetwangwao, “Fufu da Mtwi,” naho wakamgong'ondea Yesu he mhamba. Wada mabagaa waidi wakagong'endewa kia yumwe he mhamba wakwe, yumwe phande ya kuume na mtuhu phande ya kumoso.

³⁴ Yesu akamba, "Tate, waekee kwa viya khawamany wagoado."

Naho wakapangana magwanda yakwe kwa kuyatoeya kula.

³⁵ Wantu ne wawa wagooka hada wakakauwa. Nawo waongoezi wa Kiyahudi wakambeya na kumsizigia wakagombeka, "Kawaohowa watuhu, isasa na eohoe mwenye, inga yee ne Klistu, mwekusagulwa ni Muungu!"

³⁶ Asikai nao nee wambea, wakamtimia wakamwekha divai yekusasayo

³⁷ naho wakamba, "Inga kwei wee nee Seuta wa Wayahudi eohoe mwenye."

³⁸ Nee waika kibao chekundikwacho, "Uyu nee Seuta wa Wayahudi."

³⁹ Yumwe wa wada mabagaa wekugong'ondwae he mhamba, akamdumuwa akamba, "Ati wee nee Klistu? Eohoe mwenye, utuohoe na swiswi."

⁴⁰ Akini yuda bagaa mtuhu akamwakia mweziwe akagombeka, "Wee khumuogoha Muungu? Wee kwekhigwa sugusa iyoioyo?"

⁴¹ Wee na miye niamuiwa kwa haki, kwaviya haya ni maiho ya yada tekugosoayo. Akini mntu uyu khekugosoa dodose da ufyaimu."

⁴² Naho akagombeka, "Ee Yesu! Unikumbuke kisingi wendaho wengie mwe Useuta wako."

⁴³ Yesu akamtambaisa, "Nakwamba kwa kwei, ivyeoo wendauwe hamwe hantu ha Muungu."

Yesu auya na nyuma he mhamba

Matayo 27:45-56; Maliko 15:33-41; Yohana 19:28-30

⁴⁴ Nee yapata saa mtandatu wa musii, zua dik-abada kumwiika, kiza kikagubika si wose yose hadi saa kenda,

⁴⁵ na pazia dekuwado dikepanga sehemu mbii he Nyumba ya Muungu dikatatuka kuvoka uwanga hadi asi.

⁴⁶ Yesu akaiya kwa mgutio mkuu, "Tate, he mikono yako naika muye wangu." Ekubindaho kutamwiiya ayo, akauya na nyuma.

⁴⁷ Aho, yuda mkuu wa maasikai ekuonaho yekulawiiayo akamtogoa Muungu akamba, "Kwei uyu ne kawa mntu yedi."

⁴⁸ Wantu wada wose wekuitaho kwaajii ya mbui iyo, wekuonaho ayo yekulawiiayo wakauya mwe nyumba zao waketoa vifua kwa usungu.

⁴⁹ Wantu wose wekummnyao vitana hamwe na wada wavyee wekutongeana naye kulawa Galilaya, ne wakagooka kwa hae kukauwa mbui iyo.

Yesu agewa mwe mbia

Matayo 27:57-61; Maliko 15:42-47; Yohana 19:38-42

⁵⁰ Naho kuwa na mntu yumwe zina dakwe Yusufu, mwenyezi wa mzi umwe wa Wayahudi wetagwao Alimataya. Nee kawa mntu yedi atun-ywae.

⁵¹ Nee kawa akakauwiiya kweza kwa Useuta wa Muungu. Etiho nekawa mwenyezi wa Alimataya, yumwe wa wagookezi wakuu wa mkonga wa Wayahudi, nee khayekumtamia ida mbui yao ya kumkoma Yesu.

⁵² Naho yee Yusufu akaita kwa Pilato akaombeza ekhigwe mwii wa Yesu.

⁵³ Nee auseeza mwii uwo kulawa he mhamba akauzengeteza sanda ntana, akauwika mwe mbiya dekuwado disongolwa mwe iwe, ambado khadizati kugewa mntu yoyose.

⁵⁴ Msi uwo nee maandaio ya Msi wa Kuhu-muiza nee iwa yavoka.

⁵⁵ Wada wavyee wekutongean na Yesu kulawa Galilaya wakambasa Yusufu wakoona diya mbiya na mwii wakwe Yesu wekuikwavyo.

⁵⁶ Nee wauya kaya, wakayagoso manukato na mavuta matana ya malashi kwaajii ya kuusisa mwii wa Yesu.

Msi wa Kuhu-muiza wakahumuiza inga miko ya Musa yekugombekavyo.

24

Kuyuyuka kwa Yesu

Matayo 28:1-10; Maliko 16:1-8; Yohana 20:1-10

¹ Msi wa bosi wa juma, keo da mtungaihu, wada wavyee nee waita kwe mbiya wakayadoa yada manukato wekuyagosoayo.

² Wakabwiiya diya iwe dekuwado dikubika mbiya diusigwa hae na mbia. ³ Wekweingiaho mda ndani, khawokuona mwii wa Zumbe Yesu.

⁴ Wekuwaho wahondomaa kuusu ida mbui iyo, ahoaho wantu waidi wekuvaa magwanda yang'aayo pee, wakagooka hehi nao.

⁵ Awo wavyee wakengiwa ni matumatu, wake-nama asi. Naho wada wantu wakawamba, "Kwa mbwai mwamuondeza ekuwaye mgima gatigati ya wekuyao na nyuma?"

6 Khayuho hanu, kayuyuka. Kumbukani ekuwagombekavyo ekuwaho kuda Galilaya,

7 'Nlazima Mwana wa Mntu alavigwe kwa wantu wenao mavigaviga, nao wenda wamgong'onde he mhamba na msi wa ntatu enda ayuyuke.' "

8 Aho awo wavyee nee wakumbuka mbui izo wekugombekwazo ni Yesu,

9 wakauya kulawa mwe mbiya, wakawamba wada wagiwa kumi dimwe na mwenga na wandima watuhu mbui izo zose.

10 Wavyee wekutamwiao mbui izo kwa waagiwa ne ni Malia Magidalene, Yoana na Malia mami yakwe da Yakobo, hamwe na wavyee watuhu wekutongeana nao.

11 Akini wada waagiwa wa Yesu wekutegeezaho mbui izo khawokuzumiiya.

12 Petulo akalawa, akaita kinyio hadi mwe mbiya. Ekusungiaho mda ndani, akoona ida sanda du. Akauya kaya uku akawa kahondomaa kuusu ayo yekulawiiayo.

Ntambo kuita Emau Maliko 16:12-13

13 Msi wouwo, wantu waidi gati ya wahina wakwe Yesu newawa wakaita mwe mzi umwe wetangwao Emau, uhae wakwe nee ntambo ya masaa maida kulawa Yelusalemu.

14 Nee wakagombeka kuusu ayo yose yekulawiiayo.

15 Wekuwaho siai wakatamwiiya, Yesu mwenye akalawiiya hehi yao, na akaita hamwe nawo.

16 Wamuona kwa meso yao, akini khawokumanya.

17 Yesu Akawauza, “Mwagombeka mbwai uku mkenda?” Wakagooka uku wakawa na usungu.

18 Yumwe etangwaye Kileopa, akamtambaisa, “Ivi wee nee mgeni ikedu aha Yelusalemu wesae kumanya mbui zose zekulawiiazo misi micheche yekwembokayo?”

19 Naye akawatambaisa, “Mmbui zani?” Wowo wakamtambaisa.

“Mbui zekumpatazo Yesu wa Nazaleti. Yee ne kawa muoni wa Muungu mwenye udaho wa kuhonya wantu na kuhinya hemeso ya Muungu na hemeso ya wantu wose.

20 Waviki wakuu na wagookezi wetu newamlavya aamuiwe ufe, na wakamgong'ondea he mhamba.

21 Akini swie ne tikauwiya kuwa yee neendae awaohowe wantu wa Isilaeli. Isasa ivyeo ni msi wa ntatu kuvokea mbui izo zekugosokaho.

22 Naho wavyee watuhu wa kwetu nee wativitua. Wowo nee waita mwe mbiya keo da mtungaihu,

23 nao khawokumbwiiya mwii wakwe. Wakauya wakamba kuwa walawiiwa na wandima wa uko uwanga kwa Muungu wekuwaambiao kuwa Yesu ni mgima.

24 Watuhu wetu nee waita mwe mbiya wakaona yada yekugombekwayo na wada wavyee, iya yee khawokumuona.”

25 Yesu akawamba, “Nywie mahezi kiasi icho na mioyo yenu itoga ivyo kuzumiiya yose yekutamwiiwayo na waoni wa Muungu!

²⁶ Ivi khaikudaika Klistu kusumiizwa inga viya, na engie mwe Ukuu wakwe?”

²⁷ Naho yesu akawamba mbui zose zekuandikwazo kwaajii yakwe mwenye mwe Maandiko ya Muungu kuvokea kitabu cha Musa hadi mwe Magondo ya waoni wose wa Muungu.

²⁸ Wekuwaho hehi na uda mzi wekuwao wakautia, Yesu akagosa inga aendee na ntambo.

²⁹ Akini wowo wakamhembeza wakagombeka, “Ekaa hamwe naswi, kwaviya zua diswa, na kio kihehi.” Naho akengia mwe mzi, akekaa hamwe nawo.

³⁰ Ekwekaaho kuda khande hamwe nao, akadoa bumunda, akamtogoa Muungu, akabendua akawekha.

³¹ Ahoaho meso yao yakagumbulwa wakamanyanya kuwa yee ni Yesu, akini yee akaga gatigati yao.

³² Naho, wakagombeka, “Mioyo yetu khayokuwa yaka moto kisingi ekuwaho akatamwiiya naswi siai na kugombeka Maandiko ya Muungu.”

³³ Wakahauka kisingi kiyakiya, wakauya Yelusalemu, nee wawabwiiya wada wagiwa kumi dimwe na mwenga na wada watuhu wekuwaho hamwe nao wakintana

³⁴ wakawamba wahina wada waidi wakagombeka, “Kwei Zumbe kayuyuka kamlawiia Simoni.”

³⁵ Naho, awo wahina waidi wakawamanyisa yada yekuwapatayo wekuwaho siai na wekumanyavyo ekubenduaho bumunda.

Yesu awaawiiya wahina wakwe

Matayo 28:16-20; Maliko 16:14-18; Yohana 20:19-23; Ntendwa 1:6-8

³⁶ Wekuwaho wakawamba ayo, Yesu mwenye akagooka gati yao, akawamba, “Uivanisa uwe naywi.”

³⁷ Wakahondomaa na kutozwa ni matumatu wakamanya waona mzimu.

³⁸ Akini yee akawamba, “Kwambwai mwao-goha mwe mioyo yenu. Kwambwai khamnizu-miiya?”

³⁹ Kauweni mikono yangu na miundi yangu, ni mii mwenye. Nitozani mwe mwii wangu wose, kwaviya mzimu khauna mwii na mavuha inga mnikauavyo.”

⁴⁰ Ekubindaho kugombeka ayo, akawaonesha mikono na miundi yakwe.

⁴¹ Wakavotwa kwezumiiya kwaajii ya nyemi muno uku wahondomaa mpaka ikawatenda ku-mamakhanya inga khio kwei, uku wahondomaa, akawauza, “Mna khande yoyose hanu?”

⁴² Wakamwekha ntii ya samaki yekubanikwayo.

⁴³ Nee akakidoa, akada, hemeso yao.

⁴⁴ Ekubindaho akawamba, “Inu nee mana ya mbui nekugombekayo nekuwaho hamwe nanywi, kuwa mbui zose zekuandikwazo kuusu mie mwe miagiiyo ya Musa na mwe Maandiko ya Muungu ya waoni na mwe kitabu cha zabui yaiganizwe.”

⁴⁵ Naho akavugua akii zao wadahe kumanya Maandiko ya Muungu.

⁴⁶ Akawamba, “Nee ivyo yekugondwavyo kuwa Klistu enda asumizwe na msi wa ntatu enda ayuyuke kulawa mwe wekufao,

⁴⁷ naho kwa udaho wa Yesu, wantu wa si zose kuvokea Yelusalemu wenda wabiikiwe kuwa wahituke na kuekewa mavigaviga.

⁴⁸ Nywie wose nee wavuhuzi wa mbui izi.

⁴⁹ Mie nenda nimwagiie kwenu Muye wa Muungu ambaye Tate nee kaika kiaga kuwekha, akini nlazima mgoje mwe mzi hadi udaho kulawa uwanga kwa Muungu wendaho umyezee.”

Yesu aita uwanga kwa Muungu

Maliko 16:19-20; Ntendwa 1:9-11

⁵⁰ Naho akawaongoeya wahina wakwe kuita chongoi ya mzi hadi Besaniya, uko akenua mikono yakwe uwanga, na kuwajaiya.

⁵¹ Ekuwaho awajaiya, akawabada, akadoigwa uwanga kwa Muungu.

⁵² Wowo wakakinta mavindi na kumvikia, naho wakauya Yelusalemu wakawa na kinyemi kikuu.

⁵³ Wakekaa kisingi chose he Nyumba ya Muungu na wakamtogoa Muungu.

Bondei Bible Version
The Holy Bible in the Bondei language of Tanzania:
Bondei Bible version

copyright © 2025 The Word for the World International and Bondei
Language translation

Language: (Bondei)

Contributor: The Word for the World International

The New Testament in the Bondei Language.

The Word for the World

This translation is made available to you under the terms of the Creative
Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in
any format and to make reasonable revisions and adaptations of this
translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in
a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily
endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions
under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word
involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation
22:18-19.

2025-07-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 7 Jul 2025 from source files
dated 8 Jul 2025

2101cdea-7b5e-5183-8da3-d1895f0ff18f